

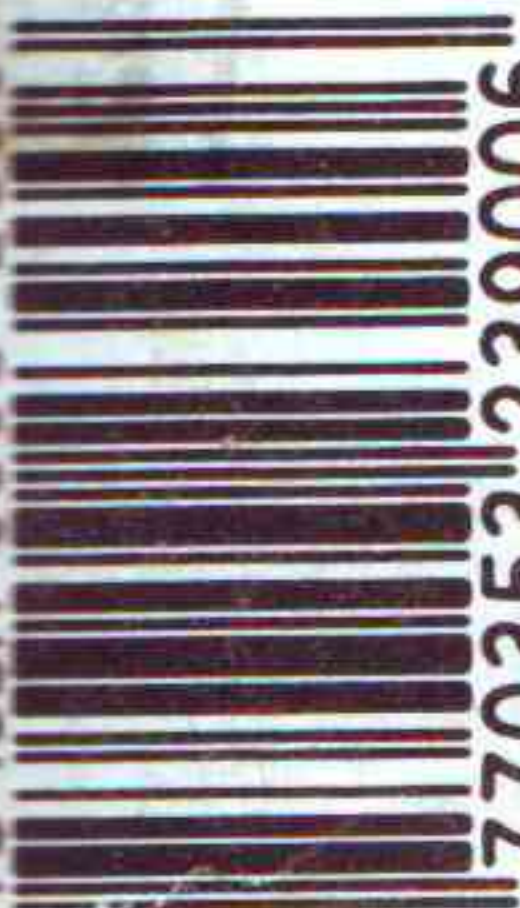
WESTERN ROMAN

LASO

Cijena 1000 d broj 791

YU ISSN 0353-2399

9 770353 239006

Barry Cord

MIRO LJUBIVI

MOMAK

Barry Cord

MIROLJUBIVI MOMAK

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašićek
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak).

– OOUR Informativno-revijalna izdanja
(direktor Božidar Radman)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb,
Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i
odg. urednika), Milivoj Pašićek, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NISPRO

»Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Barry Cord: Miroljubivi momak
Naslov originala: The Gun-Sky Kid
Copyright: VPA
Recenzija: Marijan Krmpotić
Prijevod: Tomislav Odlešić

Laso broj 791 izlazi 9. 12. 1988.
u nakladi od 60.000 primjeraka

I

Našavši se prvi put u tom kraju, Kip Nunniger je imao dojam da je cijela okolica pusta. Popeo se između dvaju zatvorenih teretnih vagona, koji su se jednolično lju-ljali, upravo kad je izvirilo sunce. Uzvere se na krov teretnog vagona i sjedne. Navuče kapu na čelo tako da mu je zaklonila svijetloplave oči. Teretni se vlak cijelu noć penjao kroz krševita brda, a sada se spuštao u dugačku i pustu dolinu.

Mladi Kip, uskih bokova i širokih ramena, odrastao je na obali u San Franciscu, ali se ondje osjećao osamljenim. Njegov brat, koji mu bijaše jedina bliska rodbina, ubio je u jednoj tučnjavi nekog čovjeka i pobjegao na istok. Ostavio je Kipa kod jednog prijatelja, a kad je stari Jake umro, Kipa nije moglo više ništa zadržati u San Franciscu. Uskočio je u prvi teretni vlak koji je iz San Francisca kretao na istok. Pošao je u potragu za bratom.

Posljednje je pismo dobio od brata Freda prije godinu dana i na njemu je bio poštanski žig Yellow Horsea iz Arizone. Pisalo je: »Pozvat ću te, Kipe, čim se snadem ovdje. Ova je zemlja velika i uglavnom pusta. Namjeravam steći jedan njezin dio.« Fred Nunniger je završio pismo zagonetnom rečenicom: »Ovdje nose velike šešire, momče...«

Kip je još imao kod sebe to pismo... jedino što mu je ostalo od

brata. Imao je pismo i uspomenu na zdepastog, mišićavog čovjeka, malo spljoštena nosa i gruba lica koje nije bilo ružno samo zato što sive oči bijahu živahne i usta su se svaki čas smiješila.

Fred i Kip Nunniger ostali su rano bez roditelja. Budući da je bio šest godina stariji nego Kip, Fred mu je zamijenio majku i oca i brinuo se o njemu. Radio je u pristaništu San Francisca i lovio ribu... ali nije volio more. Uskoro je otkrio da može, zahvaljujući snažnim šakama i čvrstoj bradi, zaradivati kao boksač, pa se priklonio takvu izvoru prihoda. Ali jednog je dana ubio protivnika i morao pobjeći iz grada.

Otada su prošle dvije godine. Kip je ostao u San Franciscu zato što ga je stari Jake trebao više nego on njega. Kad je pokopao starca, upravo je navršio dvadeset godina i odlučio napustiti San Francisco.

Gledajući sada dolinu u koju se vlak spuštao, Kip zapazi u toj puštoši, s lijeve strane, zelenilo i građevine oko vjetrenjače. Ispred vlaka, na udaljenosti od desetak kilometara, ugledao je vodeni toranj.

Obuhvativši rukama koljena, namršti se. Zemlja u koju je putovao nije mu se svidala, te se pitao zašto se brat zadržao u njoj.

Letimice prešavši pogledom po krovu teretnih vagona, lecne se. Četiri vagona od njega izvirila je

crnokosa dugoljasta glava. Čovjek je stajao na željeznim ljestvama između vagona i promatrao ga, a onda nestane.

Kip stisne usnice. Cijelu je noć izbjegavao tog kočničara. Činio mu se opakim.

Međutim, kad se kočničar nije ponovo pojavio, Kip se opusti.

Vlak se nakratko zaustavi kraj vodenog tornja, napuni vodom kotao i krene uz blagu strminu na drugoj strani doline.

Na nebu su se skupljali ljetni olujni oblaci.

Kip se spusti po željeznim ljestvama između vagona kako bi se sklonio pred skorom kišom. Noćas mu je bio potreban prazan vagon, no kočničar ih je sve zatvorio.

Držeći se za ljestve, pogleda uvis kad je sijevnula munja. Spazi kroz kišu kočničarovo neobrijano lice. Promatrao ga je odozgo.

– E, tu ćeš sići s vlaka, klipane!
– zareži željezničar. – Nitko se ne može voziti besplatno!

– Pusite me da ostanem ovdje dok ne prestane pljusak – odvрати Kip i pokaže na kišu. – Neću stvarati nikakve neprilike.

– Nećeš stvarati nikakve neprilike! – ponovi kočničar i tijelo mu se zatrese od prigušena smijeha. Tada pokaže desnu ruku i prijeteći zamahne njome. Držao je u njoj drvenu toljagu, dugačku jedan metar. – Sići ćeš odmah, klipane! – zagunda. – A ja ću ti malo pomoći...

Zamahne prema Kipovoj glavi.

Mladi Kip spretno izbjegne udarac i hitro ispruži uvis slobodnu ruku. Uhvati šakom toljagu i istragne je iz kočničarove ruke. Baci je tako da se otkotrljala niz željeznički nasip.

– Ja ne želim nikakvu gužvu! – reče. – Pustite me da se odvezem do prijevoja...

Kočničar se povuče i nestane iz

vidokruga, pa Kip pomisli da se prestrašio. Međutim, uskoro se ponovo pojavi, ocrtavajući se nasuprot olujnom nebu. Ovaj put mu zasja nešto u desnoj šaci. Držao je jeftin, poniklovan revolver i upravo hvatao Kipa na nišan.

Gnjeвно opsovavši željezničara, mladić skoči s vagona, svjestan da mu ne ostaje ništa drugo. U istom trenu prasne revolver. Zapekoše ga leđa kad mu ih je očešao metak i rasjekao kožu. Skočivši na zemlju, izgubio je ravnotežu i otkotrljao se niz nasip. Paklenski ga zaboli lijevi gležanj jer ga je ugaunuo. Zaustavivši se u barici u podnožju nasipa, opazi još jedan plamčak iz revolvera. Međutim, nije čuo prasak niti je metak fijuknuo negdje u blizini.

Mimo njega protutnja i posljednji vagon. Korakne za njim, ali ga iznevjeri lijevi gležanj tako da se srušio na ruke i koljena, iskrivivši od boli lice.

Osjećajući kišu što ga je nemilosrdno šibala, bio je svjestan činjenice da je, možda, stotinu kilometara od najbližeg naselja.

Polako se uzvere uz nasip. Željeznička mu je pruga bila jedini putokaz u toj pustoši. Znao je da su sedam ili osam kilometara od njega vođeni toranj i željezničko spremište. Stisnuvši zube, počne se, šepajući, vraćati po pruzi prema tornju.

II

Osam kilometara jugoistočno čekala su dvojica ljudi u jednoj napuštenoj kolibi da prođe oluja. Mladi je nemirno hodao amo-tamo, dok mu je iz kuta usta visjela cigareta.

– Prije ove oluje moglo se još očekivati da će zamisao upaliti, Chinook – progunda – ali sada kad je počela ova kiša... – Nestrpljivo odmahne rukom. – Ma, vjerojatnost je stotinu prema jedan

da se on sada neće pojaviti.

Stariji je namrgodeno žvakao duhan i gledao van. Kiša je stvorila pravu koprenu tako da je jedva vidio njihove konje, udaljene samo tri metra i privezane za nisko grmlje.

— Westwood će doći — reče Chinook. Bio je mršav, svijetlosivih očiju i konjskog lica, preplanulog od sunca. Žute su mu obrve čudno odudarale od tamne kože. Sivi je šešir, uprljan masnim mrljama, gurnuo na potiljak proćelave glave. Nosio je dva revolvera u nisko smještenim koricama.

Mladi se uzrujano okrene prema njemu.

— Misliš da će doći samo zbog pisma? — reče. — Glupost! Taj Englez ima mozga u glavi, Chinook!

— Doći će — ponovi Chinook. Poguri se, nezadovoljan što će morati jahati po kiši. Zaškilji prema nebu i namršti se. — U pismu piše neka dode do tornja u zalazak sunca. Treba da budemo ondje prije nego što se pojavi.

Mladi se približi vratima i pogleda nebo preko Chinookova ramena. Na zapadu kao da se već počelo razvedravati. Očito će se oluja uskoro završiti. Spusti desni dlan na držak kolta i protrlja ga. Imao je prilično simpatično lice, dvadesetogodišnjaka. Njegove nemirne oči kazivale su da ne vjeruje baš previše u sebe ili mu se, možda, ne sviđa zadatak koji ga očekuje.

— Vraški je gadno ubiti čovjeka na takav način — promrmlja. — Nasamariti ga.

Chinook se žustro okrene prema njemu i pogleda ga stisnuvši oči. Od početka je slutio da Vic Canny nema petlje za nešto takvo, a sada se i uvjerio u to.

— Plaćen si za taj posao, Vic. Dobrovoljno si ga prihvatio. Nemoj se sada kolebati!

— Da, dobrovoljno sam ga prihvatio! — odgovori odmah Vic. —

Htio sam se dokopati određene svote kako bih mogao otići u Meksiko. Ti znaš zašto...

— Dobit ćeš novac! — prekine ga grubo Chinook. — Kad obavimo posao i obavijestimo Kansasa, dobit ćeš svoticu i možeš odmah otići.

— A ti?

— Ja? — Chinook se kiselo naceri. — Ja ostajem. Htio bih zaraditi više nego što je nekoliko stotina dolara za ovaj posao. Mnogo više! — Tiho se nasmije. — Osvojit će se cijela Antilopina dolina... a ja želim jedan njezin dio, popriličan dio.

— Kansas plaća novcem, a ne zemljom. Ako budeš htio nešto drugo, mogao bi dobiti olovo.

— Ni govora.

— Zašto? — Vicu se suze oči. — Zašto bi ti bio nekakav izuzetak?

— Zato što znam što se dogodilo Brianu Westwoodu — odgovori Chinook. Okrene se i ispljune dihan kroz vrata. — Hm, jahat ćemo po kiši. Treba da krenemo.

S druge strane niskog brda koje im je zaklanjalo vidik, zazviždi vlak. Zvuk se nekako doimao zlokobno u sumorno predvečerje.

Vic se pokoleba. Najednom ga obuzeše slutnje da se akcija neće završiti onako kako je zamišlja Chinook.

— Još sam uvjeren da se on neće pojaviti — promrmlja.

— Doći će, vidjet ćeš. Brenta Westwooda održava u životu samo nada da će pronaći sina. Doći će... i to sâm. Vic slegne ramenima i pode za Chinookom prema konjima.

U međuvremenu se razvedrila već trećina neba i kiša je vidljivo oslabila. Ako odmah krenu, stići će na cilj baš do sunčeva zalaska.

*

Oluja se stišala prije nego što se Kip Nunninger približio vodenom tornju. Mocar do kože, Kip potraži

zaklon kraj debelih potpornih stupova tornja. Zrak je bio vrlo bistar. Koliko god nesklon kraju u kojem se našao, Kip nije mogao ostati ravnodušan prema njegovoj ljepoti.

Kad se uspravio, zapeče ga rana na ledima. Automatski posegne u džep za duhankesom i, tek kad ju je izvadio potpuno mokru, shvati uzaludnost te kretnje. Kiselo se nasmiješivši, vrati duhan u džep i počne promatrati okolicu.

Na vidiku nije bilo ničega osim sjajnih tračnica što su vodile s niskih, ružnih bregova preko kojih je prije prešao. Pratio ih je pogledom sve do usjeka desetak kilometara sjeveroistočno. Iz vlaka nije odavno vidio nikakvo naselje, te sada nije pojma imao koliko je udaljen od ljudi.

Duboko udahne zrak i pokuša prebaciti težinu na lijevu nogu. Odmah mu iz glažnja sijevne bol tako da mu se izobličilo lice. Upotrijebivši snagu volje, odšepa do željezničkog spremišta. Na vratima je bio lokot. Zaviri unutra kroz prljav prozor i ugleda željezne posude sa klinovima za pričvršćivanje tračnica, pijuke i lopate duž zidova, fenjere obješene o kuke. Dok je razmišljao o tom kako bi bilo da razbije prozor i prenoći unutra, začuje konjski topot.

Koliko je mogao ocijeniti, približavala su se dva jahača, i to s druge strane spremišta. Hodajući uz zid, krene im u susret, a onda ga obuzmu nekakve zle slutnje i odjednom se zaustavio.

– Stigli smo baš navrijeme, Vic – progovori muški glas. – Evo ga, on upravo dolazi...

Priljubivši se uza zid, Kip okrene glavu prema zapadu. Sjećao se da je baš na toj strani vidio, s krova teretnog vagona, ranč. Nisko mu je sunce sjalo ravno u oči, ali se već zarumenjelo i nije ga moglo zaslijepiti. Pa ipak, zaškiljio je i ta-

da ugleda nekog jahača usred jednoličnog mora žalfije i pijeska; jahao je ravno prema vodenom tornju. Držao se uspravno u sedlu, poput konjaničkog oficira koji jaše mimo postrojenih vojnika.

Jahač iznenada spazi Kipa kraj spremišta i zaustavi sivca. Bio je udaljen još stotinjak metara. Kip zapazi da je visok i koščat, u kaputu od tvida i smeđih hlača od korda. Budući da je sunce sjalo iza njegovih leđa, lice mu je bilo u sjeni i nije se moglo jasno razabrati. Zaustavivši se, očito je čekao da Kip poduzme nešto.

– Nešto ga je uplašilo, Vic – začuje Kip šapat s druge strane spremišta. – Pogledat ću što je posrijedi. Štiti me!

Kip se hitro okrene. Čuo je štopot mokrog šljunka pod čizmama. Uto se iza ugla spremišta pojavio mršav čovjek s puškom u rukama i dva revolvera o bokovima. Oči mu je zaklanjao šešir široka oboda.

Začudo, Kipovu pažnju privuče u tom trenutku upravo šešir. Sjetio se odlomka iz bratova pisma: „Ovdje nose velike šešire, momče...”

Tada spazi iznenađenje u revolveraševim svijetlosivim očima.

– Kojeg vraga... – zausti mršavi.

– Polako, čovječe – progovori Kip. – Mene isključi iz... – Uspio je samo to izgovoriti, a onda opazi da se puščana cijev diže, te korakne prema njoj. Hitro je odgurne lijevom rukom ustranu, a desnom pogodi revolveraša u bradu.

Chinookova puška opali i hitac resko odjekne nizinom. Kad je koraknuo naprijed, Kip je morao prebaciti težinu na lijevu nogu, pa sada jaukne kad mu je noga popustila. Sruši se na ruke i koljena kraj mršavog revolveraša koji je ležao nepomično, donekle pokrivajući tijelom pušku. Začuje povik s druge strane spremišta i pokuša se brzo dići kako bi se suočio s novom opasnosti. Klečao je na jed-

nom koljenu kad se pojavio Vic Canny.

Revolveraš se naglo zaustavi i trzne kolt uvis. Kip opazi blijesak iz cijevi, a onda ga metak pogodi visoko u prsa i više nije bio svjestan ničega...

Jahač koji se zaustavio na stotinjak metara udaljenosti posegne iznenada za puškom pod desnim koljenom. Ispali hitac previsoko, pa se metak zbije iznad Vicove glave u zid spremišta. Revolveraš se poguri i isprazni kolt pucajući prema jahaču; više ga je želio zbuniti nego što se nadao da će ga pogoditi.

Jedan metak očeša prsa sivcu i raskrvari mu ih, pa se konj naglo propeo i umalo zbacio jahača. Sljedeće je dvije minute, visoki jahač imao pune ruke posla dok ga je nastojao smiriti.

Vic iskoristi predah i dovikne Chinooku, koji se upravno osvijestio.

— Bježimo odavde! — reče usplahireno. — Postavio nam je zasjedu. Tko zna koliko je njegovih ljudi uokolo!

Okrene se i potrči iza ugla, a Chinook, još ošamućen, zatetura za njim. Tek kad se našao u sedlu i potjerao konja za Vicom, razbi stri mu se u glavi. Razjareno je iskrivio usne i nagonski spustio ruku na kolt u koricama. Mutno je vidio u mislima nepoznatog mladića na mokrom šljunku; očito je Vic pucao u njega. Želio se osvetiti tom momku. Nitko ga nije udario od četrnaeste godine.

Dok su se udaljavali od vodenog tornja, razmišljao je o izvještaju koji će morati podnijeti Kansasu, čovjeku koji je poslao njega i Vica na ovaj zadatak. Znao je kako je raspaljiv taj čovjek.

— Pazi, Vic — progunda — ja ću ispričati što se dogodilo, a ti me samo podrži!

Pogledavši mu blijedo lice, Vic

opazi u njegovim očima strah i istodobno osjeti ledene trnce na ledima. Kimne. — Kako god ti kažeš, Chinook!

III

Kad je napokon ovladao sivcem, Brent Westwood je vidio još samo leda dvojice jahača, a onda su mu, ujahavši u udolinu, nestali s vidika. Lice mu je bilo bezizražajno dok je škiljio za njima. Polako vrati pušku u navlaku na sedlu.

Bio je na pragu pedesete godine i najveći dio života proživio u Engleskoj. Imao je vojničke brkove, kukast nos i pepeljastožutu kosu, koja mu je već donekle posijedjela i prorijedila se. Cijelog se života držao određenih načela i ona su mu postala već neizbježnom navikom; poštovao ih je nesvjesno kao što je nesvjesno i disao.

Zagleda se prema spremištu i čovjeku što je nepomično ležao pred njim. Postojala je mogućnost da je slučajno naišao na nekakav tuda obračun, ali nije vjerovao u nju. U pismu koje je dobio spominjali su se sasvim određeno vrijeme i mjesto, pa se činilo navjerovatnim da bi i netko drugi izabrao baš isto vrijeme i mjesto za sredi vanje svojih računa.

Jašući ovamo, Westwood je bio obuzet donekle zlim slutnjama, jer je živio već tri godine u ovoj gruboj i nasilnoj zemlji i dobro upoznao svoje protivnike. Pa ipak, tinjala je u njemu nada i vodila ga. Sada se opet izjalovila. No nadat će se i ubuduće sve dok ne nade sina Briana.

Ne dopustivši da ga slomi razočaranje, uspravi se u sedlu i zagleda u ispruženog čovjeka pred spremištem.

— Nešto se okrenulo naopako — reče on tiho konju. — Vjerojatno su me htjeli samo namamiti ovamo, kao što me upozorio predradnik, ali su se u posljednji čas

posvadili. Uglavnom, onaj čovjek je, čini se, ranjen.

Polako se približi spremištu, obide ga i tek tada pride ispruženom mladiću. Nije nigdje u blizini vidio privezana konja i to ga zbuni. Ili je taj momak sakrio konja podalje od spremišta, ili je došao pješice, što se činilo nevjerojatnim u ovoj beskrajnoj pustoši.

Sjaše i nagne se nad Kipa. Iznenadeno se namršti kad je opazio kako je odjeven. Momak je imao na sebi neobičnu odjeću za ovaj kraj... crni poluver sa zavrnutim ovratnikom i kapu. Čučnuvši kraj njega, okrene ga na leđa tako da mu je mogao vidjeti lice. Zapazi mu mjehuriće na usnama, ali ne krvave. Tada ugleda tamnu krvavu mrlju na poluveru ispod ključne kosti.

– Momak nije odavde – promrmlja. Okrene se i prijede pogledom po sjajnim tračnicama što su se gubile u daljini. – Vjerojatno je riječ o skitnici koji se iskrcao ovdje u pogrešnom trenutku...

Lako je moguće da mu je baš taj momak spasio život, mislio je kad se sagnuo. Uhvatio je momka ispod pazuha i podigao s tla. Odnese ga do sivca, koji usplahireno odskoči ustranu.

– Smiri se – umiri ga Westwood. – Ranjen je. Nećeš ga morati nositi daleko...

Položivši Kipa ispred sebe preko sedla, uzjaše i potjera konja. Sivac je strpljivo podnio dvostruki teret. Tek što su se udaljili od spremišta, Westwood ugleda dvojicu jahača kako iznenada izlaze iz jedne jaruge i jure u galopu prema njemu. Prepoznavši ih krene im ususret.

Verne Mathis, njegov predradnik, opsuje od olakšanja kad se približio.

– Začuli smo pucnjavu i pojuri li ovamo – progunda. Westwood mu je naredio neka ostane na ranču, ali je on od početka bio

sumnjičav prema pismu i naposljetku je popustio sumnjama, bez obzira na gazdine naredbe. Poveo je sa sobom Reda Powella, za svaki slučaj. – Uletili ste u nevolje, zar ne? – reče. – Baš kao što sam predvidio...

Inače se vladao suzdržljivo i pokazivao poštovanje prema rančeru, ali sada je, odahnuvši, dopustio sebi veću slobodu, a Westwood mu to nije zamjerio.

– Čini se da je najdeblji kraj izvukao ovaj momak – reče rančer. Letimice pogleda ridokosog, vitkog kauboja kraj predradnika. – Do grada je daleko, Rede, no trebalo bi da za ovog momka pozovemo doktora Spoonera. Pokušaj ga dovesti do jutra na račn.

– Dovest ću ga – odgovori spremno Red.

– Tko je on? – zapita Mathis, namršteno se zagledavši u onesviještenog Kipa. – Što je radio kod vodenog tornja?

Westwood slegne ramenima.

– Možda nam ispriča – reče – ako preživi!

*

Otkad je bio na Westwoodovu ranču »W« Kip Nunniger je često gledao planine na rubu Antilopine doline. Sjedio bi na stolici na širokoj verandi s južne strane velike kuće i promatrao ih. Kako mu se vraćala snaga, tako su ga sve više privlačile te planine. Naime, doznao je da je rudarski gradić Yellow Horse s njihove druge strane.

Već tri tjedna oporavljao se od rane. Mala rupa ispod ključne kosti i veća ispod lopatice, gdje je izišao Vicov metak, zacjeljivale su brzo, zahvaljujući njegovoj mladosti i životnoj snazi.

Za ovih tjedana otkad je bio Westwoodov neočekivani gost, zavolio je veliki ranč i Brenta Westwooda. Međutim, život na račnu i uzgoj stoke nisu ga zanimali. Živio je odvojeno od kaubojske dru-

žine. Smatrali su ga naročitim gostom i trpjeli dok ne ode.

Ranč je bio zelena oaza usred pustoši. Vjetrenjače su, jednolično škripeći, crpile vodu iz zemlje i punile njome kanalčiće i jezerca što su natapali travu, drveće, cvijeće i povrće. Ranč se razlikovao od drugih stočarskih posjeda i odavao da je njegov vlasnik nedavno doputovao iz Evrope.

Brent Westwood je živio sâm u velikoj kući. Kućanstvo su mu vodile i kuhale jedna stara Meksikanka i njezina dvanaestogodišnja kćerka. Živjele su u krilu velike zgrade i, kad bi završile svoje poslove, povukle bi se.

Englez bijaše čudan i osamljen. Navečer bi se nijemo zagledao u vatru u ognjištu i utonuo u svoje misli. Nije se raspitivao o razlozima zbog kojih se Kip pojavio kod željezničkog spremišta.

Na glasoviru u velikoj dnevnoj sobi bila je slika nekog mladića i zrele žene sjetna smiješka. Bila je to jedina fotografija u kući. Kip je naslutio da je ta žena Westwoodova supruga, a mladić sin, ali nije ništa pitao niti mu je rančer sâm rekao bilo što. Za cijelo vrijeme ovog boravka na ranču, Kip nije ni jedanput vidio Branta Westwooda kako svira na glasoviru.

Zapazio je da nešto muči rančera, a i cijelu družinu. Međutim, nije ga se to ticalo niti se htio miješati u to.

Za Kipa se donekle zanimao jedino predradnik Verne Mathis. Pojavio se jednog dana na vratima štaglja i gledao Kipa kako unutra udara po vreći napunjenoj pijeskom i slamom, obješenoj o stropnu gredu, ne bi li razgibao ramena. Kip je bio gol do pojasa a na rukama i prsima ljeskao se znoj. Pušeci cigaru, Mathis je promatrao svaku njegovu kretnju. Momak bi mogao biti nezgodan u borbi izbliza, zaključiti, ali metak

udara snažnije nego šaka i iz veće daljine.

Okrenuvši se prema njemu, mladić obriše znoj s lica i nakesi mu se.

— Ne bih htio biti ta vreća, momče — prozbori Verne i mahne rukom prema obbru. — Osedlao sam ti konja, ako si već sposoban za jahanje.

Kip kimne.

— Za tjedan dana bit ću već spreman za odlazak, Verne — odvrati. — Već je i vrijeme. Predugo sam se zadržao ovdje.

Verne slegne ramenima i izide s njim iz štaglja. Pruži mu uzde visoka šarca.

— Možda je malo živahniji nego što si navikao, sinko — reče. — Drži se čvrsto dok se ne ispuše.

— Jahao sam u San Franciscu, pa znam upravljati konjima.

Kip se popne u sedlo i pusti konja da potrči. Poskakivao je u sedlu, ispale su mu noge iz stremenâ i naposljetku se uhvatio šarcu za grivu. Konj se ritne nekoliko puta i jurne u galopu, a Kip se uspije smjestiti sigurnije u sedlu. Kad ga je napokon sustigao Verne, lice mu je bilo blijedo. Vратиše se prema oboru.

— Naslutio sam da će biti suviše živahan — promrmlja predradnik. — Za danas je dosta, sinko.

Kip tvrdoglavo zatrese glavom.

— On i ja ćemo se sprijateljiti — reče. — Dat ću mu priliku da se pošteno istrči!

Okrene šarca i natjera ga u galop. Izišavši iz dvorišta, jahao je prema niskim bregovima. Predradnik ponovo zapali cigaru i pričekâ. Imao je drugih briga, te mu je Kip bio nevažan. Momku nije mjesto u ovom kraju. Što prije ode, to bolje za njega.

Opazivši da na verandi stoji Brent, Verne mu pride.

— Momak će za tjedan dana biti potpuno zdrav — reče. Popne se

na verandu i zastane kraj Brenta. Zagledaše se za Kipom.

– Žao mi je što odlazi – izusti Brent.

– I ja sam ga zavolio – prizna protiv volje Verne – ali on ne pripada ovamo. Mlad je i nadobudan, no ne zna kakve nevolje vrebaju na njega. Čim ode odavde, uletjet će u neprilike, u onakve neprilike kakve se ne mogu riješiti šakama.

– Pogleda rančera. – Je li vam kazao što je radio kod vodenog tornja?

– Čekao je – odgovori Brent.

– Kaže da su ga izbacili iz teretnog vlaka koji je tuda prošao na istok. Kad su ona dvojica dojahala do tornja, on je upravo čekao da prestane kiša...

– A vi ne znate tko su ta dvojica? – zapita Verne. Pitao je to već i prije, te je znao da Brent Westwood neće odgovoriti zato što nije siguran. Budući da je Brent šutio, Verne nastavi poslije nekoliko trenutaka razgovor. – Dobro, zbog čega je momak doputovao ovamo?

– Traži brata – reče Brent. – Veli da nema nikakve druge rodbine osim tog brata koji je, navodno, u Yellow Horseu. Otputovao je iz San Francisca bez novca. Uskočio je u teretni vlak, nadajući se da će stići u blizinu zlatnog nalazišta...

– Hoćete reći, bivšeg nalazišta – prekine ga Verne i zlovoljno odmahne rukom. – Ondje nema više nikoga, jer se nalazište iscrpilo prije više od godinu dana. Ostalo je samo desetak najupornijih rudara i ološ koja se skriva pred zakonom. Ne bih se nimalo začudio ako se u Yellow Horse zavukao Kansas sa svojom razbojničkom družinom.

– Uvjeren je da mu je brat ovdje – reče Brent, gledajući Kipa kako se vraća prema ranču. – Nadam se da će ga naći, Verne. – Glas mu postane nježan. – Neka-

ko se nadam da će pronaći ono što traži.

Uznemiren takvim razgovorom, Verne naglo promijeni temu i počne pričati o teškoćama.

– Red veli da nam je nestalo još dvadeset grla kod Fossil Tanksa. A Cozzensovi ljudi razapinju žicu oko Cold Springsa – reče. – Prikliještili su nas. Moramo im uzvratiti istom mjerom, inače će nas Cozzens istjerati iz Antilopine doline!

– Nemamo nikakvih dokaza da mi Monte Cozzens krađe stoku – reče Brent. – A što se tiče ograde oko Cold Springsa, prepuštiti ćemo odluku sudu. Nimalo ne sumnjam u svoje pravo...

– Ah, u zakon se ne možemo pouzdati! – progunda Verne. – Sud je stotinjak kilometara odavde, u Oak Bluffsu. Najbliži čuvar zakona nam je šerifov pomoćnik Tom Gallen, a on ima pune ruke posla zbog Kansasa i njegovih razbojnika. Mi bismo lako mogli izgubiti sve i biti istjerani iz doline prije nego što bi zakon podzeo bilo što!

– Ja imam zakonito pravo na ovaj posjed i na Cold Springs. Neću dopustiti nikomu da me otjera. Ali, neću ni pribjeći bezakonju. Ako bih tako postupio, ne bih bio nimalo bolji od Montea Cozzensa. Nipošto neću stavljati na kocku život svojih ljudi.

– Dobro, vi ste gazda – progunda Mathis, pomirivši se sa situacijom. – Ipak, opominjem vas da će se ranč »C« još više osmjeliti. Neće više samo razapinjati žičanu ogradu, pucati u znak upozorenja i povremeno krasti stoku, nego će nas istisnuti odavde. Doživio sam već nešto takvo. Vi imate najljepši posjed u ovom dijelu Arizone, pa ga se Cozzens želi dočepati. Jednog dana nećemo više moći uzmicati. Morat ćemo se ili boriti, ili pobjeći!

– Nije samo Cozzensu zapeo moj ranč za oko – odvрати Westwood i nasmiješi se. – Koliko vidim, opet nas je počastio svojom posjetom sudac Silas Weller.

– Zar opet on? – promrmlja Verne Mathis i pogleda prema cesti. Ugledavši kola baš kad su skrenula sa ceste prema ranču, prezirno puhne kroz nos. – Ako je taj lajavac sudac, onda sam ja pukovnik!

Kola su zaustave u dvorištu, pod vrbom na sjevernoj strani, i s njih side trbušast čovjek srednjih godina i osrednje visine, odjeven u crno odijelo i bijelu košulju. Srebrnasta mu je kosa bila pažljivo začesljana. Imao je rumene obraze, bijele brkove i pravi alkoholičarski nos, kvrgav i išaran žilicama. Dok je išao prema verandi, otrešao je prašinu s kaputa.

– Ima mnogo prašine, gospodine Westwoode – progovori. – Užasno mnogo. Uvuče se u grlo tako da se jedva govori.

– Bi li vam pomogao gutljaj konjaka, suče? – zapita ga Brent.

– Pomogao bi, bez sumnje – složi se Silas Weller. Penjući se po stepenicama na verandu, oprezno je pogledavao predradnika. Gledajući ga hladno, Verne prođe mimo njega. – Vaš predradnik je vrlo neljubazan – reče tada Weller. – Nije nimalo gostoljubiv.

– Ako ste došli zato da biste mi opet ponudili novac za ranč, moj odgovor je još niječan – obrati mu se prilično odrješito Westwood. – Ne namjeravam ga prodati.

– Moj klijent je povicio ponudu na dvadeset tisuća dolara – reče sudac Weller. – To je zaista, krajnja granica.

– Sudeći prema svemu, vaš zagonetni klijent ne zna da ovaj posjed vrijedi petputa više – odvрати hladno Brent, otvorivši mu vrata.

– Njegova je ponuda, zapravo, uvredljiva za mene. Čudim se što ste

pristali da budete posrednik u takvu sramotnu poslu.

– Ja sam, uistinu, samo posrednik – promrmlja sudac Weller i donekle zbunjeno proguta slinu. – Ipak, htio bih vam napomenuti da vaš posjed vrijedi samo onoliko koliko možete dobiti za njega. Mom klijentu je poznat sukob između vas i ranča »C«. Zna da je Cozzens tvrd orah i da je zaposlio kod sebe bezobzirne ljude. U gradu se priča da će uskoro izbiti rat na ovim pašnjacima. Ako dođe do toga, onda će vaš ranč vrijediti, čak, manje nego što vam nudi moj klijent.

– Prihvatit ću tu opasnost, suče – odgovori Brent. Natočivši im konjak, gledao je starog pokvarenjaka kako ga ocjenjivački kuša i potom ispija nadušak.

– Vrlo dobar konjak – pohvali ga sudac. – Žao mi je što niste raspoloženi za prodaju. Dopustite mi da vam to kažem, ova zemlja nije prikladna za Engleze. Ako izbije sukob s rančom »C«, možete li se pouzdati u odanost svojih ljudi?

– Mogu se pouzdati u njih kao što bih se u rođenog sina – odgovori Brent. Čvrsto stisne usnice i za trenutak mu se odrazi bol u očima. Ubrzo ovlada sobom i izusti ukočeno: – Zar mi prijetite, suče?

– Samo ističem neke činjenice koje ste, moža, zanemarili – odgovori sudac Weller, natočivši sebi još konjaka. – Dvadeset tisuća dolara bi...

– Ne bi mi nadoknadili ni ono što sam dosada uložio u ranč – prekine ga odrješito Westwood. – Da budemo sasvim načistu, suče: moj odgovor je niječan i ostat će takav. Nema smisla da me posjećujete zbog svog klijenta. Ako želite doći zato da bismo malo počavrljali, vrata su vam u svako doba otvorena.

– Griješite – reče sudac Weller dok se dizao. Doimao se kao pokisao golub. – Nadam se da se nećete pokajati. Kad upadnete u nevolje – doda kad je ispio konjak i krenuo prema vratima – zatražit ćete moju pomoć!

Brent Westwood svlada srdžbu dok je gledao za njim. Potom pride vratima. Sudac Weller se već popeo na kola i upravo ih okretao. U tom trenutku ujaše u dvorište Kip i, prolazeći mimo kola, letimice pogleda čovjeka na njima. Produži prema oboru, gdje je čekao Verne, i sjaše. Odmah se nasmiješi prijateljski.

– Baš lijep kraj – progovori, tapšući šarca po prašnjavom vratu. – Čini mi se da me zavolio.

– Tvoj je – reče mu Verne. – Westwood hoće da ga zadržiš. To je ionako, veli on, mala nagrada za spašavanje njegova života.

– Dovraga – prozbori Kip procrvenjevši – nisam učinio ništa osim što sam se metku našao na putu.

– On misli drukčije – odvrati predradnik i slegne ramenima. – Kad budeš htio otići, povedi sa sobom konja.

Kip Nunninger je otišao s ranča »W« za pet dana. Kad bi udarao po vreći pijeska i slame, više ga nije boljelo rame; mogao je mlatiti po njoj pet minuta da se ne bi ni zadihao. Zaključio je da je vrijeme za odlazak. Ta ga spoznaja donekle ražalosti. Zavolio je ranč.

Opraštajući se s njim u kući, Brent Westwood mu dade vrećicu od jelenje kože u kojoj je bilo pet zlatnika po dvadeset dolara.

– Znam da si bez prebijene pare – reče mu rančer – pa smatraj ovo zajmom. Nadam se da ćeš se dobro slagati sa šarcem.

– Vratit ću vam dug jednog dana – obeća Kip dok se rukovao s njim.

Kraj obora ga je čekao Verne,

već osedlavši konja. Pruži mu stari opasač s koricama iz kojih je virio drven držak kolta.

– Ovo je divlja zemlja, momče – reče mu otvoreno. – Ako namjeravaš ostati u njoj, bit će ti potrebno ovo. Nauči rukovati oružjem.

Mladić iz San Francisca strese glavom i osmijehne se.

– Ne ljutim se ni na koga – odvrati. – Želim samo pronaći brata. Vjerojatno radi na nekom nalazištu u Yellow Horseu. Revolver mi nije potreban.

– Ipak ga uzmi – ustraje Verne. Spusti opasač u bisage i potom pokaže na istok. – Iza one planine je Sellout. Drži se ceste, pa ćeš stići do njega. Sretno, momče. Navrati ponekad.

Kip mahne i natjera šarca u lagan galop. Osjećao se vrlo dobro. Negdje ispred njega, u onim dalekim modrim gorama, živi njegov brat. Pitao se što će kazati Fred kad ga ugleda.

IV

Cesta se protezala usporedno sa željezničkom prugom kroz usjek na istočnoj strani Westwoodova ranča. Kip zaustavi šarca kraj malog drvenog spremišta nedaleko od pruge.

Dan je bio vruć. Na nebu se samo mjestimice vidio poneki bijeli oblačić nalik pamuku. Sunce je nemilosrdno pržilo pustu zemlju.

Kip sjaše jedva dočekavši da protegne noge. Boljela su ga leđa. Razgiba ramena, osjećajući kako mu niz tijelo teče znoj.

Pulover mu je bio neudoban i neprikladan za takvu žegu, ali se uporno nije htio prilagoditi navikama u ovom kraju. Zaškiljivši zbog sunca, tražio je pogledom na dugačkom obronku onaj grad koji mu je spomenuo Verne.

Napokon spazi skupinu drvenih kuća u podnožju obronka. To je bio Sellout. Izvadiвши duhan i mo-

tajući cigaretu, promatrao je naselje, podijeljeno po sredini širokom pješčanom ulicom. Vidio je da željeznička pruga zaobilazi grad. Željezničko skladište na sporednom kolosijeku bijaše najmanje osam kilometara od Sellouta.

Kip uperi pogled prema dalekim gorama. Okružen golemim prostranstvom, osjećao se nevjerojatno osamljenim.

Zbog čega se Fred zadržao ovdje? Nikako nije znao odgovoriti na to pitanje. Pokuša se prisjetiti bratova lica, ali je slika u mislima bila prilično mutna. Brat mu je zamijenio oca i majku, bio je strog, ali i nježan... opsjednut nekakvom prirođenom nasilnošću.

— Zemlja u koju idem vrlo je velika, dječake — rekao je Kipu uoči odlaska. — Tko ima petlje i zna se boriti u životu, može dogurati daleko. Pozvat ću te čim se sredim. Dok te ne pozovem, budi uz Jakea. Potreban si mu.

Iz razmišljanja ga trgne šarac, gurajući ga gubicom.

— Da, ovo je velika zemlja — promrmlja on, razgovarajući s konjem. — Vrlo velika. Možda je i ja zavolim. Može se vidjeti vrlo daleko... — Baci opušak i popne se u sedlo. — Pogledajmo taj ušljivi gradić usred zabiti...

*

Nemiran i razdražljiv, šerifov pomoćnik Tom Gallen izide na ulicu. Lijeva mu je ruka visjela u povezu oko vrata. Natmureno je promatrao sivim očima posljedice jučerašnjeg napada na banku.

Kansas se pojavio sa svojom družinom točno u podne. U doba kad se svi odmaraju. Došlo ih je osam. Polako su se uvukli u grad sa svih strana. Gotovo svi su u Selloutu spavali. Čak su i psi, dašćuci, pospano ležali u hladu.

Razbojnici su se pojavili dok je on dremuckao u Tonyevoj brijačnici. Tony ga je upravo obrijao, pa je imao na licu vruć ručnik i mi-

rovao, privremeno pomiren sa samim sobom i cijelim svijetom. Kad je začuo jahače, podsvjesno se uznemirio. Međutim, u brijačnici je bilo vrlo tiho i čulo se samo zujanje muha. Zažmirio je i zanemario ono upozorenje iz podsvijesti. Tek kad su ulicom odjeknuli hici, sjetio se jahača. Naglo je skočio sa stolice i jurnuo prema vratima, držeći u šaci kolt, ali je ondje nalletio na metke što ih je ispalio jahač sa sredine ulice. Napola se okrenuo oko osi i srušio preko Tonyeva praga. Sada mu je bilo jasno da su ispitali stanje, ustanovili da je u brijačnici i postavili čovjeka koji ga je dočekao. Mora se priznati da je jučer popodne imao itekakvu sreću. Meci su mu slomili samo ključnu kost i rasjekli nadlakticu. Mogao je proći kudikamo gore.

Natmureno je promatrao pročelje Crawfordove banke. Onda kad je već bilo prekasno, započela je žestoka pucnjava. Nekoliko je građana bilo ranjeno i za njih morao se pobrinuti doktor Spooner. Jedan je momak, osamnaestogodišnji sin trgovca Abea Moshera, stradao kad je izletio iz očeva dućana kako bi vidio zbog čega se puca. Pogoden u glavu, srušio se kao pokošen.

Banka je bila zatvorena, a Benjamin Crawford je sređivao račune. Koliko je novca odnio Kansas, još se nije znalo, ali je Crawford bio blijed i natmuren. Zatražio je jednotjedni moratorij dok ne ispita financijsko stanje.

Šerifov pomoćnik polako prijede pogledom po ulici i digne ga prema obronku. Ugledao je jahača. Budući da dolazi s te strane, vjerojatno je riječ o nekomu s Westwoodova ranča, zaključio Tom Gallen.

Doduše, u novije doba dolaze ljudi s Westwoodova ranča u skupini a ne sami, sjeti se. Osjećao se vrlo umornim i nedoraslim za za-

datke. Bio je visok i suhonjav, suživio se s ovim krajem i shvaćao ozbiljno svoju značku. Navršio je četrdeset godina. Nekoć je bio oženjen, ali je uvidio da brak nije za njega. Rastao se od žene sporazumno. Radije je živio sâm. Kad bi se zaželio ženskog društva, znao je gdje ga može naći.

Ponovo prelazeći pogledom po širokoj ulici, opazi pet-šest konja pred salunom »Tri asa«, sa žigom »C«. Nadao se da danas neće dojahati u grad Westwoodovi momci. Odnosi između tih dvaju posjeda u Antilopinoj dolini bili su sve napetiji.

Još ga je pekao Kansasov drski napad. Budući da je on bio ranjen, za pljačkašima banke krenula je prilično bezvoljna potjera i uskoro upala u zasjedu. Građani su se vratili pokunjeno i postideno.

Crawford je brbljao kako će tražiti pomoć od arizonskih ranđera, no Tom Gallen je znao da od toga neće biti ništa. Znao je da se ne može očekivati gotovo nikakva pomoć sa strane. U ovoj pustoši ima premalo čuvara zakona.

Zagleda se u revolveraša koji je upravo izišao iz »Tri asa« i šepureći se krenuo ulicom. Prepozna u njemu Vica Cannya. Znao je da su on i mršavi Chinook novi ljudi na Cozensovu ranču. Obojica mu bijahu sumnjivi. Nalikovali su mu na odmetnike. Međutim, pregledavši tjeralice u svom uredu, nije pronašao nikakve podatke o njima a nije ih mogao zatvoriti zbog puke sumnje.

Gledajući Vica kako ulazi u restoran »Šeširić«, zaključio da Vic ne ide tamo samo zbog jela. Sally Mason je zgodno djevojče, mislio je.

Čim je pomislio na tu djevojku iz restorana, počeo je razmišljati o zagonetnom nestanku Briana Westwooda. Upoznao je tog mladog Engleza samo površno. Brian se doselio ovamo prije tri godine i

preuzeo ranč »W« dok mu ne stigne otac Brent. Taj posjed je prije pripadao Gerald Westwoodu, Brianovu stricu, i upravljao je njime Verne Mathis. Gospodin Gerald je posjetio samo dvaput to svoje imanje, a kad je umro, ostavio ga je u nasljedstvo bratu. Imao je sreću što je rančem upravljao Verne Mathis, vrlo pošten čovjek. Netko drugi bi na Verneovu mjestu zloupotrijebio povjerenje i, misleći samo na svoju korist, upropastio posjed.

Brian je doputovao iz Engleske u Arizonu pola godine prije oca. Navodno je Brent Westwood ostao u domovini zato da bi sredio još neke pravne i privatne poslove, a za to mu je vrijeme umrla žena. Namjeravao je samo pregledati naslijeđeno imanje i vratiti se sa sinom Brianom u Englesku. Međutim, sinov ga je nestanak zadržao ovdje; ostao je prikovan u tuđoj zemlji, hrabreći se blijedim nadama da će pronaći sina.

Brian, njegov sin, kao što se sjećao Tom, vrlo brzo se oslobodio engleskih navika i ukočenosti. Prihvatio je ovdašnje običaje i nije se upletao u predradnikove poslove. Uskoro je počeo nositi običnu kaubojsku odjeću i opasač s revolverom. Bio je dobar strijelac, ali je izbjegavao bilo kakve otvorene sukobe.

U trenutku kad je nestao, očito se zainteresirao za Sally Mason, koja je priznala da se i on njoj svidao. Sally Mason je sa svojom obudovjelom majkom vodila restoran »Šeširić«, pa joj je Brianovo zanimanje za nju, bez sumnje, gođilo.

Međutim, Brian se istodobno udvarao Meg Havison, najmlađoj od triju neudanih sestara koje žive same na posjedu starog Gunnera Havisona.

Gunner Havison, gorštak i iskusni borac s Indijancima, došao je

prvi u Antilopinu dolinu sa starim Johnom Strawom, koji ima javnu konjušnicu. Havison je lako mogao prisvojiti za sebe barem pola Antilopine doline, ali nije imao takvih ambicija. Kad je umro, pijan, blatan i izboden nožem u uličici iza »Tri asa«, ostavio je svojim kćerkama zapušten ranč i čvrsto uvjerenje da su u Antilopinoj dolini izvukle kraći kraj.

Tom Gallen se namršti kad se prisjetio one noći u kojoj je nestao Brian. Mladi je Englez došao u grad i čavrljao sa Sally Mason. Ona je poslije ispričala da je dobio nekakvo pisamce dok je bio kod nje. Nije znala tko mu ga je poslao a starac koji ga je donio došao je dok je radila u kuhinji. Zapazila ga je samo letimice pri izlasku.

Brian je odmah otišao. Bilo je oko devet sati navečer. Izišao je... i nestao! Konj mu je još ujutro stajao pred privezištem. Ustanovilo se da nije otputovao vlakom. Niti je unajmio nekog drugog konja od Johna Strawa. Nitko ga nije vidio. Ali, u gradu ga nije bilo. Nagadalo se da je, možda, kriomice uskočio u teretni vlak i otputovao iz doline, no to se činilo besmislenim. Očekivao je oca početkom tjedna. Ne bi otišao bez ikakva objašnjenja.

Međutim, do dana današnjeg nije mu se ušlo u trag. Brent Westwood je temeljito pretražio cijelu okolicu. Unajmio je detektive i napokon se povukao na svoj posjed. Otada čeka.

Tom Gallen obriše zdravom rukom znoj s lica. Bilo je vraški vruće. Boljelo ga je rame. No nekako je slutio da tek počinju prave nevolje. Pitao se zašto čami u ovom zabitnom gradiću i nosi zvijezdu koja mu neprestano ugrožava život za stotinu i pedeset dolara na mjesec.

Onaj jahač što se spuštao po obronku, bio je već u glavnoj ulici.

Ocjenjivački ga gledajući hladnim očima, Tom Gallen se osmijehne, podrugljivo i iznenađeno. Za ovih jedanaest godina otkad štiti ovdje zakon, nagledao se već svakakvih ljudi, ali ovaj je bio najčudniji. Nosio je crn pulover sa zavrnutim ovratnikom, u kojem se, bez ikakve sumnje kuhao na ovoj vrućini. Na glavi je imao smiješnu sivu kapu i navukao ju je na čelo ne bi li mu njezin štitnik zaklonio oči. Vjerojatno mu je bilo tek dvadeset godina. Držao se ukočeno u sedlu, pokazujući da nije navikao jahati daleko. Nije imao korice s revolverom ni pušku. U Antilopnoj se dolini to smatralo kobnom neopreznosti.

Jašući mimo šerifova pomoćnika, Kip Nunniger ga otvoreno pogleda svijetloplavim očima, pokazujući znatiželju, kao da vidi nekakvu rijetkost.

Gallenu se pod njegovim upornim pogledom zažari šija. Istodobno se sjeti da je već vidio nekoga poput tog mladića... nekoga tko je, odjeven isto tako, prošao kroz Sel-lout. Prije dvije ili tri godine? Taj čovjek je bio snažniji, mišićaviji, zdepastiji, ali je imao jednake crte lica...

Sjedeći pred javnom konjušnicom, stari John Straw je sisao nezapaljenu lulu i gledao nepoznatog jahača kako mu se približava. Promatrao ga je sasvim mirno, odajući da se već nagledao svega i svačega u životu i da ga više ništa ne može iznenaditi.

— Zdravo, stari — progovori Kip, nagnuvši se naprijed i naslonivši podlakticama na jabuku sedla. Pokaže rukom na kuće oko sebe. — Čini mi se da se ovdje vo-dio pravi pravcati rat.

— Da, vodio se — progunda Straw i stisne oči. — Pripadaš li i ti njima?

— Komu?

— Nitkovima koji su opljačkali

banku – odgovori sasvim mirno John Straw. – Vjerojatno ne pripadaš – zaključi kao da razgovara sâm sa sobom. – Kojeg si se vruga obukao tako? – izusti življe. – Još nikada nisam vidio tako smiješnu odjeću.

– Meni je dobra – promrmlja Kip i pogleda opet niz ulicu. – Opljačkali su banku, je li? Nekako si to podnio vrlo mirno.

– Ne držim novac u banci – odgovori starac. – Zapravo, i nemam novca. Barem me ne muče brige kako da ga sačuvam. – Nakrivi glavu kao kokoš kad mjerka pogledom crva. – Vjerojatno želiš šarca smjestiti u staju.

– Tako je – potvrđi Kip. – Bit će mi potreban ujutro. Krenut ću rano.

Sklizne sa sedla.

– Konj je s tanča »W« – promrmlja Straw dok se dizao i zamišljeno protrlja nos. – Ne nalikuješ mi na konjokradicu, sinko, ali Verne Mathis, koliko znam, ne da je velikodušno konja s ranča.

– Nije mi ga on dao – odvrati Kip – nego Westwood. Pokaži mi gdje bih se mogao najesti, pa ću ti ostaviti šarca.

– To će te stajati dolar i pol. Unaprijed. – John Straw ispruži žuljevitru ruku. – Za slučaj ako se pojavi ovdje Mathis i ne bude se sjećao da ti je njegov gazda dao šarca.

Kad mu je Kip pružio zlatnik, on ga mirno zagriže zubima i provjeri kakvoću, a onda zavuče ruku u džep i vrati mu ostatak novca.

– U gradu se može jesti jedino u »Šeširiću« – reče i pokaže rukom. – Vidiš li? Onaj prozor sa zastorima. Doduše, ja nikada ne jedem ondje – doda. – Radije kuham sâm sebi...

– I pereš posude. To nije po mom ukusu, stari. Pobrini mi se za konja.

– Bit će mu bolje nego tebi, sin-

ko – odbrusi mu Straw. Isprati pogledom mladića dok je išao preko ulice, a onda se osvrne prema šerifovu pomoćniku, koji je stajao u sjeni. – Ne bih prihvatio tvoj posao ni za što na svijetu, Tome – promrmlja. – Ni za što!

V

Prešavši ulicu i zaputivši se po drvenom nogostupu s druge strane, Kip opazi da ga šerifov pomoćnik još prati pogledom i da ga mrko pogledavaju prolaznici. Obližne usnice i otkrije da su se od žege potpuno osušile.

Tada se uspravi i krene življe. Neprilike ovog grada ne tiču ga se baš nimalo. Ujutro će otići i neće se, po svoj prilici, više nikada vratiti.

Koraknuvši u restoran, osjeti da je unutra za nekoliko stupnjeva hladnije nego na ulici. U to je doba restoran bio gotovo prazan. Prijede pogledom po prostoriji. Sa stropa je visio papir za hvatanje muha i jedna je muha ljutito zujala, uhvaćena na ljepilo. Čisti je drveni pod bio maloprije poštrcan vodom, te se još osjećala svježina u zraku.

Za šankom je sjedio neki čovjek okrenut Kipu leđima. Neki vitak mladić, duge bakrenaste kose razgovarao je s djevojkom s druge strane šanka. Glas mu je bio odrješt, gotovo zapovjednički.

– Ja sam te prvi pozvao, Sally. Neću dopustiti nikomu drugom da te povede...

– Poći ću s kime me bude volja! – odbrusi mu djevojka. Držala je ruku na šanku. Kad ju je htjela povući, crvenokosi je gost uhvati za nju.

– Ja sam te prvi pozvao! – reče joj osorno. – Neću dopustiti da podeš na ples s nekim drugim. Zapamti to! Ona istrgne ruku, a onda ugleda Kipa i izvještačeno mu se osmijehne. Bila je mlada, ružičastih obraza i plavih očiju. Imala je

svijetlosmeđu kosu svezanu u konjski rep.

– Dobar dan – obrati se novom gostu. – Izvolite?

Kip se već približio šanku. Crvenokosi mu je još bio okrenut leđima i naginjao se nad šalicu kave, mršteći se i ne hajući za čovjeka koji je ušao. Međutim, Kip ga je prepoznao. Nepobitno ga je prepoznao makar mu je taj vjtki, crvenokosi momak bio okrenut leđima. Sjećao se njegova velikog sivog šešira i revolverâ s drškom od bjelokosti. Najednom ga obuzme bijes. Kucne Vica Cannya prstom po ramenu.

– Hej, čovo – progovori tiho. – Imam nešto za tebe...

Vic se žustro okrene na stolici.

– Kojeg vraga... – započne.

Kip ga u istom trenutku ošamari tako da mu se glava snažno trznula natrag i odmah ga pljusne nadlanicom po ustima. Dogodilo se to tako brzo da se Vic u prvi čas nije snašao. Rasjekle su mu se usne i oči staklenasto zasjale. A onda je iznenadeno opsovao, skočio sa stolice i hitro spustio desnu ruku prema revolveru.

Kip ga opet udari, ovaj put stisnutom šakom. Vic se počne rušiti, zbunjeno hvatajući revolverski držak. Kip ga pogodi šakama još dvaput. Naletjevši leđima na šank, Vic se odbije od njega i, dok se rušio, dobije udarac iza uha. Stropošta se na lice i ostane ležati. Izvukao je već kolt i držao ga u ruci.

Kip ga blago gurne nogom i zacokće jezikom. Podigne s poda Vicov šešir, metne ga na šank kraj njegove šalice pa sjedne smiješeći se bezazleno.

– Ima velik šešir – reče. – Moglo bi se pomisliti da je momak i pol, a to bi bila velika zablude.

– Je li vam jasno što te učinili?

– progovori napokon djevojka.

– Mlatnuo sam ga nekoliko puta po zubima – odvrati on i sleg-

ne ramenima. Nakesi joj se u lice. Mogu vam reći, zaslužio je to, gospodo. Nismo prijatelji.

– Baš ste djetinjasta budala! Osim toga, ja nisam gospoda – izusti ona u jednom dahu. – Ja sam gospodica Mason. Sally Mason. Ako ne odete smjesta odavde, on će...

– Ma, Sally, neće on učiniti ništa – prekine je Kip, smijuljeći se. – On je podnio sve to mnogo lakše nego vi.

Djevojci se zarumene obrazi. Zaobide šank, klekne kraj Vica i uzme mu oba revolvera. Tada se uspravi i okrene prema Kipu, koji ju je, sjedeći na stolici, pažljivo promatrao.

– Baš ste budala! – ponovi mu uznemireno. – Ne znam tko ste i nije me briga. Međutim, ne bih htjela da bilo tko strada u mom restoranu. – Uperi u njega jedan od Vicovih revolvera. – Prestanite se budalasto cerekati i nestanite odavde.

Uvidjevši da se ona ne šali, Kip se uozbilji, pogleda crvenokosog momka s ranča »C« i slegne ramenima.

– Ne bih htio zaglaviti, Sally. Ako se smirite i saslušate me...

– Ja sam čuo sve! – umiješa se neki tihi glas. – Možda bi bilo najbolje da poslušate Sally!

Kip pogleda čovjeka koji je ušao u restoran. Hitro se okrenuvši, djevojka spusti ruke i u glasu joj se odrazi olakšanje.

– Baš mi je drago što ste došli, Tome! – reče.

Tom Gallen se polako približi Vicu Cannyu i zagleda u njega. Kip zapazi da su šerifovu pomoćniku oči vrlo prodorne i lice odlučno.

Uto se pomakne Vic. Zastenje i izvrne se na bok, no oči su mu još bile staklenaste. Usne su mu krvarile i otekle, a iza desnog uha imao je kvrgu.

– Vi ste nekakav svadljivac, ha?
– obrati se šerifov pomoćnik Kipu.
– Čekajte malo – pobuni se Kip. – Ovaj je čovjek zaslužio i nešto drugo, a ne samo nekoliko udaraca u lice. Ipak, smatrat ću da smo izravnali račune ako i ne odustane od bilo kakvih novih obračuna.

Vic se nesigurno digne, posrne i nasloni rukama na šank, a onda se polako okrene. Gledajući Kipa, prepozna ga. Postidi se svog poniženja.

– Prvi put vidim tu budalu – reče on ljutito šerifovu pomoćniku. – Sjedio sam ovdje i gledao svoja posla kad mi se on prišuljao s leđa i udario me!

– Ti si običan lažljivac! – odbrusi mu Kip. – Vidio si me već prije. Kraj vodenog tornja. Na području ranča »W«.

Vic se odgurne od šanka i spusti ruke prema praznim koricama. Okrene se i mrko pogleda djevojku.

– Vрати mi oružje! – zatraži. – Naučit ću ovog čudaka pameti! Neće me više zvati lažljivcem...

Kip korakne prema njemu, ali ga Gallen uhvati za rame i zaustavi.

– Sada je dosta! Velim vam to obojici! – prozbori hladno. Gurne Kipa na stolicu i zamišljeno se zagleda u njega. – Vidjeli ste Vica već prije?

– Da, vidio sam njega i njegova ortaka konjskog lica. Gledao sam svoja posla, nastojao se skloniti pred kišom kad su se pojavila njih dvojica kod vodenog tornja. Ne mogu im zamjeriti što su se iznenadili ugledavši me. Međutim, ovaj nitkov me pokušao ubiti...

Vic prezirno puhne kroz nos.

– Možete li to dokazati? – zapita Gallen.

– Moje će riječi potvrditi Brent Westwood – odgovori Kip. – A i Verne Mathis i cijela družina s ranča »W«. Upravo sam proveo ondje četiri tjedna oporavljajući se

od rane koju mi je on zadao.

-- Što si radio kod vodenog tornja na Westwoodovu posjedu, Vic?

– zapita šerifov pomoćnik.

Vic obriše nadlanicom krvave usne. Bljesnu mu oči.

– Ako ste tako ludi da vjerujete u tu izmišljotinu...

– Nije to nikakva izmišljotina – prekine ga Kip. – Sudeći prema svemu, on i njegov ortak konjskog lica namjeravali su ubiti Brenta Westwooda. Ja sam se sasvim slučajno našao ondje u pogrešno vrijeme...

– Zar ćete mirno slušati tog glupana? – obrati se Vic šerifovu pomoćniku.

– Da, slušam ga – odvrati namršteno Tom. – A slušam i tebe, Vic. Što si radio sa Chinookom na Westwoodovu posjedu?

Vic se žustro okrene i zgrabi šešir sa šanka i nabije ga na glavu.

– Ako namjeravate povjerovati običnom skitnici, onda više ne želim razgovarati s vama! – reče šerifovu pomoćniku. – Budete li htjeli poduzeti štogod, znate gdje me možete naći! Bit ću sa Chinookom u »Tri asa«. – Okrene se prema Sally. – Doći ću po svoje kolutove.

Prođe mimo Toma Gallena, koji ga i ne pokušava zaustaviti. Sada se uzalud šepirio. Ostavši bez oružja, doimao se neopasno, kao suhonjav momak koji je prebrzo narastao. Kad je stigao do vrata, zastane.

– Savjetujem ti da nestaneš iz grada prije sunčeva zalaska, momče – reče tiho, pun mržnje. -- Ili nabavi kolt. Bit će ti itekako potreban!

Sally Mason uzdahne i spusti se na stolicu. Pruži Gallenu Vicove revolvere.

– Uzela sam ih Vicu dok je ležao onesviješten, Tome. Bojala sam se što će učiniti kad se osvijesti.

– Vrlo sam vam zahvalan, Sally – reče Kip. – Možda bi ih pokušao upotrijebiti...

– Pokušao? – progunda nestrpljivo Galen. – Tko ste vi, dovraga, mladiću? I kakva je to pričica o Vicovu i Chinookovu napadu na vas prošlog mjeseca?

– Ja sam Kip Nunninger. Odraštao sam u San Franciscu i prvi put sam otputovao iz njega. Nemam roditelje. Othranio me brat, koji je otišao iz San Francisca prije dvije godine. Otada sam se bri-
nuo sâm o sebi. Još kao četrnaestogodišnjak naučio sam upravljati jedrilicom i lako mogao preploviti zaljev. Poslije sam naučio boksati. Borio sam se pod imenom »Kid Malone«. Imao sam iza sebe već dvadesetak borbi kad sam se odlučio ukrcati u teretni vlak i krenuti ovamo ne bih li pronašao brata. Eto, takav sam ja. – Ispriča Gallenu kako je morao iskočiti iz vlaka i što je doživio kod vodenog tornja. – Vrlo jasno se sjećam koga sam vidio ondje – reče uporno. – Čovjeka konjskog lica i Vica. Ne mogu se zakleti da su namjeravali ubiti Westwooda, ali su pokušali usmrtiti mene!

– Vic tvrdi da vas nije nikada vidio, a vjerojatno će to izjaviti i Chinook – izusti zamišljeno Tom Gallen. – Ne mogu ih uhapsiti samo na osnovi vaše izjave. Nije mi jasno što bi oni radili na Westwoodovu području. Obojica rade kod Montea Cozzensa. Tek nedavno ih je zaposlio kod sebe... – Strese glavom. – Oni su vrlo neugodni, sinko. Nosiš li kakvo skriveno oružje?

– Skriveno?

– Da, u rukavu. Kakav derindžer? – reče nestrpljivo Tom.

Kip zatrese glavom.

– Mathis mi je dao opasač i revolver – odvrati. – Imam ih u bisagama. Međutim, ne znam se služiti oružjem.

– Onda nestani smjesta iz Antilopine doline – promrmlja Tom Gallen i uznemireno podigne ruke.

– Poslušaj taj savjet. U ovom kraju nema milosti. Sukobi se ne rješavaju šakama. Nosi se oružje i upotrebljava. Ja predstavljam ovdje zakon, ali ne mogu biti svugdje. Ljudi se ponekad moraju brinuti sami o sebi. Nestani iz Antilopine doline... i ne vraćaj se dok ne naučiš rukovati oružjem!

– Ja sam miroljubiv čovjek – reče Kip. Zatim slegne ramenima.

– Uostalom, ne namjeravam se zadržati ovdje.

Tom kimne.

– Čuo sam da doktor Spooner ide na Westwoodov posjed kako bi ondje previo nekomu rane – promrmlja. – Mislio sam da je riječ o nekom Westwoodovu kauboju... – Okrene se prema vratima. – Pri-pazit ću večeras na Vica. Unajmi sobu u prenoćištu »Teritorij« i otiđi rano na spavanje.

– Hoću. – Kip se nakesi. – I obećavam da ću krenuti u svitanje!

– Pobrinut ću se za to! – progunda Tom Gallen i zalupi za sobom vrata.

Kip se tada okrene na stolici i metne kapu na šank.

– Ogladnio sam kao vuk, gospodice – reče i nasmiješi se. – Što imate na jelovniku?

Gledajući ga, Sally nije mogla odoljeti njegovu smiješku.

– Sjeckamo meso s kuhanim povrćem – reče mu i ode u kuhinju.

Kip se zagleda u oguljene zglobove prstiju. Popodne se primaknulo svom kraju i suncano je svjetlo nestalo s ulice. Udu dva gosta i sjednu za šank. Znatizeljno su pogledavali Kipa. On je sjedio podalje od njih i nije se obazirao na njihove poglede. Upravo kad je ušla u restoran krupna žena bijele kose, dode iz kuhinje Sally.

– Zdravo, mama – reče Sally i osmijehne se. Ukloni kosu s lica. – Večeras nema gužve.

– Dobro, ja ću preuzeti posao, Sally – odvrati sijeda žena i ne-

stane u kuhinji.

Sally metne pun tanjur pred Kipa i potom mu donese vrč kave.

— Što se dogodilo u gradu? — upita je Kip. — Banka se doima tako kao da ju je netko htio dići u zrak...

— Jučer je opljačkao banku Kansas sa svojim razbojnicima! — Izrekavši to, zamišljeno ga je gledala, kao da ocjenjuje koliko se zainteresirao. — To vam ne znači ništa, zar ne?

— A trebalo bi da znači?

— Mnoge će ljude u gradu i u dolini pogoditi ta pljačka — odvrati ona hladno. — Crawford će teško podnijeti taj gubitak. Naši ulozi nisu bili osigurani...

— Vaši?

— Da, majka i ja smo imale uštedevinu — reče Sally odrješito, zatim se opusti. — Zaista vam ne mogu zamjeriti što se niste uzrujali kao ja. Oprostite. Nema smisla da vam prigovaram. Sudeći prema onom što ste ispričali Tomu Gallenu, nisu vas baš lijepo dočekali u ovoj dolini.

— Ne ljutim se ni na koga. Vjerojatno sam stradao zbog nekakve zabune. Uostalom, dobio sam već zadovoljštinu izmlativši onog čovjeka koji je pucao u mene. — Kip slegne ramenima. — Nadam se da ćete uhvatiti Kansasa i svi dobiti opet svoj novac.

Ona počne posluživati ostale, a kad je otišla u kuhinju, Kip smota cigaretu. Dugo je pijuckao kavu, nadajući se da će ona krenuti kući i da će je moći otpratiti.

Međutim, pristizali su novi gosti, te se ona nije micala iz restorana. Uživao je gledajući je. Svidali su mu se njezin hod i njezino držanje. Čak i kad se restoran potpuno napunio gostima tako da je morala žuriti od jednog do drugog, ostala je dobre volje. Popričala bi sa svakim, vladajući se vrlo neposredno. Baš ta mu se osobina osobito sviđala.

Napokon je odlučio platiti.

— Znate — reče joj iznenada — žao mi je što odlazim. Rado bih jeo opet ovdje.

— Dodite kad god budete u Seloutu — odvrati ona i nasmije se. — Ako ne kuhate sebi sami, morat ćete jesti ovdje. — A onda se uozbilji. — Klonite se ljudi s velikim šeširima, Kipe... i s revolverima. Nadam se da ćete pronaći brata...

Kad se udaljila, on krene prema vratima. Zastane i pusti unutra dvojicu gostiju.

— Vjerojatno će večeras biti gužve — reče jedan od njih dok je prolazio mimo njega. — Malo prije sam ugledao na ulici Vernea Mathisa i još dvojicu Westwoodovih momaka.

Kip zapazi Sallyn letimičan pogled dok je izlazio.

VI

Šerifov pomoćnik Tom Gallen je živio u sobici iza svog ureda u glavnoj ulici. Ured bijaše u dugačkoj, uskoj građevini od ćerpiča, bivšem skladištu koje je sada služilo zakonu. Između ureda i Gallenove sobice bile su dvije zatvorske ćelije.

Premda nije jeo od podneva, a i onda je pojeo samo sendvič, nije bio gladan. Zaustavivši se na vratima, osjećao je tupu bol u ramenu. U novije je vrijeme bilo mirno u gradu, ne računajući pljačku banke, pa su zatvorske ćelije bile prazne. Kad god bi strpao u njih nekog zatvorenika, imao je pravo zaposliti čuvara, te bi tada pozvao Petersa s drvenom nogom, borca iz građanskog rata koji je nastojao sastaviti kraj s krajem tako što je pomagao Johnu Strawu u konjušnici.

Misli su mu se neprestano vraćale na jučerašnji napad na banku; privlačio ih je kao magnet. Poslao je već pismo šerifskom uredu u okružnom sjedištu i objasnio što

se zbilo, napomenuvši ujedno da je nemoćan što se tiče Kanskasa i njegovih razbojnika. Vrlo je teško sastavio tu poruku, jer nije bio vičan pisanju. Završio ju je otvorenim pozivom u pomoć: »Ovdje se priprema i sukob između rančeva. Potrebna mi je pomoć. Ako možete nagovoriti guvernera na takav potez, dobro bi mi došlo nekoliko renđžera.

Nije očekivao ništa osobito od tog pisma, ali je istaknuo svoju nemoć, i ništa drugo ne može učiniti.

Potraži u džepu prsluka posljednju cigaru i zapali je. Stojeći na uredskim vratima, vidio je oba kraja grada. Sellout bijaše tako malen da mu je poznao svaku pojedinost, svaku građevinu, svakog stanovnika.

Ugleda Pata Kellya kako izlazi iz liječnikove kuće, a iza njega se pojavi doktor Spooner. Pat je bio usplahiren i hodao užurbano, pritom mašući rukama. Prateći ga, doktor Spooner je nosio svoju crnu torbu i zakopčavao kaput. Gallen je znao da se opet razboljela Kellyeva žena.

Na suprotnoj se strani pojavi na nogostupu Monte Cozzens, vlasnik ranča »C«. Bio je samo zdepasta sjenka, ali ga Gallen odmah prepozna i donekle se iznenadi. Sudeći prema pravcu iz kojeg je išao, nasluti da je posjetio bankara Crawforda. Bankar je imao skromnu kuću nedaleko od grada, u maloj udolini s izvorom i topolama. Kupio je taj posjed prije nekoliko godina od Tullya Albrighta, nadajući se da će tu stvoriti ugodan dom svojoj ženi koja je bolovala od tuberkuloze. Baš zbog ženine se bolesti i doselio u Antilopinu dolinu. Međutim, ona je umrla lani u svibnju.

Tom je tada pomislio da će Crawford nakon toga dići ruke od svega i odseliti se, ali je bankar

ostao. Imao je dvoje djece, deseto-godišnjeg dječaka i dvanaestogodišnju djevojčicu.

Upita se za trenutak zašto je Monte posjetio Crawforda. Koliko je znao, Monte nije imao novac u banci.

Prateći pogledom Montea, vidio je da ide prema salonu »Tri asa«. Ponada se da će okupiti svoje ljude i krenuti s njima kući.

Povukavši dim iz cigare, sjeti se onog mladića koji je izmlatio Vica Cannya i njegovih optužbi. Ako su Vic i Chinook dobili zadatak da dočekaju u zasjedi Westwooda, tko im je povjerio takav posao? Po svoj prilici Monte. Međutim, on nije smatrao Montea takvim. Monte je, bez sumnje, tvrdoglav čovjek, naprasit i ne baš previše obziran, ali ne bi unajmio ubojice koji će pucati iz zasjede.

Možda je riječ o sucu Welleru? Taj čovjek je, očito, lažljiv i dvoličan... zastupa nekog tajanstvenog klijenta čije ime neće otkriti. Došao je prije mjesec dana u Sellout, navodno zato da potraži prikladan posjed za svog klijenta. U dolini su veliki rančevi jedino »W« i »C« a ima još pet-šest malih posjeda na sjeveru.

Weller je otišao na ranč »C« ali su ga otjerali odande. Potom je posjetio Westwooda, ali Gallen nije doznao što se dogodilo ondje; nije bio u prijateljskim odnosima s Westwoodom. Doduše, ne bi se moglo reći ni da je u neprijateljskim odnosima s njim. Jednostavno, Westwood se vlada suzdržljivo, rijetko dolazi u grad i nije razgovorljiv. Međutim, koliko se može prosuditi, Verne i cijela kaubojska družina vole ga. Odani su mu.

Sjećao se da se sudac Weller, vrativši se s ranča »W« s tri točkice, gotovo odmah odvezao. Očito je nastojao redovno obavještavati svog klijenta. Weller živi u »Teritoriju« i troši znatne pare na piće u »Tri asa«.

Gallen uzdahne. Nisu mu se sviđali problemi. Nisu mu se svidale zagonetke. Bio je otvoren, neposredan čovjek i najradije je bez ikakva okolišanja rješavao teškoće. Kansas mu je bio razumljiv, premda tu nije mogao ništa učiniti. Međutim, sukob Cozzensa i Westwooda može se riješiti jedino diplomacijom i uvjeravanjem, a on nije dorastao takvu zadatku.

Zažari mu se vršak cigare. Vidio je da su konji pred »Tri asa« već nemirni. Prostajali su tu veći dio popodneva. U salunu bijaše tiho; momci s ranča »C« nisu večeras bili bučni.

Možda večeras krene rano na počinak, pomisli. Boljela ga je ruka. Izvadivši cigaru iz usta, iznenada spazi jahače na zapadnom kraju gradu. Odmah mu se rasplinja nada da će večer proteći mirno. Ogorčeno je i razočarano opsovao.

Približavao mu se Verne Mathis s dvojicom svojih ljudi. Očito su se zaputili prema »Tri asa«. Gallen korakne na ulicu i dovikne.

– Verne!

Jahač na čelu naglo zaustavi konja, a ostala dvojica skrenu ustranu kako ne bi naletjeli na njega.

– U salunu su momci s ranča »C«! – reče Gallen.

– Da? – odvrati mirno Verne.

– Imam već sasvim dovoljno nevolja! – odbrusi mu Tom Gallen. – Jučer je Kansas opljačkao banku. Ne želim novu pucnjavu.

– Ne namjeravamo stvoriti nikakve neprilike, Tome – prekine ga hladno Verne. – Zar nam hoćeš reći da Cozzensovi momci imaju veće pravo na piće u ovom gradu nego mi? Zabranjuješ nam ulazak u »Tri asa«?

– Ako bi to moglo stvoriti nevolje, onda zabranjujem, Verne!

– Pripazi što radiš, Tome. Mi se nismo nikada ogriješili o zakon. Nismo ti zadali nikakvih nevolja. Ne budi sada pristran. Ne igray

Cozzensovu igru.

– Ja igram samo svoju igru – odgovori uporno Gallen. – Međutim, u »Tri asa« su ljudi s ranča »C«. Ako odeš tamo sa svojim momcima...

– Upravo to namjeravamo – prekine ga Verne. – Ionako bih htio sresti Montea i popričati s njim o nekakvoj žici koju razapinju oko Colds Springsa.

– Tako, dakle? – progunda Gallen. Podigne desnu ruku. Držao je već u njoj kolt, te ga uperi u njih. – Sjašite!

Verne ga je netremice promatrao. Od bijesa su mu se suzile oči.

– Znači, takav si, Tome? – promrmlja razočarano.

– Sjašite! Ne silite me da upotrijebim oružje! – reče Tom. Sjahali su. – Dovedite konje ovamo i privežite ih za prečku. Zatim uđite u moj ured. – Šerifov pomoćnik korakne ustranu kako bi mogli proći mimo njega. – Dovraga, Verne, nipošto nisam pristran. Međutim, moram se brinuti o cijeloj dolini, a ne samo o Westwoodovu i Cozzensovu ranču!

Verne ne odvrati ništa. Prođe mimo njega, praćen obojicom svojih ljudi.

– Na stolu mi je petrolejka – reče iza njega hladno Gallen. – Zapali je.

Kip zastane na nogostupu pred »Šeširićem«. Mrak je uljepšao Selout kao šminka vremešno žensko lice; prikrio je znakove oronulosti i propadanja.

Stojeći na nogostupu, bio je vrlo smiren. Zadovoljan. Rana mu je zacijeljela i sreo je čovjeka koji je pucao u njega. Nesklon dugotrajnoj mržnji, potpuno se zadovoljio batinama koje mu je priuštio.

Noć je donosila u grad svježinu, predah nakon dnevne žege. Nisko nad gorjem treperila je jedna zvijezda. Na zapadu je nebo još bilo tamnomodro, kao da se dan nera-

do povlači.

Negdje iz daljine začuje se šekotanje kojota, a onda mu u gradu odgovori nekoliko pasa. Privezani na lancu, bijesno su zalajali, zavijajući mu na slobodi.

Kip pomisli na ono što je ostavio iza sebe u San Franciscu: bijedan stančić, posao u pristaništu, povremene boksačke borbe za sitne pare. Ondje ga nije očekivala nikakva svijetla budućnost. Nije se namjeravao ozbiljno baviti boksom. Nipošto nije želio završiti poput nekih ljudi koje je vidio... starih i slomljenih prije vremena.

Krenuvši ovamo, nije napustio ništa vrijedno. Sada je već mogao donekle razumjeti bratove riječi iz pisma. U ovoj zemlji ima prostora za one koji žele pošteno protegnuti noge i nadisati se zraka.

Okrenuvši se, zaputi se po nogostupu prema prenoćištu »Teritorij«. Dok je prolazio mimo Gallenova ureda, opazi da unutra gori svjetlo i da su za prečku privezana tri konja. Osvrnuvši se, spazi unutra, kraj Gallenova stola, Vernea Mathisa i još dvojicu momaka s Westwoodova ranča. Verne se mrgodio i upravo pružao svoj kolt šerifovu pomoćniku.

Htio ili ne htio, Kip se divio Tomu Gallenu. Njegov je posao težak i neugodan, ali ga on obavlja kako god zna i umije; upravo čupa zube Westwoodovim momcima.

Produživši ulicom, Kip ude u prenoćište, gdje mu recepcioner šiljasta nosa uzme novac, pruži mu knjigu gostiju da se upiše u nju i potom dodijeli sobu i ključ.

— Soba je na uglu, baš iznad ulice — reče mu. — Hoćete da vas netko probudi ujutro?

— Ako ne sidem do šest — odgovori Kip i krene po škripavim stepenicama.

Kad je ušao u sobu, pride prozoru i otvori ga. Stojeći u mraku promatrao je ulicu Vernea Mathi-

sa, Toma Gallena i dvojicu kaubojas s ranča »W« kako idu prema salunu »Tri asa«.

Okrenuvši leđa prozoru, kresne šibicu i zapali petrolejku na klimavoj komodi. Razabere pri mutnom svjetlu uzak željezni krevet i stolicu.

Uto mu pokuca na vrata mlad Meksikanac i ude noseći vedro vode. Napuni njome glineni vrč, a onda pogleda znatizeljno Kipa, veselo se nasmije i ode.

Kip se smješкао, gledajući za njim. Potom se pogleda u zrcalo na komodi. Zaključio da mu je lice malo omršavilo i potamnijelo. Morao je priznati da se njegov crni pulover sa zavrnutim ovratnikom doima čudno u ovoj sredini. I kapa je, navučena na oči, upadljivo odudarala.

Promatrajući se u ogledalu, pitao se što hoće.

Svakako bi htio ponovo vidjeti Freda. Htio bi doznati kako živi njegov brat u ovoj neobičnoj i pustoj zemlji.

Svuče pulover i opere lice i tijelo do pojasa. Pregleda svježi ožiljak na prsima. Vidio je u zrcalu da mu je kosa dugačka i čupava nad ušima i na potiljku. Opipa neobrijane obraze. Dobro bi mu došle brijačke usluge.

Kad se obukao, side u predvorje i zapita recepcionera gdje je brijačnica. Dobivši upute, ustanovi da je radionica Lea Salita već zatvorena. Stajao je pred njom i kolebljivo se njhio na nožnim prstima naprijed-natrag.

Iz »Tri asa« s druge strane ulice dopirali su mu do ušiju glasovi i opori smijeh. Najednom odluči otići tamo. Istina, šerifov mu je pomoćnik rekao neka ostane u sobi do odlaska, ali on je već odrastao čovjek i može činiti što ga je volja. Uostalom, mirne je naravi i ne želi nikakvu svadu. Briga me za Gallenov savjet, pomisli odlučno, i zaputi se preko ulice.

Salun »Tri asa« imao je visoko lažno pročelje i dugačak šank, a pripadao je Dillyu Thomasu. Kad se počela graditi željeznička pruga na drugoj strani Antilopine doline, Dilly je iza šanka dodao malen podij, srušivši stražnji zid i proširivši prostoriju na tu stranu. Doveo je djevojke za zabavu i nabavio mnogo pića; očekivao je, kao i većina građana, da će sada procvasti poslovi i da će taj procvat potrajati vječno.

Neko su vrijeme zabavljačice privlačile goste. Dolazili su radnici sa željezničkog gradilišta i trošili u salunu svoju plaću, a pohrlile su u Sellout i litalice željne brze zarade. A onda su se radnici preselili na drugo gradilište i prestali dolaziti u Sellout, te su poslovi manje-više zamrli. Otišli su i lovci na brzu zaradu, poput strvinara koji su oglodali kosti. Dilly je napokon zaključio da mu se ne isplati držati u salunu zabavljačice, i prestao se upotrebljavati podij.

Sada su se gosti zabavljali u »Tri asa« kako su znali i umjeli. Unutra je bilo desetak stolova za kartanje, ali se prilično rijetko kockalo. U igri je bilo premalo novca da bi se privukli profesionalci; uglavnom se kartalo za kaubojsku mjesečnu plaću.

Gurnuvši vrata, Kip korakne u zadimljenu prostoriju. Momci s ranča »C« okupili su se oko dvaju stolova na suprotnoj strani i kartali se. Verne Mathis je sa svojim ljudima bio na jednoj strani dugačkog šanka, a Tom Gallen je stajao na drugoj strani i razgovarao s nekim plećatim četrdesetogodišnjakom, debele šije, koji je bio odjeven malo bolje nego ostali.

Šerifov pomoćnik se okrene i pogleda Kipa, te pritom promrmlja nečujno kletvu. Zatim se okrene opet prema plećatom, koji je namrgodeno gledao došljaka.

Mladić iz San Francisca pride

šanku. Verne mu, kad se približio, hladno kimne. Držao se ukočeno i uvrijeđeno; netremice je promatrao Toma i onog plećatog.

– Pivo – naruči Kip. Dilly Thomas ga je zapanjeno gledao a onda obriše usta, napuni čašu i metne je pred njega.

Jedan od kartasa s ranča »C« odgurne se od stola i ustane. Krene dugačkim koracima prema Kipu. U koracima o desnom boku bio mu je težak revolver.

– Bježi odavde, momče – promrmlja Verne kad se za trenutak osvrnuo. – Čini mi se da te očekuju nevolje!

Chinook stigne do njih prije nego što se Kip mogao okrenuti. Uhvati ga za rame i, okrenuvši ga prema sebi, unese mu se u lice.

– Čujem da pričaš laži o meni, mali! – zareži. – Želiš svadu, ha?

Kip ga ocjenjivački pogleda. Sjećao se da ga je srušio kod vodenog tornja. Riječ je o Vicovu ortaku. Letimice pogleda prema stolu za kojim je sjedio Vic i gledao što se zbiva. Tom Gallen prekine razgovor s plećatim na drugom kraju šanka.

– S tobom sam već sredio račune – promrmlja Kip i strese s ramena Chinookovu ruku. Okrene se opet prema čaši. Znao je da to još nije kraj i znao je što će Chinook pokušati, pa se pripremio za to.

Chinook ga opet uhvati čvrsto za rame i povuče a Kip se naglo okrene i izbjegne njegov šamar. Istodobno mu zabije šaku duboko u trbuh, tik iznad pojasa.

Chinook ostane bez zraka i skvrči se, a Kip ga odmah pogodi desnom rukom u bradu. Nakon toga se Chinook stropošta na pod i ostane nepomično ležati.

Tom je prešao već pola puta do Kipa, ali se sada zaustavi i okrene, istodobno povukavši desnom rukom kolt. Vic Canny se upravo di-

gao, ali se ukoči ugledavši upereni revolver.

– Dovraga, što se to događa, Tome? – progunda onaj plećati s kojim je prije razgovarao šerifov pomoćnik. – Tko je ovaj momak?

– Ako se ne varam, kazao sam ti da se ne mičeš iz sobe! – obrati se Tom ljutito Kipu, ne obazirući se na plećatoga.

– Meni je već dvadeset godina – odvraća mirno Kip. – Mogu biti noću vani dokle god hoću.

– A možeš i umrijeti! – odbrusi mu bijesno Tom.

– Tko je on, Tome? – progovori opet plećati. – Radi na Westwoodovu posjedu?

– On je naš prijatelj, Monte – umiješa se hladnim glasom Verne Mathis. – Dirnete li njega, dirnuli ste i nas.

Plećatom Monte u Cozzensu opasno bljesnu oči. Njegovi ljudi za kartaškim stolovima odmah ustanu. Svi su nosili oružje. Napeto su stajali i čekali njegove naredbe.

– Verne, ne uplići se u to! – reče grozničavo Tom Gallen. – Nestani odavde! Povedi sa sobom i ovog ludog balavca. Nestanite svi odavde!

Verne zatrese glavom.

– Kao što momak veli – odvraća – dovoljno smo stari da možemo noću biti vani. Ako ne želiš nikakvu gužvu, onda otjeraj odavde ljude s ranča »C«!

Monte je promatrao Kipa kao da želi dobro zapamtiti njegov izgled.

– Ne nosi revolver – prozbori začuđeno. – Odjeven je kao lučki radnici. Tko si ti, dovraga, mali? Što radiš ovdje?

– Zovem se Kip Nunninger – odgovori Kip. – Nisam došao ova-
mo zato da bih stvarao neprilike. Ujutro krećem u Yellow Horse. Ondje mi je brat. Fred Nunninger.

Monte raširi oči i na licu mu se pojavi čudan izraz. Više se nije ljutio. Doimao se zapanjeno.

– Fred Nunninger? – izušta polako.

– Da – potvrdi Kip, uznemirivši se zbog prizvuka njegova glasa.

– Poznate mog brata?

Monte ovlada sobom. Slegne ramenima, a na lice mu se vrati srdžba.

– Čuo sam to ime negdje. Možda u Yellow Horseu. Ne poznam ga – reče. Tada pogleda Chinooka, koji se izvrnuo na bok i ošamućeno buljio u strop. – Čime si se zamjerio Chinooku?

– Možda bi bilo najbolje da vam to on ispriča – odgovori Kip, namrštivši se.

– Momče – obrati mu se tada Verne, stojeći kraj njega – je li Chinook bio jedan od one dvojice kraj tornja?

Kip kimne.

– Eno i drugog... – promrmlja i pokaže na Vica Cannya. – Onaj crvenokosi oteklih usana.

– Dakle, ipak si blagonaklon prema ranču »C«? – optuži Verne Toma.

– Nisam ja blagonaklon ni prema komu! – promrsi kroz zube Tom Gallen. Okrene se i pogleda Monte, koji je zbunjeno promatrao Vernea. – I mene kopkaju te riječi otkad sam ih čuo. Možda bi bilo najbolje da ti momak ispriča što se zbilo, Monte. Htio bih da to čuješ.

Kip im ukratko ispriča što se dogodilo.

– Ne znam zašto su se onog dana zatekli ondje – reče na kraju.

– Vjerojatno sam im se sasvim slučajno našao na nišanu. Međutim, ne sviđa mi se kad netko puca na mene, makar bila posrijedi zabuna.

– Ja znam zašto su se pojavili ondje! – umiješa se gnjevno Verne. – Westwood je dobio pisamce. Nepotpisano. U njemu je pisalo da mora, ako želi doznati što se dogodilo s njegovim sinom Brianom, odjahati u sunčev zalazak do vodenog tornja. Upozoravao sam ga da je posrijedi klopka, ali je ipak otišao. Da nije bilo ovog momka, Monteovi bi ga ljudi ubili...

– Čekaj malo! – prigovori mu šerifov pomoćnik. – Chinook i vic nisu tada još ni radili na ranču »C«. Zaposlili su se kod Monte

tek prije tri tjedna.

— Onda su dobili taj zadatak prije nego što su... — ustraje Verne.

Monte Cozzens je bio iznenađen ili je vrlo dobro odglumio iznenađenje.

— Pazi što govoriš, Verne! — vikne! — Zar me optužuješ da sam htio ubiti Westwooda?

— Da, optužujem te!

Cozzens jurne prema predradniku, ali se Tom nađe između njih dvojice i napne revolver.

— Ustrijelit ću bez oklijevanja prvoga koji pokuša nešto! — upozori ih hladnim glasom.

Cozzens se smiri i okrene. A onda se, iznenada se opet razbjesnjevši, sagne i podigne Chinooka na noge. Prikliješti ga uz šank. Chinook se pokuša povući ustranu i posegnuti za revolverom, ali ga Monte snažno ošamari. Tada Tom ispruži ruku i povuče rančera natrag.

— Hajde, Chinook — prozbori Monte, teško dišući — govori! Je li ovaj momak kazao istinu?

Na Chinookovu se duguljastom licu odrazi mržnja. Na obrazu mu je ostao trag rančerovala dlana.

— Nisam nikada dosada vidio tog skitnicu! — progunda. — Vic je naletio na njega u restoranu. Ispričao mi je da nekakav stranac brblja laži o nama. Nisam ga dosada vidio. Ali se nadam da ću ga ponovo vidjeti!

Monte polako izdahne zrak, zatim se okrene prema Vicu.

Jesi li ti vidio ikada ovog momka? — zapita.

— Prvi put sam ga sreo po podne u restoranu — promrmlja Vic oteklom ustima. — Prišuljao mi se sleđa i udario me prije nego što sam se snašao. Kad je došao šerif, ispričao mu je nevjerojatne laži o meni i Chinooku. Rekao mu je da smo ga ranili kod vodenog tornja na Westwoodovu ranču. A mi nismo tada još ni bili u Antilopinoj dolini.

Monteov se bijes vidljivo rasplinje. Mrko je pogledao Toma.

— Je li ti pala na pamet pomisao da je, možda, Westwood unajmio ovog momka da širi takve laži? — zapita.

— O, da — umiješa se Verne i gnjevno nasmije. — Dabome, sami smo ranili ovog dečka, zatim smo pozvali doktora Spoonera da bi ga zakrpao, a kad je prizdravio, poslali smo ga u grad kako bi pričao laži. Zatražili smo od njega da optuži dvojicu ljudi koje nije još nikada vidio. Bogamu, Monte, razmisli malo! Razmisli! Već dugo nas grickaš. Možda nam i kradeš stoku kako bi se obogatio. Kad mi Westwood nije dopustio da ti uzvratim istom mjerom, okomio si se na Cold Springs. Vrag te odnio Monte, nećeš uspjeti, uvjeravam te. Makar unajmio ubojice...

— Sada je dosta! — prekine ga osorno Tom Gallen. Mahne revolverom Kipu. — — Idi odavde, mali! Smjesta!

Kip je oklijevao i htio se pobuniti, ali spozna da je tu posrijedi mnogo širi obračun nego što je njegov s napadačima. Shvati da ga se ne tiče. On se sukobio sa Chinookom i Vicom Cannyem, a ne s Monteom Cozzensom i ostalima s ranča „C“. Ako bi ostao ovdje, samo bi pridonio nevoljama koje Tom Gallen očajnički nastoji izbjeći. Kimne.

Dok je izlazio, Chinook opsuje za njim.

— I ti idi, Verne — obrati se Tom Westwoodovu predradniku. — Pokupi oružje u mom uredu i nestani!

— Je li to naredba? Izbacuješ nas iz grada? — odvrati odrješito Verne.

— Izbacujem vas samo večeras — reče Tom. — A ubuduće ćete svi, s Westwoodova i Monteova ranča, ostavljati kod mene oružje kad budete dolazili u grad!

Monte je namrgodeno gledao Vernea Mathisa.

— Ne sviđa mi se tvoj gazda, Verne — progovori bijesno. — Ne sviđaš mi se ni ti. Međutim, ja ne unajmljujem ubojice koji će pucati iz zasjede...

— Unajmio si Chinooka i onog crvenokosog ubojicu — odbrusi mu ledenim glasom Verne. — To mi je dovoljno. — Tada se obrati svojim ljudima: — Popijte piće, pa idemo. No vratit ćemo se... i slje-

deći put nećemo ostaviti oružju kod Toma.

Izidoše jedan za drugim iz saluna. Tom Gallen se odmakne od šanka i lice mu se opusti, odajući umor.

— Nisam te smatrao takvim čovjekom, Monte — progovori. — Međutim, onaj momak ne laže.

— Ubit ću tog kujinog sina! — zareži Chinook. — Vic i ja nismo nikada bili kod tog vodenog tornja. Možda je netko, uistinu, pucao na njega. Možda se dogodilo ono što kaže. Samo, nismo to učinili ja i Vic. Kad ga idući put sretnem, ubit ću ga!

Tom zatrese glavom.

— On odlazi u svitanje — reče.

— Ako ne bude živ i zdrav, osobno ću te potražiti, Chinook...

— Neće mu se ništa dogoditi, Tome — javi se promuklim glasom Monte. — Jamčim ti to. — Zatim se obrati Chinooku: — Vjerujem ti na riječ da se mladić zabunio. No hoću da to zaboravite ti i Vic. Doznam li da se netko od mojih ljudi zatekao na Westwoodovoj zemlji, osobno ću se pobrinuti za njega. — Okrene se prema šerifovu pomoćniku. — Otvoreno ti velim, Englez mi se ne sviđa. Osim toga, i ja gubim stoku. Opravdano sumnjam da je za to kriv Westwood. Kad prikupim dokaze, pokazat ću ti ih. Nadam se da ćeš me tada poduprijeti, Tome! — Nakon toga dovikne svojim ljudima: — Hajdemo odavde!

Izišli su tiho, nekako pokunjeni. Tom pride vratima. Gledao ih je dok su se penjali na konje.

Večeras je uspio spriječiti krvo-proliće. Međutim, dokle će moći gušiti rat koji je zaprijetio dolini? I kada će opet navaliti Kansas?

VII

Digavši se u svitanje, Kip Nunniger se protegne pred otvorenim prozorom i pogleda široku prašnjavu ulicu. Bio je gladan. Upravo kad se htio okrenuti od prozora, ugleda šerifova pomoćnika kako prelazi preko ulice i osmijehne se. Umivši se i počestljavši, namještao je kapu na glavu kad je začuo kućanje na vrata.

— Naprijed — reče.

— Odlučio sam ti praviti društvo, sinko — reče odrješito Tom Gallen kad je ušao. Noćas je spavao loše i još ga je boljela ruka. — To je za tvoje dobro. Počastit ću te šalicom kave.

— Hvala — odvrati Kip i pođe za njim na ulicu. Dočeka ga hladan jutarnji zrak.

— Sally otvara vrlo rano — reče Gallen i krene prema restoranu.

Kad su ušli, Sally je bila u kuhinji, ali se odmah pojavi. Ukloni s pospanih očiju uvojak kose i kratko im se osmijehne.

— Kava se već grije, a dvopek će biti gotov za pet minuta — reče im. — Što ćete naručiti?

— Ja samo kavu — odgovori šerifov pomoćnik.

— A ja sve što imate — reče Kip i nakesi se. — Gladan sam kao vuk. Vjerojatno zbog svakakvih uzbuđenja u ovom gradu. Spreman sam pojesti slaninu, jaja, kobasice...

— Donijet ću vam jaja sa slaninom i krumpir — prekine ga Sally i ode u kuhinju.

— Nadam se da vam nisam sinoć stvorio prevelike neprilike — obrati se Kip šerifovu pomoćniku.

— Ah, te su neprilike bile neizbježne, momče... — započne Gallen i okrene se kad su se otvorila vrata. Kad je unutra zavirio stari Peters s drvenom nogom i kimnuo, pozove ga unutra i počasti kavom. Zatim pogleda opet Kipa i objasni mu:

— Kazao sam Petersu neka ti osedla šarca i dovede ga ovamo. Uštedjet ćeš vrijeme...

— Želite me se što prije riješiti, ha? — odvrati Kip.

— To je za tvoje dobro, sinko — reče Tom i počne srkati kavu.

Sally donese Kipu doručak i zadrži se u blizini dok je on jeo. Također ga promatrajući, Tom Gallen je pio drugu šalicu kave. Sjećao se kako je i on prije petnaestak godina, kad bi proživio burnu noć, bio ovako gladan ujutro. Međutim, sada ga dočekaju ujutro samo tupa glavobolja i zle slutnje.

– Odjaši na istok – reče Kipu – i skreni na prvom raskršću ulijevo. Tada ćeš stići do Yellow Horsea. Donde ima oko osamdeset kilometara. Želiš li stići tamo do noći, morat ćeš jahati gotovo bez zaustavljanja.

Kip se protegne i osmijehne djevojci.

– Hvala vam što ste mi pomogli jučer – reče joj – Možda vam se odužim jednog dana.

– Nadam se da neće biti potrebno – odgovori mu Sally, ali se nasmiješi.

Kip dotakne kažiprstom kapu i izide. Prišavši vratima, Tom ga je gledao kako se penje na šarca. Kimne kad mu je Kip mahnuo.

– Mislite li da će se vratiti, Tome? – zapita s druge strane prostorije Sally.

– Bio bih budala ako bi se vratio – odgovori joj Gallen. – U Antilopinoj dolini ne bi uspio preživjeti ni jedan jedini dan...

*

Teren se, pust i spržen suncem, neprestano penjao prema dalekim gorama. Nigdje se nije ništa micalo. Kip ustanovi da gubi pojam o vremenu... bio je mrvica, izgubljena u moru žalfije, grmlja i pijeska. Povremeno bi ugledao kržljave hrastove na padinama.

Ubrzo nakon podneva približio se željezničkoj pruzi. Ona mu ulije, začudo, nekakvu sigurnost; bila je nešto poznato u toj stranoj, zabačenoj i donekle neprijateljskoj zemlji.

Šarac se već vidljivo umorio, pa ga Kip zaustavi i, tapšući mu znojni i prašnjavi vrat, pusti ga da predahne. Svukao je pulover pa mu je sunce peklo leđa. Znajući da to neće više dugo moći izdržati, prebaci opet pulover preko ramena. Osjećao sam da mu se na leđima zategnula koža. Sada se kajao što je pretjerano tvrdoglav. Budući da ima u džepu još desetak dolara, mogao je kupiti

pamućnu košulju i šešir sa širokim obodom, pa bi se osjećao ugodnije. Već su ga zaboljele oči jer je zbog jarkog sunca morao neprestano škiljiti. Brišući maramicom lice, osjećao je na koži prašinu.

Posegne ponovo za čuturicom i prinese je usnama. Ispije posljednje kapi, a onda strese čuturu, čudeći se što mu je ponestalo vode, nije ni znao da je toliko popio.

Gledajući голу zemlju oko sebe, u kojoj kao da nije bilo nikakva života, uznemiri se. Dosada nije razmišljao o žeđi, no sada je, čim je ustanovio da mu je čutura prazna, osjetio kako mu se suši grlo.

Nigdje na vidiku nije bilo vode niti je znao neko mjesto gdje bi mogao ponovo napuniti čuturu. Kružio je pogledom po okolini, tražeći bilo kakvo naselje. Ovlada sobom i potisne paniku. Ponaša se baš kao pravi žutokljunac, zaključivši. Budući da nije navrijeme štedio vodu, sada mora pričekati dok ne stigne do Yellow Horsea.

Međutim, više nije potcjenjivao ovu pustoš. Znao je da može umrijeti u njoj kao muha.

Potjera opet šarca, ali ga pusti neka sam izabere tempo. Konj je njuškao zrak i tražio nešto; podrhtavale su mu nozdrve.

Kad su prešli nekoliko kilometara, šarac iznenada zarže i skrene s puta. Kip ga pokušava vratiti na put, ali se konj odupirao. Napokon mu popusti.

Šarac se spusti u jarak. Tu se ljeskala mlaka. Uroni gubicu u nju i počne velikim gutljajima piti vodu.

Kip je imao dojam da su mu usne suhe kao drvo. Sklizne sa sedla i, premda je konj bio tik kraj njega, uroni lice u baricu. Pohlepno je pio, a onda se uspravi i sjedne. Slušajući ptičji cvrkut u grmlju, smota cigaretu i pusti konja da se pošteno napije.

Napokon digavši glavu, šarac

počne pasti nisku travu nedaleko od vode. Kipa ispuni nakakav čudesni mir. Napokon se digne, priđe konju i izvadi iz bisaga opasač.

Zakopčavši ga oko struka, namjesti teške korice na bok. Oružje mu nije bilo baš sasvim strano; pucao je već iz revolvera, kalibra 9,6 milimetara, u mete. Međutim, ovaj kolt kalibra 11,5 milimetara, s drvenim drškom, bio je vrlo težak. Spusti ga u izlizane i skliske korice i, brzo posegnuvši za njim, opali na kamen petnaestak metara od sebe.

Tišinu prekine zaglušujući prasak. Štrcne uvis pijesak pola metra ispred kamena, a šarac prestrašeno poskoči i zafrkće.

Vrativši revolver u korice, Kip ga povuče još nekoliko puta. Zaključuje da mora još štošta naučiti.

Otkopčava opasač, spremi ga u bisage i uzjaše. Šarac se bez ikakva protivljenja vrati na cestu. Gorje se više nije doimalo prijeteće kao prije.

Ujahavši u Yellow Horse u predvečerje, Kip se gorko razočara. Riječ je bila o skupini trošnih građevina u dubokom klancu. Sve se doimalo zapušteno. Yellow Horse je sličio starcu koji je proveo dječaku dob maštajući i potratio mladost, a sada se kaje zbog svega. Dok je jahao ulicom u koju se uvlačila tama, u tišini su odjekivali šarčevi koraci.

Yellow Horse nije bio potpuno napušten. Ugledao je neku ženu kako pere rublje u dvorištu iza kolibe; negdje u kući cmizdrilo je dijete.

Pred jednokatnom kućom na sredini ulice stajao je osedlan konj i njuškao prečku za koju je bio zavezan. Nesumnjivo je ta građevina nekoć bila ponos cijele ulice. Duž cijelog pročelja protezala se veranda. Nad vratima je pisalo „hotel“.

Zaustavivši se kraj osedlanog

konja, dorata, Kip ostane još nekoliko trenutaka u sedlu, pitajući se zašto je njegov brat u ovakvu mjestancu. Da li je još tu? Prošla je već godina dana otkad je stiglo Fredovo pismo...

Obuzet zlim slutnjama, sjaše i uđe u hotel.

Na stolu je gorjela petrolejka, ali nije mogla obasjati cijelo veliko, prljavo predvorje. Prilazeći stolu, iza kojeg se neka žena naginjala nad kabao i izimala prljavu krpu, mutno razabere s desne strane stepenište.

Ona se uspravi kad se približio. Bila je viša od njega. Koščata i muškobanjasta. Na bradi su joj stršili čuperci dlaka, a brkovi su joj bili gusti gotovo puput Kipovih. Obriše ruke o prljavu pregaču i pogleda ga donekle sumnjičavo.

— Hm! Što želite?

— Tražim brata — odgovori Kip.

— Pisao mi je odavde. Obavijestio me da je odsjeo u ovdašnjem hotelu. Valjda ovdje. Zove se Fred Nunninger.

Žena se ukoči i pogleda mimo njega u sjenu u predvorju. Ondje se pomakne netko i tiho zaškripe stepenice. Osvrnuvši se, Kip spazi nekog vitkog čovjeka što se pojavio na rubu svijetlog kruga. Doimao se tako kao da su mu korice s koltovima prirasle bokovima. Nosio je crnu košulju, tamne hlače i čizme i hodao tiho i oprezno puput velike mačke koja se šulja.

Tražite nekoga — — progovori tiho čovjek. Bio je stariji od Kipa, ali ne mnogo. Doimao se kao Meksikanac ili Indijanac.

— Tražim brata — odgovori Kip, gledajući ga. — Tko ste vi?

— Keno — odgovori čovjek. Čekao je i smiješio se, pokazujući bijele zube.

— To bi trebalo da znači nešto? — upita zlovoljno Kip.

Keno stisne oči, kao mačka kad je iznenada obasja svjetlo.

– Možda – promrmlja. – Ovisi tko se raspituje!

– On je došljak, Keno – umiješa se žena. – Veli da mu je Fred Nunninger brat.

– Fred Nunninger? – ponovi Keno i pogleda je, kao da traži od nje pomoć. – Hm, živio je tu prije godinu dana čovjek koji se tako zvao. U sobi kraj moje. Otišao je iz grada kad se nalazište iscrpilo.

Kip nije mogao sakriti razočarenje.

– Zna li kamo je otišao? – zapita. Okrene se prema ženi. – Je li ostavio buduću adresu?

– Nije – odgovori ona. – Samo je otišao.

– Mogao bi biti bilo gdje – reče Keno i slegne ramenima. – Međutim, ovdje nije.

Kip prijede pogledom po bijednom predvorju. To je kraj puta, pomisli. Što sada?

Keno ga je pažljivo promatrao i podrugljivo se smješkao.

– Ovo je vrlo opasna zemlja – reče. – Za ljude bez oružja. Najbolje ti je da odeš, momče. Vрати se tamo odakle si došao. Poslušaj moj savjet.

– Slušam taj savjet otkad sam se iskrcao iz teretnog vlaka u Antilopinoj dolini – odvrati ljutito Kip. – Ipak, hvala ti, Keno. No zadržat ću se ovdje još neko vrijeme.

– Okrene se opet prema ženi. – Do Sellouta je dalek put. Ako imate sobu, htio bih prenoćiti ovdje.

Ona pogleda Kena, kao da očekuje njegovo odobrenje, a onda kimne.

– Kako god želite. Ima dovoljno praznih soba – promrmlja. Posegne pod stol, izvadi prašnjavu knjigu gostiju i metne je pred Kipa. – Potpišite se ovdje. Soba će vas stajati dolar i pol.

Dok se potpisivao, Kip opazi da se posljednji gost upisao prije pola godine.

– Soba broj 11 – reče žena i

spremi njegov novac u džep. – U njoj je nekoć živio vaš brat. Na vratima nema brave. Idite u sobu i osjećajte se kao kod kuće.

– Vani mi je konj – napomene Kip. – Htio bih ga smjestiti u staju.

– Za njega će se pobrinuti moj muž Jake – reče žena i, uzevši petrolejku, povede ga prema mračnom stubištu. – Odvest ću vas do sobe...

Keno ostane stajati kraj stola, natmuren i šutljiv. Dok su se penjali po drvenim stepenicama, škripale su im pod nogama. Kad su ušli u uski hodnik, ona se zastavi pred vratima na kojima je tamnozelenom bojom bio napisan broj 11.

– Na stoliću kraj kreveta imate petrolejku – reče Kipu. – Za jedan sat možete večerati dolje u blagovaonici.

* * *

Ostavši sâm u sobici, Kip se osjećao praznim. Fred je otišao. To se donekle moglo i očekivati; u duši se od početka bojava da ga taj trag neće odvesti nikamo. Međutim, Fredovo je posljednje pismo zvučalo optimistično, kao da je naišao na nešto što bi mu se moglo dobro isplatiti.

Pogleda kroz prozor ulicu. Budući da je bio duboko u klancu, mogao je vidjeti samo djelić neba. Osjećao se prikliještenim, imao je dojam da se guši, i nije se mogao osloboditi utiska da je sve što je učinio bilo uzaludno. Eto, tu su planine koje je čeznutljivo gledao s Westwoodove verande. Tu je Yellow Horse, u koji je želio što prije doći, a zapravo je riječ o gradiću na samrti koji se još hvata za neke neostvarive nade kao utočjenik za slamčicu.

Privuče mu pažnju poguren starac koji je upravo odvezivao šarca. Poveo je konja u prolaz između hotela i trošne građevine s lijeve strane i nestao u njemu.

Zažari se u noći opušak kad ga je netko bacio u luku s verande. Padnuvši u prašinu nasred ulice, gasio se. Uto se u Kipovu vidokrug pojavi sjenka i popne na dorata. Bilo je to Keno. Dorat otkaše uskom ulicom i iščezne u tami.

Kip se namršti, a onda zatvori prozor i zapali petrolejku. Soba je veoma sličila onoj u kojoj je pre-spavao noćas. Bila je podjednako sumorna i bezlična.

Sjednuvši na krevet, provuče prste kroz kosu i pokuša smisliti što će sada učiniti. Nije se htio vratiti u San Francisco. Možda bi se mogao zaposliti kod Westwooda. Ne zna gotovo ništa raditi, ali je spreman učiti.

Uto začuje kucanje na vrata. U sobu uđe sijed starac kojeg je vidio kako mu odvodi šarca. Imao je široka, pogrbljena ramena i žuljevite ruke. Malo je vukao desnu nogu dok je hodao.

— Ja sam Jake Horner — reče.

— Moja žena Abigail poručuje ti da je večera gotova. Ako hoćeš jesti, sidi. — Zastane i veselo se naceri. — Ionako ne možeš jesti nigdje drugdje u gradu.

— Evo me odmah, Jake — odvrati Kip. Kad se starac htio okrenuti prema vratima, dovikne mu: — Hej, Jake! Jesi li već dugo u Yellow Horseu?

— Otkad sam pronašao zlato. Već deset godina. — Jake premjesti grudu duhana što ju je žvakao na drugu stranu usta, pa mu se izboči obraz kao da mu je najednom otekao zub. — Vidio sam uspon ovog grada i njegov pad. Nekoć je u ovom klancu bilo oko sedam tisuća ljudi. Raspršenih posvuda...u šatorima i daščarama. Nikada se nije spavalo. Međutim, sada je grad mrtav. I neće više nikada oživjeti.

Kip mu razabere u glasu tugu.

— Ja sam brat Freda Nunningera — reče. — Fred mi je pisao

odavde prije godinu dana. Jesi li ga upoznao?

— Freda? — Jake se namršti i pogleda ustranu. — Zna li on da dolaziš?

Kip strese glavom.

— Htio sam ga iznenaditi. Već mi je dojadilo San Francisco...

Jake usiše usne i potraži mjesto kamo će pljunuti, te se odluči za staru limenku u kutu.

— Ne znam, zapravo, što da ti kažem, sinko — promumlja, ne pogledavši Kipa. — No mogao bi se raspitati o Fredu kod Kansasa!

— Kansasa? — zapanji se Kip.

— Odmetnika?

— Da, pitaj njega — odgovori Jake, povlačeći se prema vratima.

— Možda ti on ispriča štogod o bratu...

Okrene se i žurno zatvori za sobom vrata.

* * *

Oko velikog okruglog stola u hotelskoj blagovaonici sjedilo je pet ili šest upornih rudara koji još nisu gubili nadu da će ponovo naći na neku bogatu žilu. Kip im se pridruži. Bili su neobrijani, u dronjcima, umorni, ali su čvrsto vjerovali da će im se, budu li produžili svoje rovove još samo dvatri metra, osmjehnuti sreća. Nisu mogli povjerovati da je Yellow Horse mrtav i da u tlu više nema zlata. Živjeli su u prošlosti i hrabрили se tlapnjama.

Nisu ni zapazili Kipa. Govorili su samo o svojim parcelama i najprikladnijem načinu da se dopre do zlata. Čim su se najeli, digoše se od stola i pođoše na spavanje. Abigail se vrati u kuhinju a Jake nestade. Kip je htio ponovo popričati s njim, ali ga nije mogao naći.

Prođe kroz predvorje i zaustavi se na trošnoj verandi. Negdje u mraku svirala je harmonika. Njezina vesela melodija samo još više istakne turobnost bijednog gradića. Kip siđe s verande, jer je htio pobjeći od tog hotela u kojemu mu

je živio brat i u koji je došao pun nade. Nije mu se išlo u sobu.

Zaputi se prašnjavom ulicom prema glazbi i ustanovi da se ona čuje iz jedne niske kolibe blizu južnog ruba grada.

Zavirivši unutra, ugleda nekoliko muškaraca što su stajali za šankom i gledali tamnoputu, debelu Meksikanku koja je plesala na sred prostorijice.

Kad je ušao, ljudi za šankom okrenu se prema njemu i pogledaju ga. Nisu se doimali kao rudari. Vidjelo se da su grubi. Svi su nosili revolvere. Harmonikaš preleti prstima po tipkama i spusti ruke, a djevojka prestane plesati.

Kip krene prema šanku. Čovjek za šankom mahne debelom rukom sviraču, te Meksikanac slegne ramenima i ponovo zasvira. Ovaj put dode kroz vrata iza njega još jedna Meksikanka i pridruži se djevojci u sredini sobe. Bila je mlada i vitkija nego prva; možda joj je bila kćerka. Zaplesase obje.

Muškarci su pljeskali rukama i dovikivali im, jedan snažan momak povuče kolt i opali u strop. Uto se odvoje dvojica od šanka, uzevši bocu, pokupe Meksikanke i krenu s njima prema bočnim vratima. Harmonikaš nastavi svirati, bezizražajna lica.

Kipa ispuni gađanje. Sve mu se to činilo izopačenim, pokvarenim. Htjede otići, ali mu tada dovikne jednooki, krupni krčmar.

– Hej, momče! Što ćeš popiti?

Ostali za šankom zainteresirano ga pogledaju. Jasno je zapazio podsmijeh u svijetlosivim očima najbližeg čovjeka, žilavog dugonje slomljena nosa.

– Daj mu voćni sok, Zeke progovori taj čovjek. – Vidiš da je još balavac.

– Predomislio sam se, neću ništa popiti – reče Kip i počne se povlačiti. Nije htio upasti u nevolje.

Stigao je već gotovo do vrata

kad je odjeknuo zaglušujući prasak i otkinuo se iver na drvenu podu samo tri-četiri centimetra od njegova stopala. Zastao je kao ukopan. Žilavi je dugonja držao u ruci kolt koji se dimio.

– Nije pristojno odbiti piće, mladiću – reče. – Zeke je već pripremio sok za tebe.

Jednooki je krčmar upravo otčepljivao bocu. Kip se pokoleba. Vidio je da su se ljudi za šankom već tako nakresali da bi mogli najprije pucati i tek potom misliti na posljedice. Uostalom, tko bi se zabrinuo ako bi mu se nešto dogodilo? Zar šerifov pomoćnik Tom Gallen iz Sellouta? On ga je lijepo upozorio da je ova zemlja divlja, nije li tako?

Vrati se do šanka i uzme bocu voćnog soka.

– U vaše zdravlje – nazdravi dugonji s koltom i iskapi sok.

Ostali su ga radoznalo gledali i cerekali se.

– Ti si došljak, ha? – progovori jedan od njih. – Ne nalikuješ na željezničkog detektiva, ali bi mogao biti. Jesi li željeznički detektiv?

Kip strese glavom.

Mogao bi biti Pinkertonovo njuškalo – dobaci drugi i gromko se nasmije. – Čuo sam da su ti tipovi vrlo drski...

– Htio bi se dočepati nagrade na Kansasovu glavu, mladiću? Vjerojatno je već vrlo velika. Kansas je opljačkao mnoge vlakove u ovom kraju, zar ne? Navodno je neki dan ispraznio i banku u Selloutu. Znaš li išta o tom?

Kip je uporno šutio. Vidio je da su pijani i zli. Osjećao se nemoćnim, a to mu se nije svidalo. I kržljivac je moćan kada drži u šaci oružje.

– Neće oni nikada uhvatiti Kansasa – prozbori postariji čovjek sa zaliscima. – on je prepaletan. Jednog će im dana sjediti pred nosom i biti moćan, ugledan građanin...

Previše pričaš, Same – progunda dugonja i udari ga laktom u želudac. – Pogotovu kad previše popiješ Zekeova otrova! – Okrene se prema Kipu i mrko ga pogleda. – Ne pripadaš ovom društvu, momče. Popio si svoje, pa sada idi!

Kip kimne. Zarumenjeli su mu se obrazi, ali je obuzdao srdžbu. Smetalo mu je što postupaju s njim kao s nekakvim bezazlenim dječaćićem, no doista je bio neopasan. Ako bi im se suprotstavio, smjesta bi ga ubili.

Vraćajući se mračnom ulicom, razmišljao je o bratu. Pitao se kako se Fred, također odrastavši u pristaništu San Francisca, prilagodio ovakvu životu. Sjećao se da je Freda uvijek tjerala nekakva sila naprijed. On će nastojati postati netko i nešto, makar ga to stajalo glave. Najednom se upita nije li Fred, možda, već mrtav.

»Pitaj Kansasa,« kazao mu je Jake. Ali kako da pita Kansasa?

Kad se popeo u svoju sobu i zatvorio vrata, još je čuo harmoniku u noći, samotnu i tužnu. Bio je poštišten.

Došao je dokle god je mogao, a sada više ne zna gdje bi mogao tražiti brata. Izuje cipele i baci šešir na stolicu. Ispruživši se na krevetu, začuje vrištav smijeh jedne od Meksikanki. Nakon nekog vremena zaspi.

VIII

Keno je jahao kroz noć krivudavom stazom. Jahao je i onuda gdje nije bilo nikakve staze. Pregazio je potočić što je žuborio preko kamenja i napokon stigao u malenu dolinu s druge strane klanca u kojem je proživljavao svoje posljednje dane Yellow Horse. Iako je postojao i kraći put do grada, Keno je jahao ovuda jer je to bilo jedno od Kansasovih pravila.

Kad mu je stražar doviknuo iz mraka, reče lozinku i produži. U

kolibi je gorjelo svjetlo. Dojahavši do nje, sjaše i ude ne pokucavši.

Za malim, grubo izrađenim stolom sjedila su četiri čovjeka i igrali poker.

– Zdravo, Keno – progovori Sol Marko, napola istočnjak, i digne pogled s karata. Kako je bilo u gradu?

– Je li se šef vratio? – odvrati Keno, ne obazirući se na njegovo pitanje.

– Unutra je – promrmlja Marko i pokaže glavom prema stražnjim vratima. – S plaćenikom. – Kad je Keno krenuo prema tim vratima, upozori ga: – Znaš Keno, kakav je kad razgovara o poslovima...

– Saslušat će me – reče odrješito Keno i pokuca na vrata.

– Tko je? – javi mu se razdražljiv glas.

Keno otvori vrata, zatvori ih iza sebe i, naslonivši se leđima na njih, izloži se ljutitom pogledu čovjeka koji je stajao kraj prozora. Taj čovjek je bio visok samo stotinu i šezdeset pet centimetara, ali je imao široka ramena koja su mu napela smeđi kaput i nosio je u koricama koltove čiji su dršci bili optočeni biserjem. Premda zdepast, kretao se gipko poput mačke.

– Zauzet sam – prozbori osorno Kansas. – Pričekaj vani.

Keno pogleda postarijeg, trbušastog čovjeka za stolom. Pred njim je bilo pola litre viskija, a Keno je znao da Kansas ne pije.

Sudac Silas Weller je bio propali glumac, varalica, lakrdijaš i prodavač karata za kazališne predstave, ali ne i pravnik. Međutim, mogao je odigrati tu ulogu i nizati zvučne riječi. Bio je kao stvoren za ulogu koju mu je namijenio Kansas pri svom osvajanju Antilopine doline.

Keno je znao sve to o Welleru. Usredotoči opet pažnju na Kansasa i razabere mu u očima ljutnju.

– Zacijelo će te zanimati ono što ću ti ispričati – reče. Jedino on se u cijeloj družini nije bojao Kansasa. – Međutim, ako misliš da bi trebalo da pričekam...

– Govori! – prekine ga nervozno Kansas. – Zacijelo nisi otišao iz grada zato da bi se nadisao noćnog zraka.

– Pogodio si. Donosim jednu zanimljivu vijest. U Yellow Horse je došao neki stranac. Mladić u puloveru čiji mu je ovratnik podignut oko vrata i sa čudnom kapom. Ne nosi oružje. Veli da se zove Kip Nunninger i traži brata.

Kansas iznenađeno uzvikne i udalji se od prozora.

– Ma, što to govoriš, Keno? – izusti zapanjeno.

– Odsjeo je kod Abigail, u tvojoj negdašnjoj sobi. Kazali smo mu da si otišao iz Yellow Horsea i da nisi ostavio buduću adresu. To ga je prilično teško pogodilo...

– Prokleti glupan...

– Jaše na konju sa žigom »W«. Na šarcu. Vjerojatno te to zanima.

Kansas, odnosno Fred Nunninger, kimne.

– Trebalo je da pričeka – promrmlja. Sada je govorio sđam sa sobom. – Još četiri ili pet mjeseci... tada bih mu pisao. – Naglo se okrene i probode pogledom suca Wellera. – Pričekaj ovdje! – naredi mu strogo. – Vratit ću se. Tada ćemo se dogovoriti o pojedinostima. – Uzme šešir s kuke na zidu i obrati se Kenu: – Posjetit ćemo mog brata, Keno.

Momak je došao prerano, u pogrešno vrijeme. Ovdje se vodi nemilosrdna igra, pa nema mjesta za takva žutokljunca. Ovdašnje borbe ne sličje šakanju za nekoliko pišljivih dolara. Ovdje se upotrebljavaju revolveri, a ne šake. Tko ne nauči dobro rukovati oružjem, propao je!

Kip se probudi kad ga je snažno prodrimala nečija šaka. Pokuša

sjesti, ali ga ruka gurne na uzglavlje. Ugleda nad sobom neku tamnu sjenku, sa samo pet-šest centimetara od njegova lica zasja mutno revolveraska cijev, obasjana samo zvjezdanom svjetlošću što je prodirala kroz prozor.

– Digni se, momče – naredi mu muški glas, iskrivljen i prigušen kroz pamučnu maramu. – Budi tih. Ne pokušavaj ništa!

Pritisak na prsima popusti, pa Kip sjedne u krevetu. Sada je vidio da je u sobi još nekoliko ljudi. Razabere da su im lica maskirana maramama. Svi su nosili revolvere. Učini mu se da je među njima pepoznao jednog ili dvojicu iz one krčme na južnom rubu grada.

– Dobro – progovori ljutito – imam u džepu devedeset dolara. Uzmite ih i ostavite me na miru...

Onaj koji ga je probudio nasmije se se kratko.

– Devedeset dolara nije dovoljno, momče – reče. – Hoćemo tebe.

Kip se već sasvim razbudio. Razbjesnio se tako da je počeo zaboravljati oprez.

– Uzmi šešir, čizme i sve što imaš – reče mu čovjek. – Nećeš se vratiti ovamo.

Kip spusti noge na pod, pronade cipele i obuče ih.

– Vraga se neću vratiti – progunda. – Imam posla ovdje. Tražim izvjesnog Kansasa.

U sobi nastane čudna tišina, kao da je kazao nešto pogrešno. A onda ga zdepasti grubo gurne.

– Kreni, momče – naredi mu osorno.

Taj grubi postupak navede Kipa da Zanemari oprez. Hitro se okrenuvši, pogodi zdepastog desnom šakom u lice. Zdepasti zatetura natraške, a Kip odmah navali i udari ga ljevicom. Zdepasti malo poklekne i opsuje, a onda bljesnu Kipu zvjezdice pred očima i počeo se rušiti. Zdepasti ga snažno udari iza uha dok je padao.

Nije ni osjetio udarac o tvrdi pod. U glavi mu je sijevala bol. Bio je svjestan da ga dižu i stavljaju preko kreveta. Nije se mogao pomaknuti, iako je htio.

Čuo je zdepastog kako opet govori i pri tom psuje.

— ...kazao sam da ga ne smijete ozlijediti... — mrmljao je zdepasti.

Potom su podigli Kipa na noge i, držeći ga između sebe, izvukli ga iz sobe. Sišli su u predvorje. Ako je neki od hotelskih gostiju i čuo komešanje, nije se upleo.

Kad su ga podigli na šarca, klonuo je na jabuku sedla i čvrsto se uhvatio za nju, boreći se protiv mučnine. Zbog boli u glavi samo je škiljio.

Krenuli su iz Yellow Horsea. Netko je vodio Kipova šarca. Jahali su šutke, te se čulo samo škripanje sedla i konjski topot.

Nakon nekog se vremena Kip uspravio u sedlu. Mučnina je popustila i zadržali su se samo bolovi. Letimice pogleda jahače oko sebe, grube i maskirane. Pitao se što hoće od njega. Posrijedi nije pljačka, jer mu nisu uzeli novac.

Činilo mu se da jaše već vrlo dugo. Napokon začuje izdaleka zvižduk lokomotive. Na zvjezdanom su se svjetlu sjale tračnice, vodeći u mrklu noć. Zaustavili su se. Kip razabere u daljini, s lijeve strane, žuto svjetlo. Vlak ponovo zazviždi, kao da ispituje noć što je pred njim.

— Spusti se s konja, momče — progovori zdepasti... — Ovdje ćemo se rastati.

Kip je promatrao nijeme jahače. Vlak se već počeo penjati uz padinu prema njima, udaljen oko tri kilometra. Čuli su njegovo teško soptanje.

— Besplatno ćeš se odvesti tamo odakle si došao — napomene zdepasti. — Opameti se. Ne vraćaj se ovamo!

Kip više nije mogao suzdržati bijes.

— Tko si ti, dovraga? — zapita gnjevno.

— Zovem se Kansas — odgovori zdepasti. — Vladam cijelim ovim krajem, momče.

Pokaže rukom okolicu i pritom mu bljesne prsten. Kip se malo približi i nagne ustranu kako bi bolje vidio. Kansasova je šaka sada počivala na jabuci sedla. Zlatni mu je prsten bio napravljen u obliku sklupčane zmije i imao je malen rubin.

Takav je prsten pripadao Kipovu bratu!

— Kansas? — izusti Kip stisnuta grla. — Taj je prsten pripadao mom bratu. Gdje je on?

— Tko? — Odvrati zlokobnim glasom zdepasti.

— Fred Nunninger.

— Fred je mrtav — odgovori Kansas, smijuljeći se. — Osobno sam ga ubio...

Kip ga u istom času udari tako snažno da je odletio sa sedla. Htio je odmah skočiti za njim, ali u noći prasne revolver i metak mu ot-kine pramen vune s ramena. A onda se oglasi u tišini još jedan kolt, te se jahač koji je jurnuo prema Kipu, držeći uperen revolver, trzne u sedlu i ruka s oružjem nemodno mu se spusti.

Kansas se nasloni ramenom na svog konja i odgurne ga ustranu. Tada se okrene prema Kipu, držeći u ruci kolt koji se još dimio. Spusti revolver u korice, posegne za mladićem i povuče ga na šarca.

— Naučit ću te pameti, sinko — progunda.

Kipa je boljela glava. Pokuša ga dohvatiti i ustanovi da ga više nema pred njim. Uto ga snažno udari šaka po bubregu. Posrne, a vo-da bande ga nastavi udariti, okrene ga, rasiječe mu usne, sruši ga. Odmah posegne za njim, podigne ga na noge i nastavi tući. Udarci su mu bili snažni i nemilosrdni.

Pljuštali su po cijelom tijelu. Kad je napokon ustuknuo, Kip je ležao onesviješten na šljunku.

Čekali su u sjeni dok je lokomotiva soptala uzbrdo. Napokon im se približila. Tada čovjek s Kansa-
sove lijeve strane ispali hitac kroz strojovodinu kabinu.

– Stani!

Prestrašeni strojovoda povuče odmah kočnicu i dugački se teretni vlak zaustavi.

Po krovovima vagona trčao je kočničar, ali se naglo zaustavio kad mu je metak fijunkuo tik ispred nogu. Najednom nije više bio znatiželjan.

Pretražiše teretne vagone i na-
doše jedan prazan. Kansas se nagne nad Kipa i strpa mu u džep hlaća debeo snop novčanica. Potom su ga ubacili u vagon i zatvorili vrata.

Nakon toga se vratiše do lokomotive, koja je puhala kao umoran mamut.

– Kreni! – naredi Kansas.

Strojovoda pokrene kotače. Zavrtjeli su se tako da su vrcnule u noć iskre. Zatim se okrenuše sporije, te vlak krene. Na zapad.

Kansas napokon skine maramu s lica. Donja mu je usna bila rasječena, a nad lijevim okom rasla mu je čvoruga. Onaj čovjek u kojeg je pucao, Sawyer, namrgodeno se pogurio nad jabukom sedla.

Voda bande pričekala dok se nisu napokon izgubila iza okuke crvena i zelena svjetla na zadnjem vagonu. Razmišljao je o svom mlađem bratu u teretnom vagonu, o momku kojeg je othranio. Činilo mu se kao da je otada prošlo vrlo mnogo vremena, kao da je ono bio sasvim drukčiji život.

– Hajdemo – progunda. Kad je uzjahao, približi se ranjeniku. – Napomenuo sam da se dečku ne smije ništa dogoditi, Sawyeru. Idući put, ako ponovo ne budeš slušao moju naredbu, neću ti pucati u ruku.

*

Jednolično kloparanje kotača prodre postepeno Kipu do svijesti. Pomaknuo se i nehotice odmah zastenjao. Osjećao je tvrdi pod ispod sebe i drmusanje vagona. Ležeći na ledima, zagleda se u mrkli mrak. Shvati da je u teretnom vagonu i da se vlak kreće.

Opipa oteklo lice. Na bradi mu je bilo krvi, već zgrušene. Tada oblizne oprezno rasječene usne i istraži jezikom posjekotinu na unutrašnjoj strani obraza. Boljela su ga rebra i glava.

Nakon nekog vremena sjedne. Ustanovi da se može micati, no pri svakoj se kretnji pojačavala bol u glavi. Stoga je radije mirovao i razmišljao o onom što se zbilo. Rasplamsa se u njemu mržnja, gorka kao žuč.

– Izmlatili su me i poslali kući – promrmlja. – Mene, Kida Malonea, nepobjedivog boksača.

Pocrveni od stida. Tada ustane, pride vratima, otvori ih i zagleda se van. Vlak se kretao razmjerno sporo, ali će ujutro, znao je to, biti već kilometrima daleko od ovog kraja.

A on ne želi otići.

Stojeći i boreći se protiv slabosti u nogama, napipa izbočinu na boku. Zavuče ruku u džep i uhvati snop novčanica. Izvadi ih, začuđeno ih je gledao. Razabere pri mutnom zvjezdanom svjetlu da je tu nekoliko stotina dolara.

Pretukli su ga, ubacili u vlak, upozorili ga neka se ne vraća, no netko mu je stavio u džep novac. Zašto? Postupak se činio besmislenim.

Uzdahne i opet se zagleda u noć. Spazi daleko u tami nekakvo žućkasto svjetlo. Potom je nestalo i ostao je samo neprobojni mrak.

Ipak, ondje je nekakva kuća.

Osmjeli se i iskoči. Premda je spretno doskočio na noge, poleti naprijed i padne na šljunak. Ogulj cjevanice, koljena i dlanove, a u

glavi mu, između očiju, sijeвне ne-
podnošljiva bol.

Međutim, nije ništa slomio. Polako se podigavši na noge, gledao je za vlakom, a onda pođe tamo gdje je maloprije vidio svjetlo.

Činilo mu se da hoda cijelu vječnost. Na istoku je već zora najavljivala svoj dolazak.

Vjerojatno je promašio kuću, pomisli zlovoljno. A onda začuje negdje pred sobom konjsko frktanje. Javi se glas, previsok da bi bio muški, ali vrlo odlučan.

– Stani, momče! Neovlašteno si koraknuo na Havisonovu zemlju.

IX

Malvina Havison se nemirno koprčala na krevetu u svojoj mračnoj sobi. Često ju je mučila nesanica. Čitala je dokle god je nisu zaboljele oči i tek tada je pošla na spavanje, ali je sada ležala širom otvorenih očiju i osluškivala zvukove u tihoj noći.

Napokon odvrne pokrivač i obuče se. Bila je visoka stotinu i sedamdeset centimetara, koščata i žilava. No pokreti su joj bili skladni. Imala je velike, čvrste šake, a na obrazima su joj se izbliza mogle zapaziti žućkaste dlačice. Navršila je trideset godina i nije se mogla smatrati zgodnom. Naprotiv, široko joj je lice, grubih crta i prevelika nosa, bilo prilično ružno. Oči su joj bile plave i krupne, a kosa žuta.

Sestre su joj spavale u susjednoj sobi: Meg, najzgodnija i najmlada, te Nora, pet godina starija od Malvine. Ukočena, priprosta Nora ima velik nos i velike šake, tipične za njihovu obitelj, ali nije naslijedila od obitelji nemir i strast, pomisli Malvina. Nora spava smireno, bez ikakvih čežnji i želje. Blago nio!

Obukavši se, Malvina se iz puke navike okrene prema prozoru i pogleda mračnu okolicu. Otegnut zvižduk vlaka u samotne rane jutarnje sate probudi u njoj vapaj za

slobodom, za bijegom iz ovog života koji se pretvorio u pravu klopku. Željela je pobjeći iz trošne stare kuće u kojoj se rodila prije trideset godina. Željela je zauvijek nestati iz ove kuće u kojoj čame osamljene, zaboravljene žene.

Začuvši Meg kako uzdiše u snu, osjeti takvu bol kao da joj je netko zarinuo nož u srce i prestane se žaliti na svoju sudbinu. I Meg se željela osloboditi, te je napokon uspjela pobjeći. Jedino noću nije slobodna. Jedino noću, kad ovlada ju njome mračne i podsvjesne misli, vraća se pakao od kojeg je pobjegla i muči je.

Malvina hitro izide iz sobe i krene niz stepenište. Pod nogama su joj škripale stare daske. Jedva je čekala da izide iz kuće. Kad je koraknula u hladnu noć, dotakne joj lice zvjezdani sjaj i izmijeni ga. Smekša ga i ublaži grube crte.

U malom oboru zarže tiho kobila Taština i gurne gubicu između prečki u ogradi. Malvina je pusti iz obora i potom osedla u mraku. Učinila je to već mnogo puta za ovih mjeseci otkad je on prestao dolaziti...

Kobila nestrpljivo zarže, te je Malvina pokuša ušutkati misleći na svoje sestre. Doduše, one se nikada nisu budile noću.

Odjaše u noć iz udoline su polako propadale građevine ranča »Slomljeni bič«. Bolje bi bilo da se ranč zove »Propale nade«, pomisli ona ogorčeno.

Voljela je oca, usprkos njegovim manama i slabostima. Gunner Havison nagledao se svijeta i, sudeći prema njegovu pričanju, radio je u životu svašta. Bio je izvanredno velikodušan, te je ta njegova osobina zasjenila njegove laži i slabost prema viskiju.

Došao je u Antilopinu dolinu kad su u njoj pasla još stada srna i kad su u blizini logorovali zimi Indijanci. On i John Straw naselili

su se prvi u dolini. Bila je njihova, pa su kovali velike planove, mnogo veće nego što su ih mogli ostvariti. John Straw je naposljetku otvorio konjušnicu u gradu Selloutu, a Gunner Havison je ostavio iza sebe uspomene i »Slomljeni bič«, zapušteni posjed kojim su upravljale njegove tri neudane kćerke.

Izjahavši iz dvorišta, Malvina se zaputi stazom prema potoku. Na brežuljku kraj pješčanog korita kroz koje je teklo vrlo malo vode vidjeli su se križevi što su obilježavali grobove njezine majke, oca i brace koji je umro u prvoj godini života.

Podalje s lijeve strane postojao je još jedan humak. Na njemu nije bilo nikakve oznake, već se vidjela samo žuta limenka sa svježim cinijama.

Malvina naglo okrene Taštinu i podbode je tako da se kobila iznenadila i jurnula u galop. Jašući prema željezničkoj pruzi, čula je iz daljine kloparanje vlaka, a kad se popela na uzvisinu, ugledala je svjetlo lokomotive.

Zaustavi kobilu i zagleda se u vlak. U mislima je putovala s njim prema obali, prema svim onim dalekim mjestima koja nije nikada vidjela... što dalje od ove doline i ovog skućenog života koji je guši. Pobuni joj se duša, vapeći i udarajući o prepreku što ju je podigla obaveza prema sestrama. Napokon se oluja u njoj stiša. Osjećala se iscrpljenom, bez ikakve nade.

Klonulo se poguri u sedlu, dok se kobila nemirno premještala s noge na nogu. Bilo je vrijeme za još jednu trku uoči svitanja, no Malvina je mirovala i turobno razmišljala.

Vlak se već izgubio u daljini. Kobila se iznenada smiri i naćuli uši začuvši nekoga kako se približava. I Malvina je čula korake. Polako se uspravi. Nosila je opasač, s re-

volverom. Opasač je bio sastavni dio njezine odjeće, baš kao i stara pamučna košulja i izbljedjele traperice.

Iz noći izroni lik, a kobila zafrkće.

– Stani momče! – dovikne ona, izvukavši revolver. – Neovlašteno si koraknuo na Havisonovu zemlju.

Kip se zaustavi. Razabrao je u tami ženu na lijepoj kobili. Vidio je da u ruci drži revolver. Ženu u muškoj košulji i muškim hlačama. Vrlo odlučnu.

– Nemam nikakve zle namjere, gospodo – reče on. – Zalutao sam. Tražim neko mjesto gdje bih se mogao odmoriti do svitanja.

– Što ti se dogodilo s licem? – zapita ga ona, sumnjičavo ga promatrajući.

– Sukobio sam se s razbojnikom Kansasom. Izvukao sam kraći kraj.

– Kansasom? – izusti ona iznenađeno. U glasu joj se odrazi još nešto osim iznenađenja, nešto što nije mogao sasvim jasno odrediti.

– Da – potvrdi on. – Ubio mi je brata!

Sjedila je neko vrijeme šutke na kobili i gledala ga.

– Kako ti se zvao brat? – prošapće napokon.

– Fred Nunninger – odgovori on. – A ja sam Kip Nunninger.

Ona uzdahne.

– Doimaš se vrlo umorno, Kipe – reče tada. – Uzjaši iza mene. Taština nas može oboje odnijeti do »Slomljenog biča«.

– Hvala vam lijepa, gospodo...

– Ja sam gospodica Havison – ispravi ga ona. – Gospodica Malvina Havison. Upravljam »Slomljenim bičem«.

– Jeste li upoznali mog brata?

– Jesam – odgovori ona kolebljivo. – Međutim, čini mi se, ne baš najbolje...

Izvuče lijevo stopalo iz stremena, pa se on popne i sjedne iza

nje. Jahali su šutke. Kad su prešli preko plitkog potočića i na vidiku se pojavile građevine »Slomljenog biča«, upravo je počelo svitati.

U kuhinji je gorjelo svjetlo. Gorjelo je cijelu noć. Katkad bi se Meg Havison probudila vrišteći i dojurila u kuhinju, te bi je svjetlo utješilo i smirilo.

Kad su ujahali u dvorište, dotrčali im u susret stari pas Cerebrus i onjuši Kipu noge dok se spuštao s kobile.

— Moje sestre još spavaju — reče Malvina. — Rade sa mnom na ranču.

Očvede kobilu u obor, rasedla je i pusti.

Kad su krenuli u kuću, na vratima ih dočeka mršava, pogrbljena utvara. Nora Havison je bila visoka kao i Malvina, ali ravna kao daska; lice joj je sličilo starom porculanu na kojem su godine stvorile sićušne pukotine. Kukasti joj se nos nadvio nad usta i gotovo spajao s bradom, ali smeđe su joj oči bile blage i ljubazne. Ona kimne, premda joj se još nitko nije obratio; naviku da bude ponizna i pokorna stekla je još u djetinjstvu i više je se nije oslobodila.

— Gledaj, Nora — progovori Malvina — imamo muškarca u kući... Napokon! — Glas joj bijaše ironičan. — Pripremi obilan doručak, kao što si ga pripremala tati.

Nora odmah kimne.

— Pst... — Metne prst na usne.

— Meg još spava. — Tada pogleda plaho Kipa.

— Doživio je neke neprilike — reče Malvina. — No nećemo mu dosadivati pitanjima, nije li tako Nora? Ostati će neko vrijeme kod nas. — Okrene se prema Kipu. — Možeš se odmoriti ovdje, Kipe.

— Ako vam ne smetam, gospodo... hoću reći, gospodice...

— Ne smetaš nimalo. A ako nemaš nikakvih drugih obaveza, mogao bi ostati nekoliko tjedana kod

nas i raditi. Imamo svakakvih poslova za tebe.

Kip je pogleda. Sada ju je, pri svjetlu kuhinjske petrolejke, mogao jasno vidjeti. Doimala se vrlo sposobno. Nije mu se činilo da joj je potreban muškarac. Ipak, kao da se smješkala, kao da je uživala u nekoj tajni koju samo ona zna.

On razmisli o svom položaju. Ima kod sebe devedesetak dolara, ne računajući novac koji mu je Kansas strpao u džep; taj novac ne namjerava upotrijebiti. Nije u novčanom škripcu. No potrebno mu je neko mjesto gdje će moći u miru razmišljati i pripremiti se za obračun s Kansasom.

Bilo mu je sasvim jasno da privremeno nije sposoban za takav obračun. Kansas mu je osobno napomenuo da se u ovom kraju ne sređuju računi šakama.

Pomisli na Westwooda i njegovu ponudu da se zaposli kod njega. Međutim, nije htio uplesti u svoje obračune ranč »W«. Sukobio se s rančom »C«, pa njegov boravak kod Westwooda ne bi pridonio smirivanju na pašnjacima.

Stoga kimne Malvini, istodobno se pitajući što se skriva iza njezine ponude. Činila mu se čudnom. On je ovdje potpun stranac, a suđeci prema onom što je čuo, sestre Havison nisu baš gostoljubive.

Malvina Havison žustro protrlja ruke kao muškarac koji je upravo sklopio nekakav povoljan posao.

— Dobro — reče ona. — Ne možemo ti mnogo plaćati, ali ćeš imati krov nad glavom i jela koliko god hoćeš. Možeš ostati koliko god te volja.

— Možda ostanem i predugo — odvрати on, zatim opipa bradu. — Ja sam došljak u ovom kraju. Dobio sam dobru pouku. Tko ne zna rukovati revolverom, ovdje ne vrijedi ništa. Namjeravam učiti u slobodno vrijeme.

Malvini bljesnu oči.

– Imam oćev revolver – reće. – Stari kolt. Mogu ti dati njega i metaka koliko god trebaš, kao plaću za poslove koje ćeš obaviti.

– Dobro – složi se on. Okrene se jer mu je zamirisao doručak što ga je Nora upravo donijela na stol kraj prozora. Vidio je jaja ne debelim odrescima. Topao mirisni dvopek. Kuhinju ispuni opojni miris kave. Najednom se šjetio već gotovo zaboravljenog dima u majčinoj kuhinji.

– Lijepo je imati muškarca u kući – progovori Nora i plaho se osmjehne. – Kako će se Meg iznenaditi! – Trzne se kao da je izrekla nešto pogrešno i, pogledavši sestru, pokrije šakom usta. Povučese prema vratima i ode.

– Nora je ostala usidjelica zato što je tako htjela – reće ravnodušno Malvina i prepusti Kipu da protumači te riječi kao god hoće. Sjedne mu sućelice i natoči sebi kave. – Hajde... jedi – reće mu.

– Rado gledam muškarca dok doručkuje. Kad je počeo jesti, ona nastavi pričati: – Rodila sam se na ovom posjedu, u ovoj kući. Pomogla sam tati da odbije Indijance ljeti 1861. Majka mi je umrla i pokopana je na brežuljku iznad potoka. Mrtva je već dvadesetak godina. – Glas joj je bio miran kao da priča o nekom drugom, a ne o sebi. – Otac je imao velike planove. Bio je gorštak, sklon lutanju, ali se zbog žene i djece morao smiriti. Doselio se ovamo kad u dolini nije bilo još nikoga. Trebali su mu sinovi kako bio stvorio najveći ranč u cijeloj okolini... ali je dobio tri kćerke. Posljednji se rodio moj brat, no umro je već u prvoj godini života. Otac je bio slab čovjek, Kipe. Ali ne tjelesno. Jednom je u planinama ubio medvjeda toljagom i nožem. Ali bo je slab u duši. Nije mogao podnijeti razočaranje. Htio je pobjeći, nestati iz doline. Kad nam je jedne godine

snježna mećava uništila posjed, to ga je dotuklo. Poćeo se opijati... oduvijek je bio sklon piću. Dopusatio je da se ranč raspadne. Neke je dijelove zemlje prodao za porez, a neke za puko jelo. Naposljetku ga je netko ubio nožem kako bi mu ispraznio džepove. Otada ja upravljam »Slomljenim bićem«. – Podrugljivo se osmjehnula. – Otac je prozvao ovaj ranč »Bićem«, a ja sam promijenila ime u »Slomljeni bić«. Nazvao ga je »Bićem« zato što je namjeravao pomoću njega vladati cijelom dolinom. Ja nemam takvih iluzija. – Osmjehne mu se, pijuckajući kavu. – Previše ćitam, Kipe. Čitanje mi je jedina zabava. Okani se takva ćorava posla. Tko ćita, postaje nemiran i nesretan. Traži nešto što ne može dobiti...

Kip ne prozbori ništa. Čudna je ta žena, pomisli. Krupna i muško-banjasta u hlaćama i košulji, ali je ispod te grube vanjštine blaga i obuzeta ženskim ćežnjama.

Kad je poćeo doručak, razgiba ramena i pokuša se riješiti umora koji ga je pritisnuo kao težak teret.

– Hoćete mi sada pokazati što treba napraviti...

– Nema žurbe – prekine ga Malvina. – Treba da se najprije naspavaš. Pokazat ću ti gdje ćeš leći. Ima u ambaru jedna sobica koju je tata namjeravao upotrijebiti kao ured. Sagraadio je pregradni zid dok je još maštao o svijetloj budućnosti...

Kip kimne. Bio je suviše umoran za bilo kakav razgovor. Dok se dizao, shvati da je netko sišao s gornjeg kata i upravo ulazi u kuhinju. Okrene se i ugleda na pragu mladu plavokosu djevojku.

– Malvina, ćula sam nekoga ovdje... – progovori ona zvonkim glasom, a onda spazi Kipa i ukoći se, kao da ju je netko probo nožem. Razrogaći oći i, sklopivši ruke, prostenje: – Briane... – Po-

kleknu joj noge, te se počela rušiti.

Kip je uhvati prije nego što je pala na pod. Stigao je do nje djelić sekunde prije Malvine. Držeći je u naručju, upitno pogleda stariju sestru.

— Prepusti je meni — reče odrješito Malvina. Uzevši mu djevojku iz naručja, držala ju je lako kao i on. Tada se okrene i pode uz stepenište.

Čekajući dolje u predvorju, Kip se mrštio. Začuvši tihe korake iza sebe, okrene se i ugleda Noru kako krši ruke.

— Znala sam to — šaptala je. — Znala sam da će Meg pomisliti da je to on...

Uto se spusti po stepeništu Malvina i pridruži im se. Lice joj je bilo ukočeno.

— Meg se ne osjeća dobro — reče. — Vjerojatno si je prestrašio.

— Žao mi je... — započne Kip, ali ona odmahne rukom i prekine njegovo ispričavanje.

— Nisi ti kriv, Kipe. Meg je pretrpjela težak udarac. Bila je zaljubljena u Westwoodova sina Briana. Ako ne znaš, Westwood ima veliki ranč na zapadu. Brian je nestao prije nekog vremena u vrlo čudnim okolnostima. Meg je razmažena. Uvijek je dobivala od tate sve što bi zatražila. Ovaj put je htjela Briana. Kad je nestao, nešto se slomilo u njoj. Sada je svaki mladić podsjeća na Briana.

Kip kimne.

— Žao mi je što sam je uznemirio — reče.

— Naviknut će se na tebe — odvrati mu Malvina. Često sjedi kraj prozora, u stolici za ljuljanje. I rado čita. Sada je prilično šutljiva. Ako ti se obrati, pa ne budeš shvatio njezine riječi, imaj na umu njeno stanje.

Povede ga iz kuće. Na danjem su se svjetlu jasno vidjeli pokušaji da se ranč zadrži u kakvu-takvu stanju. Oko trošne kuće raslo je

cvijeće, a niska je ograda bila premazana bijelom bojom. Međutim, trebalo je obojiti ambar i popraviti obor.

— Ja sam vičan ribolovu i jedrenju, gospodiče Havison — reče Kip. — Ili — doda podigavši stisnutu desnu šaku — zaradivanju novca boksom. Nisam još nikada radio na ranču. No naučit ću i ovakve poslove. Obećavam vam to.

— Uvjerena sam. — Ona mu se kratko osmjehne. — Donijet ću ti gunjeve — reče mu kad ga je uvela u ambar i ode.

Kip sjedne na ležaj. Razmišljao je o onome što mu se dogodilo za proteklih sati. Noćasnja su mu zbivanja bila mutna. Suviše umoran, nije mogao misliti. Ispruži se i zažmiri.

Kad se Malvina vratila u sobicu, već je spavao. Ona se zagleda u njega, dok joj se u očima odražavala sućut, i pokrije ga gunjem.

— Naučit ćeš štošta, Kipe — izusti tiho. — A kad dode vrijeme, pomoći ćeš mi da mu se odužim, i to onako kako će ga najviše zaboljeti.

X

Kipov se šarac za dva dana vratio na ranč na kojem je odrastao. Još je bio osedlan. Pronašao ga je jedan kauboj s Westwoodova imanja i doveo ga u dvorište, te ga je Verne Mathis pažljivo pregledao.

Na sedlu nije bilo krvi niti je konj bio ozlijeđen. Ustanovivši da su opasač i revolver koje mu je dao još u bisagama, Verne zabrinuto strese glavnom.

— Možda ga je pustio da ode — obrati se Westwoodu — ali slutim da to nije učinio...

Brent Westwood se zagleda u daleke gore. Pitao se što se dogodilo sa živahnim momkom koji se oporavljao ovdje.

— Trebalo bi obavijestiti šerifova pomoćnika, Verne — natukne.

Tog je popodneva ujahao Verne

u grad i zateka Toma Gallena u uredu kako čita neko pismo. Šerifov pomoćnik digne pogled kad je Verne koraknuo preko praga, zgužva pismo i baci ga u koš za otpatke.

– Uzmenirava te ranč »C«, Verne?

– Zasada je sve mirno – odgovori Verne. – Kad počnu nevolje, riješit ćemo ih. – Sjednuvši na rub Tomova stola, doda: – Onaj mladić je uletio u nekakve nevolje. Jesi li u posljednje vrijeme vidio Vica ili Chinooka?

– Zašto pitaš? – Tomu Gallenu se suze oči.

Verne mu ispriča da se vratio šarac.

– Momak im se odužio obojici prije odlaska – reče. – Njih dvojica su prave zmiје i ne mogu zaboraviti nešto takvo, Tome.

– Kazao sam mu neka nestane odavde – promrmlja Tom Gallen i uzdahne. – Što očekuješ od mene?

– Očekujem da obaviš svoj posao – odgovori mu odlučno Verne. – Momak se zaputio u Yellow Horse. Taj grad je još na tvom području, Tome. Nešto mu se dogodilo...

– Možda ga je šarac zbacio! Jesi li pomislio na tu mogućnost?

– Jesam, ali uvjeren sam da nije pao s konja. Eto, obavijestio sam te što se zbilo. Ako ti ne poduzmeš ništa, poduzet ćemo mi. Westwood želi da se pronade momak. Odjahat ćemo u Yellow Horse. Ne nademo li ga ondje, otići ćemo na Cozzensov ranč...

– Taman posla! – uzvikne Gallen. Hitro se digne i posegne za šeširom. Premda mu je lijeva ruka bila još u povezu, nije mogao mirovati. – Odjahat ću u Yellow Horse. Vjerojatno je momak ondje kod brata.

– Kaži mu da se šarac vratio k nama – reče Verne i izide iz ureda. Zaustavivši se nasred tihe uli-

ce, gledao je Malvinu Havison kako skreće kolima prema trgovini Abea Moshera. Znatizeljno ju je promatrao. Vrlo je rijetko vidio Havisonove kćerke, otkad je Brian nestao, nije vidio Meg Havison još nijednom u gradu.

Sjećao se kako je, sutradan nakon Brianova nestanka, odjahao s Westwoodom i Tomom Gallenom na Havisonov posjed. Meg je tada bila bolesna. Pretrpjela je šok, kazao je doktor Spooner.

Malvina side s kola i zaputi se u trgovinu. Bila je odjevena kao muškarac i izdaleka se i doimala kao muško. Takvu je dojmu pridonosio i revolver o desnom boku.

Uzjahavši, Verne odjaše do banke, gdje su radnici obnavljali pročelje. Vani je stajao Crawford i gledao ih. Bio je osrednje visine, tamnosmeđe kose i plavih očiju. Vidjelo se da je zabrinut. Kad je opazio Vernea, kimne mu u znak pozdrava. Predradnik sklizne sa sedla i šutke se zagleda u radnike.

– Doživim li još jednu ovakvu pljačku, propast ću – reče pokunjeno Crawford. – Brzojavio sam šerifu, ali nije bio ni toliko ljubazan da mi odgovori.

– Čujem da se nagrada na Kansasa povisila na pet tisuća dolara. Je li to istina? – zapita Verne.

– Da, istina je – potvrdi Crawford. – Bankarsko je udruženje obećalo taj novac. Možda se privuku neki lovci na nagrade. – Glas mu je bio ogorčen. – Plaćamo državi da nas štiti od ovakvih zlodjela, a kad se dogodi nešto, moramo uložiti još novca da bi se obavio posao.

– Koliko je uzeo Kansas?

– Oko trideset dvije tisuće dolara. Ovaj put ću podnijeti taj gubitak, ali ubuduće... – Crawford strese glavnom i namršteno ga pogleda. – Šuška se da je izbio nekakav sukob između vas i Montea Cozzensa. O čemu je riječ?

– O razmiricama na pašnjaci-
ma – odgovori Verne. – Monte
Cozzens bio se htio proširiti... i to
na Westwoodov ranč. Westwood je
vrlo prisutan i strpljiv čovjek, ali
ja nisam.

Crawford uzdahne.

– Obojica ste budale – pro-
mrmlja. – Zar nam ne zadaje već
dovoljno nevolja Kansas? Što će
Monte dobiti ako počnu borbe?

– Dobit će dva metra zemlje i
ostati u njoj zauvijek. – Verne se
okrene i, uzjahavši, kratko kimne.
– Dovidjenja.

Dok je polako jahao iz grada,
kipio je od bijesa. Westwoodov je
novac u Engleskoj, pa ga nije po-
godila Kansasova pljačka banke.
Ako nešto poduzme, nipošto ga
neće na to natjerati novčane te-
škoće. Pomislivši na lažnog suca
Wellera, pitao se koga on zastupa.
Montea Cozzensa? Da, najvjerojat-
nije je da se upravo Monte želi
dočepati Westwoodova posjeda. To
se čini logičnim. Najprije je za-
oštrio odnose, potom želi preko
suca Wellera kupiti imanje.

Pa ipak, nekako mu se to nije
činilo uvjerljivim. Slutio je da se tu
ispod površine skriva nešto. No
imao je dojam da je i čudni nesta-
nak Briana Westwooda sastavni
dio slike. Može se nekako uklopiti
u sve to...

Digne pogled kad se iza zavoja
pojaviо neki jahač. Odmah se na-
smiješio podrugljivo i nestrpljivo.
Povuče uzde i pričekava Vica Can-
nya, koji je uspravno sjedio u se-
dlu i oprezno pogledavao oko sebe.

– Jašeš opet u grad? – dočeka
ga gnjevnim pitanjem Verne. –
Gle, gle, Monte je vrlo obziran pre-
ma svojim ljudima. Plaća ih zato
da bi ljenčarili i samo jahali amo-
tamo. Ili te unajmio samo za po-
sebne zadatke? Naprimjer, za za-
sjede?

– Imam posla u gradu! – pro-
gunda Vic. Pogledavao ga je uzne-

mireno i uplašeno. Čuo je već da
Verne Mathis spretno rukuje re-
volverom, pa se nije htio upustiti u
dvoboj.

– Nekako se doimaš izgubljeno
bez onog svog suhonjavog prijate-
lja? – reče mu prezirno predrad-
nik, zapazivši mu u očima strah.
– Chinook misli za tebe?

– Ja mislim svojom glavom... i
govorim što hoću! – pobuni se
Vic. Glas mu je bio visok, usplahi-
ren. Pokuša zaobići jahača pred
sobom, ali mu Verne presiječe put.

– Vjerojatno si uspio prevariti
Toma Gallena – reče mu odrješi-
to Verne – ali mene nisi. Kip
Nunninger je vidio tebe i Chino-
oka kod vodenog tornja. Nema
sumnje. Smatram te lažljivcem i
kukavicom! Ako imaš imalo petlje,
posegnut ćeš za revolverom!

Vic problijedi. Drhtale su mu
usne.

– Ne želim se sukobiti s tobom
– reče. – Nisam bio kod vodenog
tornja. Momak je...

– Lažeš! – odbrusi mu Verne.

Vic se trzne i lice mu se izobličilo
od bijesa. Međutim, sagne glavu i
sklopi ruke na šiji.

– Neću povući oružje na tebe
– prošapće gotovo cmizdravo. –
Imam posla u gradu. Žurim.

Verne se nagne prema njemu i
ošamari ga tako da je crvenokosi
revolveraš umalo odletio sa sedla.

– Osvetit ću ti se zbog ovog,
Verne! Ali ne sada... niti ovdje! –
Vic potjera koljenima konja, a
Verne ga, prezirno se smiješeći,
propusti mimo sebe.

Tom Gallen je gledao Malvinu
Havison kako izlazi iz Abeove
prodavaonice i penje se na kola.
Osmjehnula mu se i kratko kim-
nula, a on je dotaknuo šešir, pita-
jući se zbog čega se dovezla u
grad. Sestre Havison su živjele
odvojeno od ljudi. Činilo se da ne-
što nije u redu s njima. Bio je, kao

i većina neženja, sumnjičav prema ženama, pogotovu prema usidjelicama. Najstarija sestra, Nora, malo je ćaknuta, govorilo se. Živi povučeno i vrlo rijetko se može vidjeti. Čak i u ono doba kad je Gunner Havison, svjestan svojih očinskih obaveza prema kćerkama, zvao na večeru moguće ženike, Nora Havison se vladala vrlo suzdržljivo.

Meg Havison je družija. Za razliku od svojih sestara, vrlo je zgodna. Međutim, čudna je. Poprilično se zbližila s mladim Brainom, premda se Brain često sastajao i sa Sally Mason. Razumljivo je što je Meg doživjela težak šok kad je Brain nestao.

Ali, najsposobnija je Malvina. Hoda i govori kao muškarac, a zna i pucati poput muškarca. Gledajući neko vrijeme za kolima dok su se udaljavala prema niskom brdima na sjeveru, napokon se okrene i zaputi prema staji.

Na vratima se prodavaonice pojavi Abe Mosher. Bio je nizak i debeo te se obilno znojio. Na ruci je nosio crnu vrpcu, kao znak žalosti za sinom.

— Zbog čega kupuje Malvina Havison košulje i hlače? — prozbori kad je Gallen za tren zastao kraj njega.

— Pa, ona nosi hlače — odvrati rastreseno Gallen, jer je imao drugih briga. — I dobro joj pristaju.

— Kupila je i deset kutija metaka — doda Abe. — Kalibra 11,5 milimetra.

— Kupila je metke? Možda očekuje nekakve nevolje.

— Ona nosi revolver kalibra 9,6 milimetara — napomene Abe.

— Možda želi izvaditi iz njih barut — promrmlja Gallen i produži. Nije želio naklapati s Abeom o Malvini Havison. Imao je važnijih briga.

— Izvaditi ih njih barut? — progunda Abe, češući se po čelavoj

glavi. — Tom je pošasavio. — A onda ga pozove žena, pa se vratio u trgovinu.

Došavši u konjušnicu, Tom Gallen zatraži od Jeda Petersa da mu osedla konja.

— Ideš nekamo? — zapita John Straw sjedeći na klupi pred stajom.

— Želim se nadisati zraka — odgovori mu kratko Gallen.

Potom reče Jedu Petersu: — Daj mi dvije čuture vode.

— Želiš se samo nadisati zraka, ha? — dobaci mu Straw i puhne kroz nos. — A uzimaš dvije čuture vode. Toliko ti je vode dovoljno za vrlo daleki put. Zar krećeš sâm u potjeru za Kansasom?

— Gjeda! svoja posla! — odbrusi mu Gallen. Osjećao je kako mu gorčina izjeda utrobu.

— Idi dovraga! — progunda John Straw, gledajući za njim.

Budući da je znao put i imao dobra konja, Tom Gallen je stigao do Yellow Horsea tek što se smračilo. Jašući mračnom, korovom obraslom ulicom, ugleda jednog čovjeka koji je upravo htio izići iz bijedne dašćare, ali se povukao i zagledao u jahača kao da vidi prividenje. Tom Gallen se najednom sjeti zvijezde na prsluku i osjeti trnce na leđima.

Produživši tihom ulicom, zaustavi se pred hotelom i uđe.

Kad je prišao stolu, pojavi se Abigail. Kao da se nije nimalo iznenadila spazivši ga pred sobom. Očito se već vijest proširila cijelim naseljem.

— Opet si došao po porez — promrmlja on.

— Znaš da još nije vrijeme — odgovori on. — Tražim jednog mladića. Zove se Kip Nunninger.

Ona htjede zatresti glavom, ali tada opazi da je posegnuo za knjigom gostiju, pa slegne ramenima.

— Prenočio je ovdje. Otišao je sutradan ujutro.

– Da li se sastao s bratom? – zapita Tom.

– S kime?

– S bratom. Došao je u Yellow Horse ne bi li pronašao brata. Freda Nunningera.

– O! – Abigail pogleda letimice prema stepeništu. Ondje se pojavio njezin muž Jake, vukući nogu. Približi im se, promatrajući Tomovu zvijezdu. – Mladićev je brat otišao iz grada još prije godinu dana – reče oporim glasom Abigail. – Nije odao kamo ide. Kazala sam to momku. Grdno se razočarao. Otišao je već ujutro...

– Znači, nije vidio brata?

– Rekla sam ti već – izusti osorno žena i ukloni s lica pramen sivkaste kose. – Upravo čistim kuhinju. Nemam vremena za brbljanje s tobom.

– Mogli bismo šerifova pomoćnika ponuditi jelom – umiješa se Jake. – Uzalud je prevalio dalek put.

– Pa, mogao bih prigristi nešto – složi se Tom. – I htio bih prenoćiti ovdje.

Naslutio je da Abigail zna što se dogodilo s Kipom Nunningerom, ali je već uvidio da ona neće progovoriti. Ode u svoju sobu i opere se, a kad se vratio u kuhinju, Abigail metne pred njega ostatke govedih odrezaka i krumpira. Jedući polako, iznenadeno ustanovi da je gladan.

– Onaj je momak simpatičan – reče Jake. – Ima i lijepa konja. Šarca sa žigom »W«. – Upitno se zagleda u Toma. – Zar radi na tom ranču? Ili je ukrado konja?

– Nije posrijedi ni jedno, ni drugo – odgovori Tom. Poslije večere počne motati cigaretu. Mogao se koristiti prstima lijeve ruke, ali su bili ukočeni i boljeli ga kad bi ih pomaknuo.

– Tražiš ga zbog te ruke? – zapita ga Abigail. – Ozlijedio te?

– Ne, samo sam uganuo zglobov – lagao je Tom. – Mladić mi je prijatelj. – Pogleda Jakea. – Kada je otišao?

– Hm, ne znam – odgovori Jake i odmahne rukama. – Ako se ne varam, otišao je u sobu oko pola jedanaest, ali ga nije bilo unutra kad se digao. A ustao sam rano, sa suncem. Otišao sam u staju i opazio da mu nema konja, pa sam tada zavirio i u njegovu sobu. Već je nestao.

– Znači, odjahao je odavde na šarcu?

– Hm – Jake se namrgodi – ne mogu to tvrditi. Velim samo da je otišao, a nestao je i šarac. Čini mi se logičnim da su otišli zajedno.

– Da. – Gallen kimne, digne se i ode na verandu. Na baršunastom su nebu treperile zvijezde. Iz krčme »Crveni vrag«, mimo koje je projahao na putu ovamo, čula se svirka, pa se, obuzet znatiželjom, zaputio tamo.

U prostoriji s niskim stropom leluja se dim i smrdjelo proliveno pivo. Za kartaškim je stolom sjedilo nekoliko rudara, dok su se duž šanka poredali probisvijeti i pljeskali u ritmu glazbe. Meksikanac koji je svirao na gitari prestane prebirati po žicama kad je ugledao šerifova pomoćnika, a i Meksikanka prestane plesati.

– Samo se zabavljajte – reče im Gallen. – Skinut ću zvijezdu ako vam smeta.

Gitarist letimice pogleda one za šankom. Jedan od njih, vitak crno-manjast Meksikanac, nijemo kimne. Gitarist opet zasvira, a djevojka prkosno zabaci glavu i ponovo zapleše.

Međutim, ugodaj je postao izvještačen; više se nisu iskreno zabavljali kao prije Gallenova dolaska.

Pijuckajući pivo za šankom, šerifov je pomoćnik bio čvrsto uvjeren da među tim probisvijetima

ima i pripadnika Kansasove razbojničke družine. No nije imao nikakvih dokaza. Niti je namjeravao poduzeti bilo što sâm.

Upravo je popio pivo i, plativši ga, htio otići kad je ušao sudac Weller. Debeljko je, očito, već pio negdje drugdje, jer je malo posrtao i oči su mu bile staklenaste. Ne opazivši Gallena, pride šanku i metne na njega obje ruke.

— Dobra večer, suče — progovori Gallen, hladno gledajući tog čovjeka koji je trebalo da bude u okružnom sjedištu.

Sudac Weller se vidljivo trzne i problijedi. Proguta slinu.

— Dobra večer, Gallene — promumlja. A onda se pribere i, uspravivši se, isprsi kao golub gušan. — Dobra večer — ponovi glasno, zatim udari šakom po šanku. — Daj mi najbolji burbom za mog dobrog prijatelja, šerifova pomoćnika Toma Gallena. Najbolji burbom, krčmaru.

Čovjek iza šanka se namrgodi, uzme bocu iz koje je točio i ostalima te metne pred suca čašu.

— Evo, ovo je najbolje piće koje imam... ali nije burbon!

— Ah, bože moj! — uzdahne sudac. — Ne opterećujmo svoje uspomene težinom koje više nema... — Okrene se prema Gallenu. — To su Shakespeareove riječi. Jesam li vam ikada ispričao da sam obišao Evropu sa Spencеровom glumačkom družinom?

— Niste. Mislio sam da ste sudac — reče mu zajedljivo Tom.

Debeljko se brzo pribere.

— Postao sam sudac poslije — odvrati. — Da, poslije. — Iskapi viski i zatraži da mu se ponovo napuni čaša. Tada pogleda ocjenivački Gallena. — Zaista sam se iznenadio ugledavši vas ovdje.

— I ja sam se iznenadio što vidim vas — odvrati Tom. — Mislio sam da ste otišli u Meridian.

— U posljednji sam čas promijenio planove — reče sudac Weller i obližne usne. — Zbog poslova.

— Poslova? Ovdje? — Tom se osvrne oko sebe. Opazi da se vitki Meksikanac s dva nisko smještena revolvera mršti. Osjećao je sve veću napetost u prostoriji.

— Da, došao sam poslovno — ustraje Weller. — Zbog jedne parcele. Zastupam klijenta kojeg zanima negdašnji Barrov rov.

— Imate mnogo klijenata, zar ne? — promrmlja Tom. — Ili je, možda, riječ o onom čovjeku koji bi htio kupiti i Westwoodov posjed.

— Takva je pomisao neosnovana i pogrešna — odvrati sudac Weller i uspravi se. — Ja sam častan i pošten čovjek...

— Nisam kazao da ste nečasni — prekine ga Tom. — Međutim, recite mi otvoreno, što radite ovdje?

— Došao sam poslovno — ponovi Weller i prkosno isturi donju usnu. Odmakne se jedan korak od šanka i zavuče desnu šaku pod kaput, držeći se poput Napoleona.

— Poslovi idu svojim tokom i njihova plima dovodi do bogatstva...

— Plima ostavlja iza sebe i mnogo smrdljive travurine — odbrusi mu Gallen. — Laku noć, suče. Razgovarat ćemo o tom vašem poslu u mom uredu.

— Svakako — složi se Weller. Kad su se za šerifovim pomoćnikom zatvorila vrata, prljavu krčmu ispuni tišina.

U tom trenu pride sucu, koji je upravo punio sebi čašu, Keno. Kad mu je izbio čašu iz ruke, Weller se okrene i prestrašeno uvuče glavu među ramena.

— Nisam znao da ću ovdje naletjeti na njega — zacvili. — Nitko mi nije kazao...

— Gubi se odavde! — reče mu Keno. — Vрати se Kansasu. Ispričaj mu što se dogodilo. Kaži mu da ću se ja pobrinuti za to njuškalo!

Tom Gallen je odjahao iz Yellow Horsea sutradan rano ujutro, kad je sunce obojilo rumenilom tek najviše stijene. Obuzele su ga zle slutnje kojih se nije nikako mogao osloboditi.

Nije pronašao Kipa, te je sada čvrsto vjerovao da se nešto dogodilo tom momku. Ali zašto? Ako nije pronašao brata, u što je uletio?

Slutio je da se u Yellow Horseu zadržavaju Kansas i njegovi ljudi, ali to nije mogao dokazati. Niti je mogao bilo što poduzeti. Ako bi se sâm upustio u bilo što, brzo bi stradao. A potjera bi se mogla opaziti mnogo prije nego što bi stigla u Yellow Horse, te ne bi, kad bi ušla u grad, našla nijednog od onih revolveraša koje je vidio sinoć u krčmi „Crveni vrag“.

Ovo ne može nikako riješiti sâm. Potrebna mu je pomoć. Znao je to. Tada pomisli na mladića kojeg traži i strese glavom.

– Žao mi je, Kipe – promrmlja.

– Nisi smio doći ovamo.

Kad je sunce bilo već dva sata na nebu, izišao je iz bregova i zaustavio konja kako bi se malo odmorio. Potraži u džepu duhan. Htio je smotati cigaretu.

U tom mu trenu metak smrska kičmu, tik ispod potiljka.

Počeo se rušiti naprijed, mrtav prije nego što je dotaknuo jabuku sedla. Konj odskoči ustranu, usplahirivši se zbog pucnja, a Tom sklizne s njega.

Pritajivši se na stijenu, Keno se napokon uspravi. Čekao je tu dugo Toma Gallena i već se napola ukočio. Razgiba prste, zlobno se smiješeći.

Polako side sa stijene, uhvati konja i metne preko sedla mrtvo tijelo. Tada povede konja za sobom pream golim, negostoljubivim brdima. Znao je da u njima ima mnogo mjesta na kojima se mogu ostaviti čovjek i konj tako da ih

nitko ne nađe ni za stotinu godina.

XI

Kip Nunninger je brzo učio. Kretnje su mu bila skladna i brza, a imao je i jaku volju. Želio je što više naučiti.

U početku mu se činilo čudnim što ga baš Malvina Havison uči kako se rukuje velikim koltom što joj je pripadao ocu. Međutim, brzo se uvjerio da ona zna mnogo o oružju.

– Najprije ćemo pucati u nepokretne mete – kazala mu je. – Povuci ćeš revolver i opaliti... povuci i opaliti... Nišanje nije važno u borbi izbliza. A većina se borbi revolverom zbiva na maloj udaljenosti. Treba da izvučeš kolt i napneš kokot prije nego što to pođe za rukom protivniku. Uštedjet ćeš vrijeme ako budeš napinjao kokot palcem dok budeš izvlačio oružje. Kad uperiš cijev, pusti kokot... ovako, Kipe... ovako...

Povukla je svoj revolver i opalila. Učinila je to nekoliko puta, a Kip je polako kimnuo.

Brzo je shvaćao i napredovao, kao da je rođeni revolveraš.

I vanjšina mu se promijenila. Sada je nosio sivi šešir Gunnera Havisona, modru pamučnu košulju i traperice što mu ih je Malvina kupila u gradu. Kad je otišla drugi put u grad kako bi nabavila još municije, Malvina mu je kupila čizme.

Marljivo je obavljao poslove na ranču i poslije vježbao. Malvina mu je neprestano pomagala i savjetovala ga, kao da je svim srcem željela njegov uspjeh. Bila je itekako zadovoljna njegovim napretkom.

Nora Havison se uglavnom držala po strani. Jednom se pojavila iza ambara baš kad je Kip gađao limenku od rajčice. Odmah je pokrila rukama uši i, problijedjevši, otrčala u kuću. Nakon toga je nije

vidio gotovo dva dna.

Meg se nije uplitala. Često ju je vidio kako se ljulja na stolici u kući, ali nije uopće reagirala na njega. Obje su se sestre brinule o njoj kao o djetetu. Međutim, nije bila tjelesno bolesna. Izgledala je vrlo zdravo. I dobro je jela. Jedino su joj oči čudno sjale i vladala se bezvoljno. Ljuljala bi se na stolici satima i gledala kroz prozor. Ponekad bi čitala...

Kip je obilazio okolna brda i tjerao na posjed odlutala goveda. Neka među njima nisu još ni bila žigosana. Naučio je žigosati stoku. Malvina je radila s njim, pokazivala mu, objašnjavala mu. Štošta je naučio za dva tjedna.

Petnaestog je dana, stojeći na verandi, zamišljeno gledao modre planine. Ovdje se, živeći na »Slomljenom biču«, potpuno odvojio od svijeta. Vrijeme je da ode.

Pridruži mu se Malvina. Još sinoć joj je rekao da će otići. Nije ga pokušala nagovoriti da ostane, ali se vidljivo snuždila. Sada se domimala umorno, kao da je loše spavala.

– Još se namjeravaš obračunati s Kansasom, zar ne? – zapita ga.

On odlučno kimne, a ruka mu se sama od sebe spusti na koštani držak kolta, sada mu već dobro poznat.

– Ubio mi je brata, gospodice Havison. Hvalio mi se u lice...

– Možda je lagao, Kipe – reče ona i pogleda ustranu.

– Zašto? Zašto bi mi lagao?

– Možda će ti objasniti kad se ponovo sretnete – odvratila ona i slegne ramenima. Otprati ga do obora, gdje je osedlao Taštinu.

– Ostavit ću je, kao što želite, u Strawovoj konjušnici – reče on.

– Hvala vam na svemu.

Ona mu pruži ruku, te se rukovala s njim kao muškarac.

Kad je izjahao iz dvorišta i krenuo krivudavim puteljkom, ugleda

Noru Havison kako se spušta strmom stazom što je vodila do groblja Havisonovih. Odmah zaustavi kobilu.

– Zbogom, Nora – prozbori on kad mu se približila najstarija sestra. Zastala je i stidljivo spustila pogled. – Još nikada mi jelo nije prijalo kao vaše. Gledajte... – Pogladi trbuh i nakesi se. – Udebljao sam se.

Ona zahihoće. Još nikada nije ispustila takav glas. A onda digne pogled. Zapazio joj je u očima suze.

– Zbogom, Kipe. Lijepo je bilo kuhati muškarcu. – Ona se žusto okrene, kao djevojčica koju su uhvatili s prvim udvaračem. Napravivši nekoliko brzih koraka, ponovo ga pogleda. Sada joj je lice bilo vrlo zabrinuto. – Molim vas, nemojte nikomu kazati ništa, Kipe. O njemu gore.

– O komu?

– O Brianu. Meg ga nije htjela ubiti... – Ona naglo pokrije usta šakom i prestrašeno razrogači oči. – O... o... – Okrene se i otrči u dvorište.

*

Dok je jahao prema gradu, Kip Nunninger je neprestano razmišljao o Norinu uplašenom licu. Zar je Brian Westwood u onom čudnom, neobilježenom grobu na brežuljku, podalje od ostalih Havisona, u grobu na kojem je svježe cvijeće?

Moguće je. Tako bi se dakle moglo objasniti i Megino neobično ponašanje.

Najednom mu je bilo hladno, premda je sjalo sunce. Žalio je sestre Havison. Noru, ružnu i plahu, uvijek susretljivu i ljubaznu, koja polako umire kao i njihov propali posjed. Malvinu, odlučnu i žilavu, koja skriva neku svoju čudnu tajnu.

Kip se kolebao između zahvalnosti prema njima i onog što je doznao. Malvina Havison će pore-

ći sve, a Nora će sutjeti kao zalivena. Ako bi otkrio tu njihovu tajnu, što bi se dogodilo s Meg?

Ako je na brežuljku uistinu Brian Westwood, neka počiva u miru.

Međutim, trebalo bi da dozna istinu Brent Westwood. Završilo bi se njegovo vječno čekanje. Koliko god istina bila bolna, ona će ga napokon osloboditi.

Obuzet takvim mislima, Kip Nunninger ujaše u grad. Kad je dojahao do konjušnice, John Straw je upravo skupljao stajski gnoj. Starac zabezeknuto zine. Ispadne mu iz usta lula i padne na gnoj pred nogama. Podigao ju je, rastreseno obrisao i ponovo gurnuo među zube.

– Zdravo, stari – pozdravi ga veselo Kip. – Napokon radiš, ha?

– Vratio si se? – odvrati John Straw, naslonivši se na vile. – Gdje je Tom Gallen?

– Odakle bih to ja mogao znati?

– Otišao je za tobom – progunda starac i obriše lice prljavom maramicom. – A Verne Mathis je sa skupinom momaka s Westwoodova posjeda odjahao za Tomom i traži ga. Pravi cirkus! Svi su se zaputili u Yellow Horse. – Počne se smijuljiti, a onda prijede pogledom po Kipu i sumnjičavo stisne oči. – Što ti se dogodilo, sinko? Nisam odmah zapazio promjenu, a sada vidim da imaš na sebi veliki šešir i kaubojsku odjeću. Zar si poludio?

– Ne, opametio sam se – odgovori Kip i preda mu uzde Malvinine kobile. – Gospodica Havison mi je kazala neka kobilu ostavim kod tebe dok ona ne dode u grad. Bit će mi potreban konj. Mogu li ga unajmiti kod tebe? Ili kupiti?

– Vrag me odnio ako to razumijem, sinko – promrmlja Straw i počese se po glavi. – Kad sam te prvi put ugledao, jahao si na Westwoodovu šarcu. A sada si se pojavio na grlu sa »Slomljenog bi-

ča«... na Malvininoj omiljenoj kobili. – Nakrivi glavu i pogleda ga sumnjičavo. – Zaista ne znaš što se dogodilo s Tomom Gallenom?

– Nisam vidio Gallena od onog jutra kad sam otišao iz grada – odgovori Kip. – Dobro, zašto je odjahao za mnom u Yellow Horse?

– Hm, dojahao je u grad Westwoodov predradnik i kazao da se na ranč vratio šarac bez tebe, još osedlan. Dva-tri dana nakon tvog odlaska. Stvorio si veliku gužvu, sinko. Toma nema već više od tjedan dana. A prije dva dana je odjahao u planine i Verne Mathis sa svojim momcima...

– Nadam se da će im se svidjeti taj izlet – promrmlja hladno Kip. Nije mu se sviđalo što se uzvitlala takva prašina samo zato što je otišao u Yellow Horse. Ono što mu se dogodilo, tiče se samo njega, te će račune srediti on i Kansas.

Izišavši na ulicu, zaškilji zbog jarkog sunca. Zapazi da ga prolaznici znatiželjno pogledavaju. Kad se zaustavio na uglu i htio prijeći preko ulice, presiječe mu put stari Jed Peters, sa zvijezdom na masnom prsluku. Lijeva mu je noga bila drvena, o desnom je boku nosio kolt, a na pročelavu je glavu metnuo južnjačku vojničku kapu.

– Čekaj malo, sinko! – progovori on, hladno ga gledajući. – Ti si onaj mladić kojeg je Tom zvao Kipom Nunningerom?

Kip kimne.

Noseći zvijezdu, Jed Peters se doimao dostojanstvenije nego prije. Stajao je uspravnije i pogled mu je bio mirniji.

– Ja štitim ovdje zakon do Tomova povratka – reče. – Odjahao je za tobom u Yellow Horse...

– Da, čuo sam – prekine ga osorno Kip. – Žao mi je što sam zakonu stvorio nepravilike!

– Čini mi se da bi trebalo da

mi štošta objasniš, sinko – zagun-
đa Jed Peters.

– Ne bih rekao – odbrusi mu Kip. Htio je otići, ali Jed spusti ruku na revolver. Kip se munjevito okrene, izvuče kolt i uperi ga. Cijev je bila samo pet-šest centimetara od Jedove kopče opasača. Starac zapanjeno zastenje i ustukne, problijedjevši kao krpa. Spusti ruku kojom je posegnuo za oružjem. – Imam drugih briga – reče Kip. – Nemam vremena za objašnjavanje starim budalama kamo sam otišao i zašto sam se vratio. Ja sam slobodan čovjek. Nisam tražio od Toma Gallena da jaše za mnom u Yellow Horse. Ako je htio pošto-poto gurnuti nos u moje poslove, to je njegov problem. Nemoj ga oponašati.

– Da, vjerojatno se to ne tiče nikoga osim tebe – prizna Jed, stojeći ukočeno. – Pa ipak, ako se Tomu dogodilo nešto, porazgovarat ćemo!

Kip slegne ramenima i krene preko ulice. Svidala mu se pomisao da će ponovo vidjeti Sally Mason. Kad je ušao u restoran, Sally je upravo prekrivala tankom tkaninom svježe pečenu pitu na polici. Okrenuvši se prema njemu, u prvi se čas zaprepastila, a onda joj veselo bljesnuše oči.

– Kipe... Kipe... vratili ste se...

– Pocrveni spoznavši da je glasom i očima otkrila više nego što je htjela.

– Nisam znao da ovdje bilo komu nedostajem – odvrati on vedro – inače bih došao već prije, Sally.

– Znate da vas traži Tom Gallen? – reče mu ona kao da ga optužuje.

– Da, čuo sam.

– Što vam se dogodilo?

– Natočite mi, molim vas, šalicu kave – prozbori on i nasmiješi se – pa ću vam ispričati sve.

– Rado zapovijedate, je li? – naduri se ona. – Vidim da nosite veliki šešir... – Nagnuvši se preko šanka, iznenada se namršti. – I revolver? – Glas joj je bio već vrlo uznemiren. – Što vam se dogodilo?

– Najprije mi dajte kavu – ponovi on odlučno.

Zabacila je glavu i okrenula se. Dok mu je točila kavu, gledao joj je leđa i svidalo mu se njezino držanje. Kad se ponovo okrenula prema njemu, zapazio joj je u očima iskrenu zabrinutost. Podrhtavala joj je donja usna. U tom mu trenu više nije bilo do šale. Želio se dići, zagrliti je i umiriti.

– Jeste li pronašli brata?

– Ne, brata nisam pronašao, Sally, ali sam našao čovjeka koji ga je ubio.

*

Verne Mathis se zaustavi sa svojim ljudima nedaleko od grada. Iza njih bijahu dugački kilometri što su ih uzalud prevalili do Yellow Horsea.

– Ja idem u grad, Rede – obrati se Verne umorno natmurenom Powellu kraj sebe. – Ti se vrati s momcima na ranč. Kaži Westwoodu da nismo otkrili ništa. Kaži mu da se momak i Tom Gallen neće vratiti. Pretpostavljamo da su mrtvi.

Zamišljeno je gledao za njima dok su se udaljavali. Dakle, postupio je po Westwoodovoj volji, premda mu se nije svidalo što odlazi s ranča s polovinom družine dok su odnosi s rančem »C« vrlo napeti. Međutim, Brent Westwood je, zahvalan Kipu Nunningeru zato što mu je spasio život, htio ustanoviti što je s tim momkom.

Verne se još više zabrinuo zbog Gallenova nestanka. Donekle se osjećao odgovornim. Upravo on je nagovorio šerifova pomoćnika neka ode u Yellow Horse.

Gallenu nije bilo nigdje traga. Ni na cesti do klanca, ni u rudarskom gradiću. Abigail je spremno priznala da je Tom Gallen prenoćio kod nje, ali je tvrdila da je odjahao sutradan ujutro.

Nešto slično je ispričala i o Kipu. Mladić se pojavio i raspitivao o svom bratu. Kad je doznao da mu je brat nestao iz tog grada još prije godinu dana, odjahao je ujutro. Nisu ga vidjeli kako odlazi, ali mu je nestao konj iz staje, pa su ona i njezin muž Jake zaključili da ga je osedlao i odjahao.

Verne nije uspio ništa drugo doznati. Iako nije mogao dokazati da je Tom Gallen mrtav, u duši je bio uvjeren u to. Smatrao je da bi o događajima trebalo obavijestiti šerifa u Meridianu. Taj zadatak pripada u nadležnost Jeda Petersa, koji privremeno zamjenjuje Toma.

Namršti se. Ranč »C« ima sada vrlo povoljnu priliku, ako želi stvoriti neprilike. Jed nije nikakav pravi čuvar zakona. Sada kad nema Toma Gallena, najbliži je zakon udaljen stotinjak kilometara. To je, što se tiče njegove djelotvornosti u Antilopinoj dolini, jednako kao da je na Mjesecu.

Razmišljajući o tom dok je jahao glavnom ulicom, nije vidio Johna Strawa kako mu maše niti je obratio pažnju dvama konjima s ranča »C« što su bili privezani pred salunom »Tri asa«. Isto tako, nije opazio Vica Cannya kako ga promatra iznad zaklopnih vrata saluna. Sjahavši pred uredom šerifova pomoćnika, otrese prašinu s odjeće i ude.

Sjedeći za Tomovim stolom, Jed Peters je namrgodeno gledao novu tjeralicu za Kansasom. Nije bilo razbojnikove slike, već je postojao samo maglovit opis. Riječ je o niskom, zdepastom čovjeku, negdje između dvadeset i četrdeset godina starosti. Ima smeđu kosu i si-

vozelene oči. Nosi dva kolta s dršcima od orahovine, kalibra 11,5 milimetara. Za podatak koji bi doveo do njegova hvatanja nudi se pet tisuća dolara...

Jed digne pogled kad se Verne nagnuo preko stola.

– Tomu nema ni traga – reče predradnik. – Yellow Horse je pust. Ima u njemu samo šačica rudara. Razgovarali smo sa ženom koja upravlja onim kukavnim hotelom. Veli da je Tom bio ondje, prenoćio i odjahao...

– Jesi li vidio momka? – zapita Jed.

– Nisam. Žena mi je ispričala istu priču i o njemu. Došao je, raspitivao se o bratu i...

– Mislim, jesi li ga vidio sada – prekine ga Jed. – Mladić je u gradu. Vidio sam ga prije petnaestak minuta. Nisam ga odmah prepoznao. Promijenio je odjeću pa sada izgleda kao pravi kauboj. Osim toga, nosi kolt. – Zapazivši sumnjičavost u Verneovim očima, doda povišenim glasom: – I spretno rukuje njime, mogu ti reći!

Verne se uspravi i odmakne od stola. Protrlja nadlanicom čekinjavu bradu.

– Opet si pio, Jede?

– Otkad nosim ovu zvijezdu, ne pijem! – odvrati ljutito Jed. – Vidio sam momka! Sada je u »Šeširiću«!

– Možda bi trebalo da popričamo s njim, Jede.

– Upozoravam te, Mathise... momak je opasan. Kazao mi je da neće razgovarati...

– Sa mnom će razgovarati, vidjet ćeš! – prekine ga odrješito Verne i dotakne revolverski držak. – Vidjet ćeš!

Gnjeveno izide iz ureda. Nije očekivao neprilike s mladićem. Zastane na nogostupu.

Uto izide iz uličice šest-sedam metara od njega Vic Canny.

– Vérne! – dovikne.

Predradnik izbjegne bilo kakvu naglu kretnju. Vidio je krajičkom oka nadobudnog mladog revolve-raša i znao da ga želi ubiti. A onda mu privuče pažnju visoki, po-grbljeni čovjek koji je, izišavši iz veže s druge strane ulice, krenuo prema njemu.

Chinook!

Uhvatit će ga u unakrsnu vatru. Nema mu spasa!

Ohrabren prijateljevom prisutnošću, Vic Sanny korakne na nogostup. Vrlo opasan sada kad su sve šanse bile na njegovoj strani.

U međuvremenu je došepao do vrata Jed. Vidio je Vernea kako stoji ukočeno na rubu drvenog nogostupa i tek za nekoliko je trenutaka shvatio što se zbiva.

– Jede – dovikne Chinook – vrati se unutra! Ne miješaj se u to!

Jed je oklijevao, a onda pogleda Vernea kao da se ispričava i povuče se u ured.

– Ovaj put ću ja tebi kazati nešto, Mathise! – vikne izazovno Vic. – Smatram te lažljivcem i kukavicom...

Verne posegne za koltom. Već ga je izvukao iz korica kad ga je Chinookov metak pogodio u bok. Zbog toga je promašio prvim hicem. Vicovo ga tane samo očeše kad se srušio na koljeno. Još je držao uperen revolver i dvaput uzastopce napeo kokot. Vidio je Vica kako se podiže na nožne prste dok mu se iz usta otme prodoran bolni krik.

A onda ga je usmrtio Chinookov metak.

XII

Kip je upravo dovršavao svoju priču Sally kad su se naglo otvorila restoranska vrata i ušao je natraške neki čovjek. Došljak se okrene i pogleda ih napeta lica.

– Vani se priprema borba –

progovori uzbuđeno. – Momci s ranča »c« uhvatili su između sebe Vernea Mathisa!

Kip hitro ustane sa stolice. Prešao je pola puta do vrata kad je popodnevnu tišinu prekinuo prvi hitac. Odgurne čovjeka koji je gledao van kroz staklo na vratima i, izišavši na nogostup, ugleda Vernea Mathisa kako umire.

Chinnok je stajao nasred ulice, šest metara od Kipa. Vic Canny, napola se srušivši, uhvatio se za potporni stup nadstrešnice i grčevito se držao za njega kao pijanac...

– Chinook! – dovikne ledenim glasom Kip. – Računaj i sa mnom!

Ubojica konjskog lica munjevito se okrene. Ugleda Kipa na nogostupu pred restoranom i prepozna ga premda je promijenio odjeću. Podigne kolt i nehajno ispali prvi hitac.

Nije ni vidio kako je Kip potegnuo oružje. Samo je osjetio snažan udarac u prsa, kao da ga je netko zahvatio maljem, te je zateturao i pokušao ponovo podići revolver. Kipov ga drugi metak sruši u prašinu.

Osvrnuvši se za tren, Kip pogleda prozor koji je razbilo Chinookovo zrno, a onda side na ulicu i pritrči Verneu Mathisu. Predradnik je ležao na boku, skvrčenih nogu. Okrenuvši ga na leđa, Kip opazi da je već mrtav.

U međuvremenu je Vic Canny sklizno na nogostup, još se držeći za stup. Oči su mu bile otvorene, ali nisu ništa vidjele. Isprekidano je disao.

Na poprištu se pojave građani. Žurno se približavao doktor Spooner, bez šešira i kaputa. Prolazeći mimo Chinooka, nije se ni zastavio. Samo ga je letimice pogledao i produžio prema Kipu, koji je stajao kraj Vernea. Nagne se nad predradnika, zatim se uspravi i

zatrese glavom. Pride Vicu, otvori mu košulju i pogleda ranu.

– Ovaj bi mogao živjeti neko vrijeme... – promrmlja.

Kip se još nije micao. Tek postepeno mu prodre do svijesti spoznaja o onom što se dogodilo. Gledajući Vernea Mathisa, više nije vidio odlučnog, sposobnog predradnika, već samo tijelo u staroj prašnjavoj odjeći. Smuči mu se. Okrenuvši se, blijed kao mrtvac, zatetura preko ulice...

Izišavši iz ureda, Jed Peters zastane kraj Verneova tijela, nemoćan i postiden kukavičlukom koji je pokazao. Osjećao je da ga gomila, okupljajući se oko njega, ne poštuje. Iznenada je podigao ruku i htio skinuti zvijezdu s prsluka, a onda se predomisli.

Glavnu je riječ preuzeo doktor Spooner. Naredi ljudima da odnesu tijela pogrebniku, a Vica Canya u njegovu ordinaciju. Postojala je blijeda nada da će momak preživjeti.

Promatrajući ga, Jed se iznenada razljuti. On je predstavnik zakona u ovom gradu. Zar to ovi ljudi ne znaju? Pokazat će im da je on zakon!

Vrati se u ured i uzme dvocijevnu sačmaricu, zatim je napuni. Kad je izašao, gomila se upravo razilazila. Oni koji su se još zatekli tu, iznenadeno su ga gledali.

Jed se odlučno zaputi preko ulice, podižući prašinu drvenom nogom. Pritisne kvaku na restoranskim vratima i nasloni se na njih ramenom. Vrata tresnu o zid tako da se razbilo staklo na njima. Jed ušepa unutra i uperi sačmaricu u Kipa, koji je pokunjeno sjedio za šankom.

– Ja sam ovdje zakon, momče!

– reče uzrujano. – Ti si to, čini mi se, zaboravio. Pitao sam te o Tomu...

– Ne znam ništa o Tomu Galle-

nu – prekine ga odrješito Kip. – To sam ti već rekao.

– Rekao si mi neka gledam svoja posla! E, sada ih gledam. Popričat ćeš sa mnom ili ćeš trunuti u onoj ćeliji koju sam ti pripremio!

– Spusti tu pušku, Jede!

– To bi ti htio, ha? – naruga se starac. – Kakvu igru igraš, momče? S kime si se udružio? Kad sam te prvi put vidio, nisi nosio nikakvo oružje. A sada se šepiriš pokazujući kolt...

– Spusti pušku!

– Dao sam ti priliku, momče! Nisi je iskoristio, pa ću te sada pritvoriti! – Jed napne oba kokota. – Hoćeš li poći mirno ili želiš gužvu?

Kip pogleda Sally. Bila je baš u liniji gađanja; problijedjela je kao da će se onesvijestiti. On kimne i ustane.

– Smiri se – reče starcu. – Mogao bi nekoga ozlijediti tom pucaljkom.

– Digni ruke iznad glave! – naredi mu strogo Jed. – I hodaj polako. Znaš gdje mi je ured!

Kip izide i krene preko ulice. Prateći ga u stopu, Jed se osjećao vrlo važnim. Zapazio je da ga promatraju ljudi. Kad su ušli u ured, pričekao je da Kip otkopča opasač i metne ga na stol, a onda je otvorio vrata ćelije i mahnuo mu neka ude. Zatvori iza njega vrata i zaključa ih. Na licu su mu se odražavali bijes i ranjeni ponos.

– Možda me smatraš običnom starom budalom, momče, s kojom se ne isplati razgovarati. No razgovarat ćeš sa mnom, vidjet ćeš. Ispričat ćeš mi što se dogodilo s Tomom Gallenom ili ćeš završiti na vješalima!

Kip mu okrene leđa. Nije imalo smisla da objašnjava bilo što tom zaslijepljenom čovjeku kojemu je glavna briga kako da vrati svoje dostojanstvo. Što je netko kukavni-

ji, pomisli cinično Kip, to žešće reagira na sitnice...

Ispruži se na ležaju i zagleda u strop.

*

Sellout je napeto čekao. Općenito se vjerovalo da obračun Vernea Mathisa i revolveraša s ranča »C« znači početak rata na pašnjacima koji bi mogao upropastiti cijelu dolinu.

Najednom izgubivši samopouzdanje, Jed Peters je poslao zbrkanu poruku šerifu Henryu Altermanu u Meridian tražeći pomoć. Nakon toga je kupio pola litre viskija i počeo se opijati.

Tada je sve preuzeo u svoje ruke doktor Spooner. Poslao je poruku Monte Cozzensu, objasnio mu što se dogodilo u gradu i zatražio od njega da bude razuman i ne dopusti da ovaj obračun dovede do besmislenog ubijanja. Jednaku je poruku poslao Brentu Westwoodu.

Brent je došao u grad sâm. Metnuvši Verneovo tijelo u grubo izrađen lijes, natovario je mrtvački sanduk na kola i potom htio posjetiti Kipa Nunningera, ali je Jed Peters, polupijan i ratoboran, uperio u njega sačmaricu i kazao mu da nitko ne smije razgovarati s njegovim zatvorenikom.

Vraćajući se na posjed, Brent Westwood se osjećao prilično nemoćnim. Itekako će mu ubuduće nedostajati Verne. Momci su uvijek slušali predradnika. Slagao se s doktorom Spoonerom da ne bi imalo smisla osvetiti se sada ranču »C«, no hoće li moći obuzdati svoje ljude?

Montea Cozzensa nije osobito pogodila vijest o Chinookovoj smrti i Vicovu kritičnom stanju. Od početka nije imao povjerenja u njih dvojicu. Zaposlio ih je kod sebe samo zato što je znao da će mu, kad izbije sukob s Westwo-

odom, biti potrebni spretni revolveraši.

Nisu se uklopili u život na ranču. Držali su se oholo prema ostalim momcima, a naredbe predradnika Cronela Tatea prihvaćali su vrlo drsko. Najmanje desetak puta su odjahali u grad kad im je Cornel dao zadatak da obilaze pašnjake. Prošli put su prevršili mjeru. Cornel ih je najurio, a Monte im je vrlo rado isplatio plaću, sretan što ih se riješio.

Kad su dojahali u grad i sukobili se s Verneom, više nisu radili na ranču »C«, ali se Monte Cozzens nije potrudio to napomenuti. Budući da nije podnosio Vernea Mathisa, smatrao je da su mu Chinook i Vic Canny, zapravo, učinili uslugu.

Sada kad se dočepao Cold Springsa, Monte je bio zadovoljan. Namjeravao je zadržati to područje. Ako mu Westwood pokuša oteti Springs, bit će borbe. Inače će se zadovoljiti ovakvim stanjem.

*

Zaustavivši se iza niskog brda na sjeveroistoku, sedam se razbojnika okupi oko Kansasa kako bi još jednom provjerili dogovor.

– Dakle, da ponovim još jedanput – reče oporim glasom zdepasti voda. – Najprije ćemo se okomiti na Cold Springs. Prema Chinookovim riječima, Monte je tu postavio dvojicu ljudi koji čuvaju žičanu ogradu. Pregazit ćemo ih i prerezati žicu. Zatim ćemo navali-
ti na Monteov ranč. Pazite, ne namjeravamo zbrisati Montea. Samo ćemo mu zadati težak udarac. Razbjesnit ćemo ga tako da neće moći razborito razmišljati. – Okrene se prema vitkom Meksikancu s lijeve strane. – Ti i Tony spalite ambar. Ne izlažite se mecima... ne bismo htjeli da bilo tko bude ranjen ili pogine. Neka Mon-

te pomisli da ga je napao Westwood...

Kimnuše. Kansas je pogledom prelazio po okolici. Sunce se već spustilo nad obzorje i nestat će za jedan sat.

Ovo je pripremao više od godinu dana. Ako mu se zamisao posreći, imat će za mjesec dana u svojim rukama cijelu Antilopinu dolinu.

– Hajdemo... – promrmlja, navukavši maramu preko slomljenog nosa.

Pojavili su se kod Cold Springsa u sunčev zalazak. Ondje su dva kauboja čuvala nedavno podignutu žičanu ogradu. Ubili su ih obojicu, srušili ogradu od bodljikave žice i rastjerali Cozzensovu stoku.

Dva sata nakon mraka navalili su na Cozzensov ranč. Uхватili su u unakrsnu vatru jednog čovjeka kada je potrčao od bunara prema kaubojskoj spavaonici i srušili ga. Obasuli su mecima kuću i kolibu za kauboje. Porazbijali su sve prozore. Zapalili su veliki ambar i istjerali konje iz svih obora.

Kad su se povukli, iza njih se rumenjelo nebo, obasjano vatrom, a družina na ranču nije još mogla shvatiti što se zbilo.

– Vjerujem da će do jutra okupiti Monte već sve svoje ljude – reče Kansas, smijuljeći se – i krenuti na ranč »W«.

Zaustavili su se u suhom potočnom koritu i skinuli marame s lica. Kansas je nastojao prodrijeti pogledom kroz mrak. Daleko na jugu vidjelo se blijedo svjetlo; privuče mu pažnju i obnovi stare uspomene. Najednom ju je želio opet vidjeti, te popusti toj želji.

– Odvedi ljude u skrovište, Keno – zapovijedi. – Klonite se Yellow Horsea, za slučaj ako nešto krene po zlu. Sastat ćemo se sutra navečer.

Keno je zapazio da pogledava na jug. Polako kimne.

– Dobro, Kansase – promrmlja.

Kansas pričekao dok se nisu izgubili u noći, a onda okrene konja i zaputi se prema posjedu sestara Havison. Put mu je bio dobro poznat. Začuvši iz daljine tugaljiv zvižduk lokomotive, pomisli na brata Kipa. Momak mu više neće smetati... vjerojatno se već vratio u San Francisco. Poslat će mu poslije još novca... možda ga i pozove ovamo kad mu bude pripadao ranč »W«.

Stigavši na uzvisinu iza ranča, sjaše, ostavi vranca i pješice krene nizbrdo. Sudeći prema zvijezdama, bilo je već gotovo ponoć. Meg i Nora spavaju. No Malvina je, po svoj prilici, budna.

Kad je stigao u sjenu kraj staje, začuje u mraku puhanje i okrene se.

– Lezi, Cerebruse – naredi. – To sam ja.

Čuo je starog psa kako udara repom o tlo, mašući njime i uporno ga pozdravljajući.

Pronađe fenjer, obješen o klin kraj vrata. Tada upali šibicu i prinese je fitilju. Vрати se u dvorište i mahne fenjerom. Bio je to uobičajeni znak. Nije se njime poslužio već više od pola godine, no večeras je zaželio vidjeti ponovo Malvinu.

Učini mu se da je kroz gornji prozor zapazio nekakvo micanje. Čekao je i postao već nestrpljiv. Tada se otvore tiho vrata, šmugne preko verande sjenka i side po stepeništu.

On spusti fenjer na zemlju, te se uskoro pojavi u svijetlom krugu Malvina. Bila je viša od njega i, sklupčavši kosu pod stari šešir, doimala se poput muškarca. No bila je, zapravo, ženstvena i nježna. Dok mu je prilazila, gledala ga je upitno i ogorčeno.

– Nisi se nimalo promijenila, Malvina – reče joj on drsko. –

Još nosiš hlače i oblačiš se nemarno.

Međutim, posegne za njom, privuče je k sebi i poljubi je, čvrsto je grleći mišićavim rukama.

Ona mu se odupre. Pobune se u njoj ostaci ponosa, pobune se protiv njegove bešćutnosti, protiv oholog uvjerenja da će ga ona uvijek čekati i spremno ga prihvatiti kad god mu se prohtije. Oduprla mu se i napokon mu se istrgnula iz zagrljaja.

— Što ti je? — zapita on, namrgodivši se. — Ne osjećaš se dobro?

— Da — odgovori ona odrješito — gadim se sama sebi zato što tebi, ubojici i lopovu, dopuštam da postupaš ovako sa mnom. Tebi koji se ne smiješ pojaviti među pristojnim ljudima!

On je naglo uhvati za ruku tako da ju je zabolio zglavak.

— Što te spopalo? — prigovori joj. — Nisi morala doći ovamo. Zašto si došla?

— Zato što sam slaba — prošapće ona dok su joj se srdžba i ponos rasplinjavali. Predugo je bila sama, predugo je »Slomljeni bič« ovisio samo o njoj. Trebala je pomoć. Trebala je mušku pomoć i muški zagrljaj koji će je ohrabriti potkraj dana.

On je ponovo poljubi, a ona mu ovaj put uzvratila poljubac. Iznenađena ju je odvojio od sebe i prezirno je pogledao.

— Dakle, ja sam ubojica, ne smijem se družiti s pristojnim ljudima, je li? A što je s tobom? Što je s tvojom sestrom Meg?

Od njegova joj se glasa sledi krv. Ukočila se. Kansase, valjda ne bi odao...

Zašto ne bih? I ona je ubila čovjeka. Ubila ga je zato što mu se konobarica svidala više nego ona. Pucala mu je u trbuh i, dok je krvario, dovezla ga kolima kući. Potom si ga ti pokopala, nije li tako, Malvina? Na brdašcu. Podalje od

svojih roditelja. Brent Westwood bi bio oduševljen kad bi to doznao, zar ne? Njegov sin nije dostojan da leži kraj onog okorjelog pijanca, Gunnera Havisona...

Ona ga napadne noktima, ali joj je odgurnuo ruke ustranu i pljusnuo je. Ošamario ju je snažno da joj je rasjekao usne.

— Ubuduće me se kloni — reče joj prezirno. — Došao sam ovamo zato što sam ti htio učiniti uslugu. Ne znam što me spopalo. Ne bih te više htio ni dirnuti.

Okrene se i ode. Gledajući za njim, stajala je kao kip. Osjećala je mnogo više stid nego bol. Nakon nekog vremena začuje Kansasova konja. Udaljavao se...

XIII

Monte Cozzens obriše krv s lica. Jedan íver s prozorskog okvira rasjekao mu je obraz ispod lijevog oka. Stojeći na svojoj verandi, drhtao je od bijesa kao da je u groznici.

Razmjeri onog što se dogodilo prodirali su mu tek postepeno do svijesti. Gledao je kako mu ambar gori do temelja dok njegovi ljudi, među kojima su neki bili ranjeni, nastoje spasiti okolna gospodarska zdanja. Kuća je bila daleko od ambara, pa je požar nije mogao zahvatiti. Međutim, konji su se, pušteni iz obora, prestrašeno razbježali.

Stojeći kraj njega predradnik Cornel Tate, visok dva metra, stres glavom gnjevno i zbunjeno.

— Nisam vjerovao da je Brent Westwood takav, Monte. Upravo on je spriječio Verneru Mathisa da navali na nas. Ne znam zašto se najednom promijenio. Možda je ogorčen zato što mu je predradnik ubijen u neravnopravnoj borbi. — Namrgodi se. — Tko zna, možda je trebalo, ipak, napomenuti da Chinook i Vic nisu više radili kod nas kad su ubili Vernea.

— Ma, briga me sada za to! — progunda Monte. — Divljački su navalili u nas! To je bitno! Sada ćemo im uzvratiti istom mjerom! — Side u dvorište i okupi oko sebe družinu. — Ovo nam je učinio ranč »W«! Nitko drugi! Započeli su ovu borbu, ali će se Westwood, tako mi svega, pokajati zbog toga, Tko god među vama ne želi krenuti u bitku protiv tog ranča, neka to kaže otvoreno! Isplatit ću ga, pa može odma hotići!

Nitko se ne javi. Pri napadu su poginula dvojica, a dvojica bili ranjeni, te su svi jedva čekali da izravnavaju račune.

— Dobro, onda ćemo krenuti čim okupimo konje — odluči Monte. — Napast ćemo Westwooda kao što je i on nas... samo još žešće!

Trebala su im četiri sata da bi se pripremili za polazak. Te se noći nije nikomu spavalo. Užurbano su skupljali raspršene konje i uzimali dodatnu municiju. Na ranču nisu ostavili nikoga. Pošli su svi, čak i ranjenici.

Napali su Westwoodovo imanje uoči svitanja, dok su na posjedu svi još spavali. Navalili su nemilosrdno. Kad su se napokon povukli, gorjele su tri gospodarske zgrade, tri su kauboja poginula i četiri bila ranjena.

Brent Westwood je, pogoden u nogu, ležao na stepeništu pred kućom. Za to su se vrijeme njegovi ljudi borili s vatrom koja je još bjesnjela i brinuli o ostalim ranjenicima. Gledao je sve to pun gorčine, znajući da više neće moći obuzdavati svoju družinu... znajući da neće biti miran dok ne sravni ranč sa zemljom...

*

Oko podneva je dojahala u Sel-lout Malvina Havison. Sjedila je na doratu i u koricama o boku imala svoj uobičajeni revolver. Kad je ušla u grad, skrenula je

prema Strawovoj konjušnici.

Stari se John Straw upravo odmorio na klupi u hladu pred stajom. Probudi ga topot, pa je digao pogled.

— Došla si po svoju kobilu, Malvina? — zapita.

Ona slegne ramenima. U očima joj je bio čudan izraz; kao da je bila odsutna duhom i usredotočena na neke svoje skrivene misli. Vidjela joj se masnica na obrazu i otekle su joj usne.

— Tražim Kipa Nunningera — reče. — Došao je jučer u grad.

— Da, došao je — potvrdi Straw. Pažljivo je gledajući, vjerovao je da je opravdano posumnjao u Kipa. — Ukrao ti je kobilu, zar ne? Naslutio sam da je pokvaren, Malvina. I mene je prevario... kad se prvi put pojavio. Čudan momak...

— Gdje je?

— Hm, sada je u bajboku. Stari Jed je pošasavio. Otkad nema Toma Gallena, šepiri se uokolo kao nekakav južnjački general, naređuje svima i stalno gladi onu svoju limenu zvijezdu...

— Nije me briga za Jeda — prekinu ga hladno Malvina. — Gdje je Kip?

— Prijeći ću na njega — promrmlja starac. — Jučer su Vic Canny i Chnook uhvatili u unakrsnu vatru Vernea Mathisa i ubili ga. Na ulici, baš pred Tomovim uredom. Taj momak kojeg tražiš zatekao se u restoranu. Izjurio je van, izazvao Chinooka i ustrijelilo ga. Vic je kod liječnika. Čujem da umire...

— Veliš, Kip je u zatvoru?

— Da. Stari Jed ga je izveo iz restorana, uperivši u njega sačmaricu, i strpao ga u zatvorsku ćeliju. Ne pušta nikoga k njemu. Poslao je poruku šerifu u Meridian, zatim se zaključao u ured, nabavivši pola litre viskija, i opio se.

— Znači, Kip je još u zatvoru — izusti Malvina i sjaše. Kad je okre-

nula prema staji, odmah je prepoznala Taština i zarže u znak pozdrava. – Hoćeš mi je osedlati, John!

– Naravno, Malvina – odgovori starac i ode odmah po sedlo. – Čini se da će sada izbiti rat na pašnjacima kojeg se odavno bojimo. Westwood neće mirovati sada kad su mu ubili predradnika... – Pogleda Malvinu, ali nju kao da nije zanimo taj razgovor. Stajala je nepomično i čekala. Osedlavši kobilu, on pogleda dorata. – Nje ga ćeš ostaviti ovdje?

– Neću. Potreban mi je i on. – Malvina se popne na Taštinu i izjaše iz dvorišta, vodeći za sobom osedlanog dorata. Odjaše ulicom i priveže konja pred uredom šerifova pomoćnika.

Kad je pokušala otvoriti vrata, ustanovila je da su zaključana. Ugleda kroz prljavi prozor starog Jeda kako, naslonjen na stol, spava.

– Gubi se! – progunda on i pomakne se kad je snažno prodrmla vrata.

Malvina izvuče revolver i razbi je staklo. Resko je zazvečalo u tišini. Zveket natjera Jeda da skoči na noge. Zgrabio je sačmaricu, prišao vratima i povukao zasun.

– Rekao sam da ću pucati... – pregovori kad je otvorio vrata. Oči su mu bile zakrvavljene, a usta gnjevno iskrivljena.

Malvina mu odmah zabije revolversku cijev u izbočeni trbuh iznad pojasa. Zastenjao je, razrogačio oči i pustio sačmaricu. Pala mu je pred noge. Malvina je odbaci lijevom nogom i gurne ga unutra. Tada zatvori vrata.

– Hoću tvog zatvorenika – reče mu. – Ne izmotavaj se, Jede. Izvedi Kipa iz ćelije, a onda možeš spavati koliko te volja.

Htio se pobuniti, ali se, ugledavši joj odlučan izraz u očima, predomisli. U želucu je osjećao mučninu zato što je previše popio, a u

glavi mu je bubnjalo. Okrene se i zatetura prema ćelijama.

Uskoro dovede Kipa. Malvina odmah pruži mladiću opasač i kolt koje je pronašla u jednoj ladići stola.

– Želiš se obračunati s Kansasom, Kipe – reče ona. – Pokazat ću ti gdje je!

Kip joj je promatrao ukočeno lice i zapazio joj je tvrd sjaj u očima. Vidio je masnicu i otekle usne, te mu je na jezik navrlo desetak pitanja, ali ih je prešutio. Ima vremena za njih.

Zakopča opasač oko bokova i kimne.

– Da, htio bih sresti Kansasa – promrmlja.

Malvina se povuče prema vratima i otvori ih. Vani se okupila omanja skupina muškaraca i žena. Ustuknuli su kad se pojavio Kip, praćen Malvinom.

Uzjaši na dorata – reče ona. – Jahat ćemo daleko. – Okrene se prema Jedu, koji je upravo izvirio kroz vrata. – Okani se bilo kakvih gluposti, Jede...

Starcu je bilo suviše mučno da bi bilo što pokušao. Ukočeno ih je gledao kako okreću konje i podižu prašinu jašući iz grada. Naslonjen na dovratnik, ogorčeno je kleo.

* * *

Osvijestivši se prvi put poslije pucnjave pred uredom šerifova pomoćnika, Vic Canny je buljio u strop u liječnikovoj sobi. Postepeno mu se razbistri pogled. Istodobno osjeti takvu bol da je iskrivio mršavo lice i bolno zastenjao.

Žena koja je bdjela uz njega izađe odmah iz sobe i pozove doktora Spoonera. Ušavši u sobu, liječnik se nagne nad Vica.

– Doktore, boli me! Oslobodite me boli!

– Vidjet ću što se može učiniti – reče doktor Spooner. Budući da momak umire, svejedno je hoće li

dobiti jednu injekciju više ili manje.

– Chinook! – uzvikne Vic. Glas mu je zvučao upitno.

– Chinook je mrtav – reče mu liječnik. A i Verne Mathis. Valjda si sada zadovoljan. – Odmah se pokaje zbog tih riječi. Liječnik nema pravo suditi ranjenicima.

– Kansas! – vikne Vic. – Doktore, sve je to Kansasovo maslo. Ja i Chinook smo radili za njega. – Potraži pogledom liječnikovo lice.

– Više me nije briga, doktore...više ga se ne bojim. Ja i Chinnok zaposlili smo se na »ranču« zato da bismo znali što se događa ondje. Mi smo...pokušali ubiti onog Engleza, onog Westwooda. Kansas nam je povjerio taj zadatak. No naletjeli smo na onog mladića kod vodenog tornja...pa nam je pomrsio račune...

– Veliš da si radio za Kansasa?

– Liječnik se nagne nad umirućeg momka. – Tko je on? Što hoće?

– Antilopinu dolinu – odgovori Vic. Tijelo mu se ukoči od nepodnošljive boli u trbuhu. Zaškrguće zubima. – Doktore...boli me...molim vas, doktore...boli me...molim vas, doktore...

Doktor Spooner kimne. Podigne mu lijevu ruku i zarine iglu u mišicu.

– Hoće Westwoodov posjed – prostenje Vic. – Služi se onim lažnim sucem Wellerom kao posrednikom pri pregovorima s Englezom. Kansas je potaknuo sukob između Cozzensa i Westwooda...Uskoro će napasti ranč »C«. Htio bi da Monte Cozzens pomisli kako je to Westwoodovo djelo...– Zašmiri. Sada je disao mirnije. – Čudno je to, doktore...– Govorio je pospano. – Chinook je uvijek govorio da će dobiti dio Westwoodova posjeda. Zato što je znao što se dogodilo s Brianom Westwoodom. Samo su on i Kansas znali...– Glas mu utihne. Disao je gotovo neprimjetno. Doktor Spooner

je znao da se neće više nikada probuditi.

Uspravi se i metne štrcaljku za injekcije na stol. Bio je nizak i debeljuškast. Nagledao se smrti, ali nije, ipak, umiranje prihvaćao nehajno.

– Jesi li ga čula, Martha? – zapita ženu kraj sebe. Ona kimne. – Moram odjahati k Westwoodu. Svakako bih ga htio obavijestiti o ovom. A i Montea Cozzensa. Možda se još može spriječiti sukob.

Odvezao se kolima nepunih petnaest minuta prije prispjeća vlaka, iz kojeg su se iskrcala tri putnika. Krupni, sredovječni čovjek sa zvijezdom na kaputu bijaše šerif Henry Alterman. Pratila su ga dva arizonska rendžera.

Izveli su osedlane konje iz teretnog vagona i odjahali u grad. Bilo je kasno popodne. Zaputili su se ravno prema Tomovu uredu i zatekli Jeda kako hrče, naslonjen na stol. Šerif Alterman ga grubo prodrma.

– Jede! – reče mu. – Probudi se!

Jed Peters ih pogleda mutnim očima. Upravo je ispraznio drugu bocu viskija i dah mu je zaudarao na tri metra.

– Pobjegao je iz zatvora – promumlja. – Nisam ja kriv. Ona cura je uperila u mene revolver...

Šerif Alterman prezirno puhne i pusti ga.

– Od njega nam neće biti nikakve koristi – progunda.

Uto se kroz svjetinu pred vratima progura Benjamin Crawford i ude.

– Dobar dan, šerife – pozdravi Altermana. Glas mu je bio hladan; još se ljutio zato što šerif nije reagirao na njegov zahtjev da se poduzme nešto. – Vidim da ste napokon došli.

– Doputovao sam čim sam mogao – odvrati šerif, ne baš prijazno. Pokaže na ljude kraj sebe. – Ovo su Steve Fetterson i Nat

Ames, arizonski rendžeri. A ovo je bankar Benjamin Crawford.

Rukovali su se.

— Možda biste nas vi mogli obavijestiti o pojedinostima — natukne rendžer Fetterson. Bio je žilav dvadesetpetogodišnjak, ispiti-vačkih sivih očiju.

— Rado ću vam ispričati sve što znam — reče Crawford.

XIV

Kip je već jedanput prošao tuda, ali mu se sada taj kraj činio drukčijim. Više nije bio stran ni neprijateljski kao prije. Znao je što je pred njim. Zamišljeno je promatrao modro gorje.

On i Malvina Havison prešli su najveći dio puta šutke. Kad su već zašli u gorje, ona napokon odluči predahnuti. Zaustavio se kraj nje.

— Vi poznate Kansasa! — prozbori on. To nije bilo pitanje, već tvrdnja.

Malvina kimne.

— I to vrlo dobro, Kipe. Mogla bih ga nazvati svojim draganom!

Namrštio se, no ona je gledala pred sebe. Vidio je da je peče neka duboka rana i naslutio je da je za nju kriv Kansas. Gnjevne su žene vrlo opasne, pročitao je negdje.

— On je ništarija, Kipe — nastavi ona tiho. — Ubojica i lopov. Želi samo jedno, te je spreman na sve kako bi to postigao. Želi se dočepati cijele Antilopine doline. Hoće zemlju... golemo prostranstvo. Čudno, zar ne, Kipe? U životu nije nikada imao gotovo ništa. Kad je došao ovamo, očarala ga je zemlja, zavukla mu se pod kožu, pa sada hoće cijelu Antilopinu dolinu.

Kip ju je nijemo slušao i pustio je da govori.

— Ponudila sam mu »Slomljeni bič« — nastavi ona. — Bila sam spremna učiniti za njega sve na svijetu. On je snažan i ima jaku volju. Možda je mogao tu snagu

upotrijebiti za poštenije ciljeve. Ne znam. Možda svi mi imamo neke prirodene mane. Možda Kansas nije ni mogao postati drukčiji nego što jest: razbojnik, čovjek koji uzima sve što poželi, ne obazirući se na druge.

— Nije me briga za prirodene mane — promrmlja Kip i slegne ramenima. — Ubio mi je brata, pa želim doznati razlog prije nego što sredim s njim račune.

Nije joj vidio tugu u očima ni bolno iskrivljene usne.

— Možda će ti bojasniti sve, Kipe — promrmlja ona. — Želim čuti taj razgovor.

— Vi znate gdje je on — izusti Kip nestrpljivo. — Kako ste to ustanovili?

— Slijedila sam ga jedne noći kad je otišao od mene. Nije znao da ga slijedim. Otac mi je bio gorštak, Kipe, pa me naučio štošta. Ono što inače ne uče mlade djevojke. Ono što bi otac učio sina. Ali ja sam uvijek morala izigravati muško... — U glasu joj se odrazi neobičan prkos. — Slijedila sam Kansasa do njegova skrovišta. Nije to nikada doznao.

— Onda nema smisla da gubimo vrijeme — reče Kip i htjede potjerati dorata, ali ga Malvina uhvati za ruku.

— Kipe, večeras ćeš doživjeti nešto vrlo bolno, no imaj na umu ovo: Kansas je ubojica. Ne zaboravi to kad ga ugledaš!

— Bez brige, neću to zaboraviti. Zar vam nisam rekao da mi je ubio brata?

— Da, učinio je to... davno — prošapće ona i uzdahne.

* * *

Fred Nunninger, odnosno Kansas, brojio je novac na stolu pred sucem Silasom Wellerom.

— Evo, tu je dvadeset tisuća — reče. Nakon onog što mu se dogo-

dilo, Westwood će ti rado prodati imanje i nestati!

Stojeći iza njega, Keno se naceri.

– Plaćaš mu novcem koji smo uzeli iz banke, ha, Kansase? – prozbori. – Možda tu ima i Westwoodovih para?

Kansas slegne ramenima.

– Znaš što treba da učiniš, suče? – zapita.

Weller kimne. Imao je vrećice pod očima i jezik mu se petljao, ali mu se od straha razbistrilo u glavi.

– Odjahat ću u grad i uložiti ovaj novac u banku. Potom ću posjetiti Westwooda i pokušati zaključiti s njim posao...

– Nećeš pokušati – prekine ga prijetećim glasom Kansas – nego ćeš ga i zaključiti!

Sudac Waller kimne.

– Dat ću Westwoodu mjenicu na dvadeset tisuća, srediti pravne pojedinosti, napisati kupoprodajni ugovor i pribaviti potpise vjerodostojnih svjedoka. Potom ću te obavijestiti.

– Kloni se pića! – opomene ga Kansas. – Kloni ga se dok ja ne preuzmem imanje. Kad previše popiješ, neoprezno brbljaš. – Zgleda mu se u oči. – Zabrljaš li, ubit ću te. Imaš to na umu!

– Naravno, Kansase, naravno.

– Weller žurno kimne. – Neću pogriješiti. – Oklijevao je nekoliko trenutaka, zatim doda: – Obćao si mi pet tisuća dolara kad obavim ovaj posao. Htio bih...

– Zasada nećeš dobiti ništa! – odbrusi mu Kansas. – Platit ću ti kad Westwoodovo imanje bude moje!

– Mislio sam samo... – promrmlja Weller i uzdahne. Digne se i spremi novac u novčanik. Potom ga Keno isprati van.

Kansas počne koračati amo-tamo kroz kolibu. Trebalo bi da mu se već jave Vic i Chinook. Zadatak

im je da pričekaju dok Monte ne napadne ranč »W« i potom dođu ovamo. Kasne.

Zastane i prijede pogledom po sobici u kojoj živi već više od godinu dana. U ušima mu je odjekivala Malvinina optužba: »... Čovjek koji se ne smije pojaviti među pristojnim ljudima...«

Trebalo je da je ubije. Izuzevši njegovu družinu, jedino ona zna da je on odmetnik Kansas. Kad postane opet Fred Nunninger, ugledan vlasnik ranča »W«, ona će znati istinu o njemu. Svakako bi trebalo da je uskoro posjete on ili Keno...

Uto se vrati u kolibu Keno.

– Dao si velike pare onoj vucibatini – reče tiho. – Misliš da će postupiti onako kako si mu naredio?

– Hoće – odvrati Kansas. Nije se bojao da će ga Weller prevariti.

– Momci su nemirni – napomene Keno. – Htjeli bi odjahati u Yellow i malo se zabaviti.

– U redu, neka idu – odvrati Kansas i odmahne rukom. – Ali ti ostani, Keno. Htio bih o nečemu popričati s tobom.

– Dobro. Odmah ću se vratiti, Kansase.

*

Kip i Malvina su strpljivo čekali u noći. Ostavili su konja u malenoj, mračnoj udolini i došuljali se do ulaza u slijepi klanac.

– Imaju negdje stražara, Kipe – prošapće Malvina. – Vjerojatno na onoj stijeni. Morat ćemo se nekako provući mimo njega.

Prekine je štopot kola iz klanca. Priljubivši se uz tlo na niskoj uzvisini iznad puteljka, ugledaše suca Wellera. Na nebu su sjale zvijezde tako da su ga prepoznali.

S ravne stijene, visoke oko sedam metara, na koju je pokazala Malvina, pozdravi suca stražar. Weller samo mahne, ne osvrnuvši

se. Provéze se mimo Kipa i Malvine i nestane u mraku.

– Sinulo mi je kako bismo mogli... – prošapće Kip.

Prekine ga konjski topot. Iz mračnog klanca izroni šest jahača. Veselo doviknu stražaru na stijeni, a on im odgovori zlovoljno. Nije mu bilo drago što mora ostati na dužnosti.

– Vjerojatno idu u Yellow Horse – reče Malvina.

– Možda je među njima Kansas – promrmlja Kip, gledajući za jahačima.

– Nije. Prepoznala bih ga i u mraku. Nije među njima.

– Moramo proći mimo stražara. – Kip joj objasni svoju zamisao.

– Prijedlog mi se sviđa – reče ona, saslušavši ga.

– Brojite do pedeset, ali polako – uputi je on. – Zatim krenite...

Podigne se na ruke i koljena i krene kad je ona počela brojiti. Držeći se zaklona i duboke sjene, stigne do podnožja stijene bez ikakvih neprilika. Nestrpljivo je čekao. Napokon se na stazi pojavi Malvina. Išla je sporo, kao da je zalutala. Međutim, znao je da je stražar iznad nje jasno vidi. Začuje odozgo kotrljanje kamenčića.

– Hej, tko je dolje? – dovikne oporo stražar. – Što hoćeš?

Malvina se zaustavi. Pogleda uvis i podigne ruke.

– Tražim Kansasa – reče. – Dogovorila sam se s njim da ćemo se sastati ovdje, ali sam zalutala...

Odozgo opet zaštropoću kamenčići kad se stražar počeo spuštati sa stijene. Kip se poguri. Samo dva-tri metra od njega skoči na zemlju visok, mršav čovjek i okrene se prema Malvini, držeći u rukama uperenu vinčesterku.

Kip jurne prema njemu. U posljednji čas začuvši struganje potplata o tlo, stražar se okrene i naleti na Kipovu šaku. Zastenje i podigne ruke, a puška mu padne na

tlo. Istodobno poklekne. Kip ga brzo udari još dva-tri puta. Razbojnik se skvrči i stropošta na lice.

– Što ćemo s njim? – zapita Kip.

– Svezat ćemo ga – odgovori Malvina.

Za pet minuta ostaviše stražara ukliještenog među stijanjem i svezanog njihovim maramama. U usta su mu strpali komad njegove košulje.

Malvina zastane za trenutak, kao da se koleba. A onda opipa masnicu na obrazu i ponovo je zapeče uspomena na poniženje.

– On je tu, Kipe – prošapće – i čeka...

*

– Htio bih s tobom porazgovarati o jednom naročitom zadatku – reče Kansas kad se u sobicu vratio Keno. – Riječ je o jednoj od sestara Havison. O onoj krupnoj. Nalikuje na muškarca. Pričao sam ti već o njoj, sjećaš se?

– Da, sjećam se – potvrdi Keno.

– Ona zna tko sam. Razumiješ? To nije dobro. Žene ne znaju šutjeti. Htio bih da je ušutkaš za sva vremena. Učini to kao što si s Tomom Gallenom. Odjaši jedne noći na »Slomljeni bič« i...

Keno se naglo okrene začuvši iza sebe brze korake. U kolibu ude Malvina Havison, držeći u ruci revolver.

– Nije potrebno da jašeš tako daleko, Keno – reče ona. – Evo, ja sam ovdje. Imaš pravo, Kansase. Žene ne znaju šutjeti, pogotovu kad su gnjevne i uvrijeđene... – Nervozno se nasmije, gledajući Kansasovo iznenađeno lice. – Doveda sam ti gosta, Kansase. Nekoga koga dobro poznáš.

Za njom ude Kip. Lice mu je bilo mrtvački blijedo. Zagledavši se u brata s druge strane stola, osjeti kako mu se grči želudac.

– Dakle, ti si odmetnik Kansas?

– Budalo jedna! – progunda

Fred. – Lijepo sam te ubacio u vlak za San Francisco! Čak sam ti džep napunio novcem...

Kip zavuče ruke u džep i prezirno baci novčanice na stol.

– Trebalo je da me ostaviš na miru – prošapće. – Ne bih ti ušao u trag. Povjerovao bih da si, kao što mi je kazala ona žena u Yellow Horseu, otišao nekamo. To bi mi se svidalo mnogo više nego ovo, Frede. Vrlo dobro sam zapamtio kako si se brinuo o meni u San Franciscu...

Kansas pogleda letimice Kena, koji se malo podigao na nožne prste. Tišina stvori ružan jaz između njih.

– Što ćeš učiniti, mali? – zapita oholo Fred. – Sakriti se iza njezina revolvera?

– Odvest ću tebe i njega u Sellout – odgovori Kip. – Predat ću vas zakonu.

– Očito me ne poznash, mali – reče Kansas i strese glavom. – Nisi me nikada upoznao. – Iznenada vikne: – Sredi ga, Keno... – Istodobno skoči ustranu i posegnu objema rukama za revolverima.

Malvina ispali u njega tri hica.

Kip se munjevito okrenuo kad je Fred viknuo, te je već prvim hicem pogodio Kena i odbacio ga do zida. Kenov revolver zagrmí jedanput, te Kipa zapeče bok kao da je na njemu planula vatra. Kip opali ponovo, a Keno se trzne i počne rušiti. Iz šake mu ispadne kolt.

Malvina je stajala kao kip i promatrala čovjeka u kojeg je pucala. Kansas se, padnuvši na stol, pokušavao dići i grčevito gužvao novčanice koje mu je dobacio Kip. Na sljepoočicama mu iskočiše žile. Zaprepašteno je buljio u Malvinu, a onda nemoćno klone. Više se nije micao.

– Rekla sam ti da će te ovo zaboljeti, Kipe – prošapće ona promuklim glasom. Kao da joj se lice

najednom smežuralo i naglo ostarjelo.

– Hajdemo odavde – progovori napokon Kip, još ošamućen onim što se zbilo – dok se nisu ostali vratili...

*

Vodeći za sobom tri konja, na kojima su ležali Fred Nunninger, Keno i svezani stražar, stigoše sredinom prijepodneva do Sellouta. Oboje bijahu mrtvi umorni. Činilo im se da jašu već cijelu vječnost. Na raskršću gdje je Malvina mogla skrenuti prema „Slomljenom biču“, Kip joj je predložio neka ode kući, ali je odlučno zatresla glavom. Namjeravala je napokon istjerati sve na čistac i ispričati što se dogodilo s Brianom Westwoodom.

Kad su ujahali u grad, upravo se okupljala potjera pred uredom šerifova pomoćnika. U susret im dođe šerif Alterman.

– Ja sam šerif – reče. – Baš smo htjeli krenuti u Yellow Horse po Kansasa...

– Ovo je Kansas – prozbori umorno Kip i pokaže na mrtvo tijelo iza sebe.

– Udite oboje – promrmlja šerif Alterman, namrštivši se. Potom se obrati okupljenim jahačima: – Možda nećemo ići nikamo.

Ušavši u Gallenov ured, Kip i Malvina ispričaju što se zbilo. Šerif Alterman se zbunjeno promeškolji na stolici kad mu je Malvina odala što je učinila njezina sestra.

– Ionako je bilo već previše nevolja – reče on. – Nasreću, uspjeli smo spriječiti veće krvoproliće. Doktor Spooner nam je, doznajući istinu od Vica Cannaya, otkrio Kansasovu ulogu u svemu tom. Jutros se dovezao u grad sudac Weller, te smo ga odmah uhapsili. Sada sjedi u zatvoru. Ispričao nam je sve.

– Niste mi kazali što će biti s

Meg — ustraje Malvina. — Ubila je Briana u napadu ljubomore... — i platila zbog toga. Plaćat će do smrti.

— Da, tako je — složi se šerif Alterman. — Sve ovisi o Westwoodu, ali ne vjerujem da će je tužiti. Ne može se osuditi...

— Djevojka koja je poludjela — dovrši Malvina gorko rečenicu.

— Jesam li vam još potreban, šerife? — zapita Kip i protrlja dlanom umorne oči.

— Privremeno niste — odgovori Alterman. — Ali nemojte otići iz grada. Potrebna mi je vaša izjava.

— Bit ću ovdje — odvrati Kip. — S druge strane ulice. Popit ću šalicu kave.

Kad je izišao, nije pogledao bratovo tijelo, položeno preko sedla na visokom vrancu. Polako se zaputi prema restoranu »Šeširić«.

S vremenom ću, pomisli, zavoljeti ovaj kraj...

KRAJ

U PRIPREMI:

John Gray
Smrt uz Rio Grande

The logo for LASO, featuring the word "LASO" in a bold, stylized, blocky font with a double outline.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 46.800 d, a za šest mjeseci 23.400 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 LASO).

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00, (avionom £ 15,00).

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, trg bratstva i jedinstva 6.

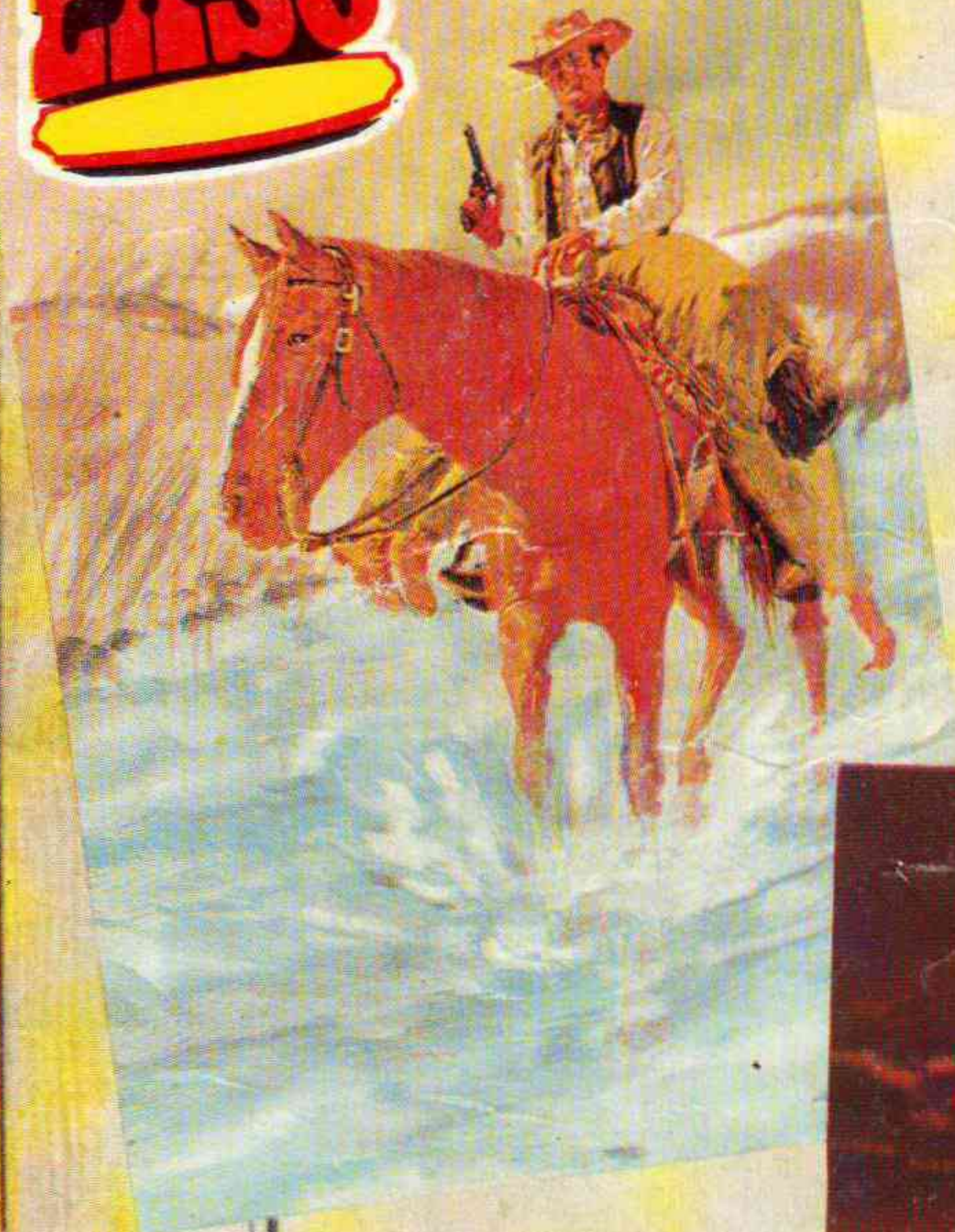
Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

Ne propustite idući broj LASA
— najboljih western romana!

WESTERN ROMAN
LASO

LASO

U PRODAJI!
SPECIJALNO IZDANJE
JESEN '88.